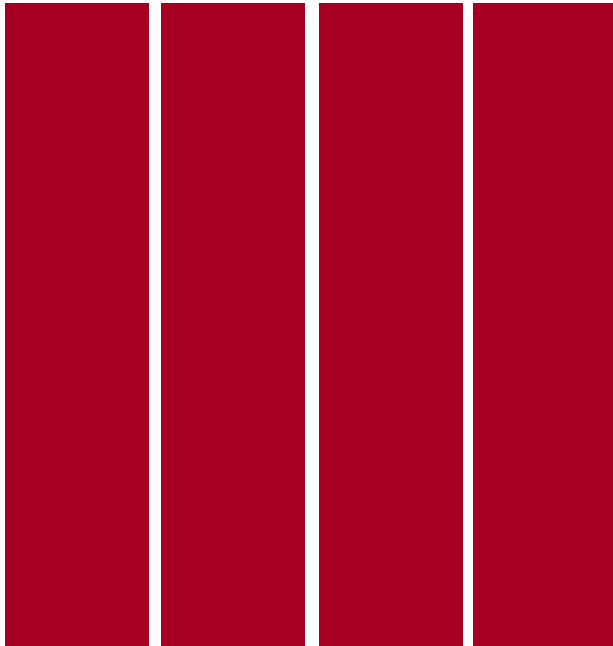

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

SAYI: 2012-IV

Ö N S Ö Z

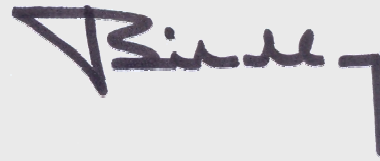
2012 sonu itibarıyla dünya ekonomisinin ortalama büyüme oranının düştüğünü ve büyümenin motoru olarak görülen gelişmekte olan ekonomilerin büyüme oranlarının dahi kriz öncesi ortalamaların altında kaldığını görüyoruz. IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlar yakın gelecekle ilgili büyüme beklentilerini aşağı yönlü revize ediyorlar. Bu durum, yani gelişmişlik düzeylerinden bağımsız olarak ülkelerin sergiledikleri düşük büyüme performansları, talep yönlü iktisat politikalarından ziyade verimlilik artışlarını hedefleyen politikalara ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor. Buna ek olarak, 2012 yılının son çeyreğine baktığımızda, özellikle gelişmiş ekonomilerde görülen yüksek işsizlik rakamları da reel ekonomilerle ilgili iyileştirme ihtiyacının öncelikli olduğu gerçeğini ortaya koyuyor. Dolayısıyla krizin kaynağı olarak görülen finans sektörünün reel sektörü sağlıklı bir şekilde fonlaması için neler yapılabileceğinin üzerinde durulduğunu ve piyasaların rehabilitasyona tabi tutulduğunu görüyoruz.

Bu bağlamda, dünya ekonomilerinin neredeyse eş zamanlı yeniden yapılandırılması çalışmalarına şahit olduğumuz bir dönemden geçiyoruz. Özellikle Avrupa ülkelerinde sektörel reform tartışmaları ve hazırlıkları mütemadiyen sürdürülüyor. Finans sektörlerinde kriz yaşayan Yunanistan ve İspanya'dan, Avrupa'nın en sağlam ekonomisi olarak gösterilen Almanya'ya kadar birçok ülkede bankacılık ve finans alanlarında yapılan ya da yapılması öngörülen yasal düzenlemeler ve Avro Bölgesi'nde üzerinde çalışılmaya devam edilen ortak bankacılık denetim mekanizması bunlara örnek olarak gösterilebilir.

KKTC ekonomisi adına, yasal mevzuatla ilgili atılan bu adımları ve altyapı çalışmalarını takip etmek önemli bir fırsat olarak görülmelidir. Bu durum ekonomimizin tüm paydaşları için, yani kamu kurum ve kuruluşlarımız açısından da, özel sektörümüz açısından da önem arz etmektedir. En güncel detaylı görünümünü 2012 yılının bu son çeyrek bülteninde bulabileceğiniz KKTC ekonomisinin, benzer ekonomilerle ve özellikle AB bünyesindeki ticari ortaklık içinde olduğumuz ülkelerle kıyaslandığında daha istikrarlı bir görünüm arz ettiğini söylemek mümkün. Öte yandan, KKTC Merkez Bankası olarak biz de, tıpkı dünyadaki diğer örneklerde olduğu gibi bankacılık ve finans sektörünün reformuna büyük önem veriyoruz. Bankalar Yasası ve Fon Yasası tasarıları yeniden gözden geçirilip güncellenerek Aralık 2012'de ilgili mercilere iletildi. Bu yasalara ilaveten, Borç İlişkilerinde Uygulanacak Kuralları Düzenleyen Yasa tasarısı ile ilgili yürütülen çalışmaları yakından takip ettik ve sorumluluk ve görev alanımıza girdiği noktalarda mesaimizi bu çalışmalar üzerinde yoğunlaştırdık. İçinde bulunduğumuz yıldan başlayarak bu ve tamamlayıcı diğer yasal altyapı çalışmalarının yürürlüğe sokulabileceğini ve akabinde finans sektörüne derinlik kazandırılmasıyla ilgili çalışmalara ağırlık verebileceğimizi düşünüyorum.

Bu gelişmeler ve düşünceler ışığında, 2012 yılsonu itibarıyla ekonomimizin genel görünümünü sizlerin bilgilerinize sunarken, 2013 yılının ülkemiz adına daha da verimli geçmesini temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Bilal San
Başkan

GENEL DEĞERLENDİRME

KKTC gayri safi yurt içi hasılası (GSYH), reel olarak 2008 yılında yüzde 2,9, 2009 yılında ise yüzde 5,5 oranında daralmıştır. 2010 yılında yüzde 3,7 oranında büyüyen ülke ekonomisinin 2011 yılında yüzde 3,3, 2012 yılında ise yüzde 2,4 oranında artış kaydettiği tahmin edilmektedir. 2012 yılı Haziran ayı sonunda yüzde 9,07 olan **KKTC yıllık enflasyonu**, Eylül'de yüzde 6,59, Aralık'da yüzde 3,6, seviyesine gerilemiştir.

KKTC'nin 2012 yılı toplam **ihracatı**, bir önceki yıla göre yüzde 3,3 oranında azalmış ve 115,1 milyon ABD dolarından 111,3 milyon ABD dolarına gerilemiştir. KKTC'nin Ocak - Kasım 2012 dönemi toplam **ithalatı**, bir önceki yılın aynı dönemine göre binde 4 oranında artarak toplam 1.450,1 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Değer bazında KKTC'ye en fazla ithal edilen ürün yakıt, KKTC'den en fazla ihraç edilen kalem süt ürünleri olmuştur.

KKTC'ye gelen yabancı yolcu sayısı 2012 yılında bir önceki yıla göre yüzde 14,1 oranında artmış ve toplam 1.166.186 kişiye yükselmiştir.

2011 yılı son çeyreğinde 768,4 milyon TL olan KKTC bütçe gelirleri toplamı, 2012 yılının aynı döneminde yüzde 27,41 oranında artarak 979 milyon TL'ye ulaşmış; bütçe giderleri toplamı ise aynı çeyrek dönemler itibarıyla yüzde 1,11 oranında azalmış ve 937,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında toplam 1.952,1 milyon TL olan KKTC yerel gelirleri toplamı 2012 yılında yüzde 19,8 oranında artarak 2.338,7 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2012 yılında 230,7 milyon TL açık veren bütçe, T.C.'den alınan 407 milyon TL kredi ile finanse edilmiştir.

Seçilmiş performans göstergeleri açısından değerlendirildiği zaman temel göstergeler, **KKTC bankacılık sektörünün** 2012 yılında olumlu bir performans sergilediğine işaret etmektedir. Faiz oranlarındaki gerilemenin de etkisiyle hane halkı, reel ve diğer sektörlerin artan kredi taleplerinin bankacılık sektörü tarafından karşılanmak suretiyle sektörün ana fonksiyonu olan tasarrufların yatırıma/tüketime dönüşüm sürecindeki aracılık faaliyetini yerine getirdiği görülmektedir. Bu şekilde sektörün ayrıca büyümeye de önemli bir katkı yaptığı belirtilmelidir.

Bankacılık sektöründe istihdam edilen personel sayısı ile şube teşkilatlanmasındaki artış devam etmektedir. 2012 yılında sektörde istihdam edilen toplam personel sayısı 2.485'den 2.709 kişiye, şube sayısı ise 12 adet artarak 208'e ulaşmış bulunmaktadır.

2011 sonunda 9.9 milyar TL olan sektörün bilanço büyüklüğü, (yüzde 11,2 oranında artarak) 2012 sonunda 11 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Bu dönem içerisinde sektör bilançosundaki en hızlı artışın yüzde 6,2 ile yılın son çeyreğinde meydana geldiği ve ivmeyi, bankaların kredi arzına yönelik politikalarına bağlı olarak kredilerin tetiklediği gözlenmektedir.

Bankacılık sektörü aktif toplamı içerisinde en büyük pay yüzde 61,5 oranı ile brüt kredilere aittir. Bankaların 2011 yılında bu kaleme plase ettiği tutar 5.9 milyar TL iken 2012 yılında 6.8 milyara ulaşmıştır. Yılın ilk çeyreğinde görülen yavaşlamanın ardından, özellikle dördüncü çeyrekte toplam kullanılan kredilerde yüzde 9,9 oranında artış meydana gelmiştir. Kredi hacmindeki genişleme temelde işletme ve tüketici kredilerinden kaynaklanmaktadır. İşletme kredileri yüzde 21 oranında artarak 3.5 milyara, tüketici kredileri ise yüzde 20 oranında artarak 2 milyara ulaşmıştır. Kredi hacmindeki genişleme banka grupları bazında değerlendirildiği zaman şube bankalarının kredi hacmi yüzde 18,2 ile ortalamanın üzerinde genişlemiştir. Kamu ve özel sermayeli bankaların kredilerinin ise sırasıyla yüzde 14,6 ve yüzde 14,7 ile sektör ortalaması olan yüzde 15,5'in altında ve aynı seviyede genişlediği görülmektedir. Yabancı para kredilerdeki artış yüzde 20,1, Türk Parası kredilerde ise yüzde 13'dür.

Bilanço büyümesinin en önemli fon kaynağı olan mevduat, 2012 yılında yüzde 10,5 düzeyinde artmıştır. Mevduat türleri itibarıyla en büyük payın yüzde 75 oranı ile tasarruf mevduatına ait olduğu ve yüzde 60,3 oranla bir ay vadeli mevduatta yoğunlaştığı gözlenmektedir. Mevduatın krediye dönüşüm oranı, kredi artış hızının mevduat artış hızından fazla olmasına bağlı olarak, 3,2 puan artmış ve 2012 sonunda yüzde 73'e ulaşmıştır. Bu artışta şube bankalarının etkili olduğu gözlenmektedir.

2011 sonunda 1.1 milyar lira olan sektörün öz kaynaklar toplamı, 2012 yılı sonunda 1.2 milyara yükselmiştir. Bir yıllık dönemde ödenmiş sermaye yüzde 6,5, yedek akçeler yüzde 16,5 ve geçmiş yıllar kârı yüzde 35 oranında artmış, buna karşın dönem kârı yüzde 2 oranında azalmıştır. Banka kârlarının, güçlü öz kaynak yapısına yaptığı olumlu katkı nedeniyle, bünyede bırakılması politikasının sürdürülmesinin doğru tercih olduğu değerlendirilmektedir.

Bankacılık sektörünün 2012 yılsonuna göre sermaye yeterliliği standart rasyosu yüzde 20,6 seviyesindedir. Yukarıda bahsedilen kredilerdeki genişleme sonucunda bankaların risk ağırlıklı varlıklarının arttığı, ancak özkaynakların da aynı oranda artması ile 2012 yılı içerisinde yasal sermaye yeterliliği standart rasyosunun yıl içerisinde yatay bir seyir izlediği gözlenmektedir. Söz konusu oran asgari yasal oran olan yüzde 10'un oldukça üzerindedir.

Tahsili gecikmiş alacakların kredilere oranını ifade eden TGA oranı 0,7 puan azalarak 2012 sonunda yüzde 7,2'ye gerilemiştir. Söz konusu oranın, ilk çeyrek hariç, düşüş eğilimini devam ettirmesinde, brüt kredilerdeki artış oranının TGA artış oranından daha fazla olması etkili olmuştur. Banka gruplarına göre en yüksek TGA dönüşüm oranı yüzde 11,2 oranı ile özel sermayeli bankalar grubuna aittir. Bunu yüzde 6,3 oranı ile kamu bankaları ve yüzde 2,7 oranı ile şube bankaları izlemektedir.

KKTC Merkez Bankası, 2012 / IV

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Fax

0392 - 228 5240

0392 - 228 2131

World Wide Web Home Page

<http://www.kkctcmerkezbankasi.org>

E-mail

ileti@kkctcmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdekiler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkün olup, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

A. KISALTMALAR

AB	Avrupa Bölgesi
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
FED	Amerika Merkez Bankası
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	Uluslararası Para Fonu
İAB	İstanbul Altın Borsası
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SYSR/SYR/SYSO	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP/₺	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
YP	Yabancı Para
\$/Dolar	Amerikan Doları, ABD Doları
€	Euro, Avro
£	Sterlin, GBP

B. TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Likit Aktifler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Önsöz	i
Genel Değerlendirme	ii-iii
Tablo Listesi	vii-viii
Grafik Listesi	ix-x
1 Uluslararası Gelişmeler	1-5
2 İstihdam ve Fiyatlar	7-16
3 Dış Ekonomik İlişkiler	17-27
4 Bütçe Gelişmeleri	29-33
5 Parasal ve Finansal Gelişmeler	35-52
6 Finansal İstikrar Analizi	53-58
Ekonomik Kararlar	59-60
İstatistik Tabloları	61-114
Notlar	115-116

TABLO LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
2.1	İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı	7
2.2	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm	7
2.3	Kayıtlı Aktif Münhaller - Genel Görünüm	8
2.4	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Bölgesel Dağılım	8
2.5	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Yaş Gruplarına Göre Dağılım	9
2.6	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Öğrenim Durumuna Göre Dağılım	9
2.7	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ana Meslek Gurupları Dağılımı	10
2.8	Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ekonomik Faaliyet Alanları Dağılımı	11
2.9	2008=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Endeksi Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen Endeks Değerleri ve Değişim Oranları	14
2.10	Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Değişim Oranları	15
2.11	Değerler Arası Korelasyon İlişkisi	16
3.1	İhracat (ABD Doları) - İthalat (ABD Doları)	17
3.2	En Çok İhraç Edilen Ürünler (ABD Doları)	21
3.3	En Çok İthal Edilen Ürünler (ABD Doları)	22
3.4	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (%)	22
3.5	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%)	23
3.6	KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı	25
4.1	2011-2012 Dördüncü Çeyrek Karşılaştırmaları (Milyon TL)	29
4.2	Bütçe Gelirleri (Milyon TL)	30
4.3	Bütçe Giderleri (Milyon TL)	31
4.4	Finansman Dengesi (Milyon TL)	32
4.5	Finansman Dengesi (Milyon TL)	33
5.1	Performans Rasyoları (%)	36
5.2	Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)	37
5.3	Banka Sayısındaki Gelişmeler	37
5.4	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı	38
5.5	Personel Sayısı ve Yüzde Dağılımı	39
5.6	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	39
5.7	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı	40
5.8	Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)	43

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
5.9	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	47
5.10	Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	48
5.11	Mevduatın Vade Dağılımı (%)	49
5.12	Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)	50
5.13	Para Arzı Verileri (Milyon TL)	51
6.1	Risk Ağırlıklı Varlıklar (Milyon TL)	53
6.2	Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları	55

GRAFİK LİSTESİ

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
1.1	GSYH Büyüme Oranları	2
1.2	Enflasyon Oranları	2
1.3	Gelişmiş Ülkeler Merkez Bankası Faiz Oranları	2
1.4	TCMB Faiz Koridoru	3
1.5	İşsizlik Oranları	3
1.6	Döviz Kurları	4
1.7	Sanayi Üretim Endeksi	4
1.8	CDS Oranı	4
1.9	PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi)	5
2.1	Başvurular - Münhaller - Yerleştirilenler	8
2.2	Tüketici Fiyat Endeks 2008 = 100 Temel yılı Verileri	12
2.3	2009 - 2012 Dönemi Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranları	12
2.4	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı	13
2.5	Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Enflasyon Oranı (TÜFE)	13
2.6	Tüketici Fiyatları Endeksi – Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişime Etkileri	14
2.7	TÜFE - Petrol - Amerikan Doları	16
3.1	İthalat ve İhracat (ABD Doları)	18
3.2	Mevsimsellikten Arındırılmış İthalat ve İhracat (ABD Doları)	19
3.3	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	19
3.4	Dış Ticaret Hacmi ve Dengesi (ABD Doları)	20
3.5	KKTC İhracatının Ülke Gruplarına Göre Ortalama Dağılımı (2005 Ocak - 2012 Aralık)	23
3.6	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatının Ortalama Dağılımı (2005 Ocak – 2012 Kasım)	24
3.7	2012 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2011 Yılıyla ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması	25
3.8	2012 Yılında KKTC Uyruklu Haricinde Gelen Yolcuların Dağılımı	26
3.9	KKTC ve TC Uyruklu Haricinde Gelen Yolcuların Dağılımı 2012 Ocak - Aralık	26
3.10	KKTC Uyruklu Hariç Kara Kapılarından Girişler	26
3.11	Yatak Kapasitesi	27
3.12	Turist Ağırlama Kapasitesinin Bölgelere Göre Dağılımı – 2012 Aralık	27
3.13	Aylar İtibarıyla Doluluk Oranları	27
4.1	2011 – 2012 Dördüncü Çeyrek Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)	29
4.2	2011- 2012 Gelir Gider Karşılaştırmaları (Milyon TL)	30
4.3	Dördüncü Çeyrek Bütçe Gelirleri Dağılımı	31

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
4.4	Dördüncü Çeyrek Bütçe Giderleri Dağılımı	31
5.1	Finansal Derinleşme	35
5.2	Bankacılık Sektörünün Gelişimi	36
5.3	Bankacılık Sektörü Aktif Topamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	41
5.4	Banka Gruplarının Sektör Aktifdeki Payları	41
5.5	Likit Aktiflerin Gelişimi	42
5.6	Likit Aktiflerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi	42
5.7	Banka Gruplarına Göre Likit Aktif Payları	42
5.8	Brüt Kredilerin Gelişimi ve Yüzde Dağılımı	43
5.9	Bankacılık Sektörü Krediler TP ve YP Ayrımı Ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	44
5.10	Kredi Büyüklüklerinin Toplam Krediler İçindeki Payı	44
5.11	Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)	45
5.12	Banka Gruplarına Göre Krediler (Brüt) Payları (%)	45
5.13	Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)	46
5.14	Menkul Değerler Topamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	46
5.15	Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Payları (%)	46
5.16	Mevduatın Gelişimi ve Yüzde Değişimi	47
5.17	Mevduat TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	48
5.18	Krediler (Brüt), Mevduat ve Fark	49
5.19	Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı	50
5.20	M2'nin Yapısı	52
5.21	M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı	52
6.1	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	53
6.2	Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu	54
6.3	Bankacılık Sektörü Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı	54
6.4	Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı	55
6.5	TGA Dönüşüm Oranı, Karşılık/Brüt Kredi ve Karşılık/TGA	55
6.6	Aktif Kalitesi Endeksi	57
6.7	Likidite Endeksi	57
6.8	Kârlılık Endeksi	57
6.9	Sermaye Yeterliliği Endeksi	58
6.10	Finansal Sağlamlık Endeksi	58

1. ULUSLARARASI GELİŞMELER

Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler

2012 yılı, Avro Bölgesi'nde ve ABD'de uygulanan genişletici para politikaları ve makro ihtiyati tedbirler sayesinde küresel krizin derinleşeceği kaygılarının giderildiği fakat krizden çıkış beklentilerinin 2013 yılına ertelendiği dördüncü çeyrek performansıyla sona erdi.

Yılın son çeyreğinde küresel ekonomiyi etkileme potansiyeline sahip başlıca gelişmeler; ABD'de Kasım ayında yapılan başkanlık seçimleri ve yılsonu itibarıyla otomatik harcama kesintilerinin iki aylığına ertelenmesi yoluyla üzerinde anlaşmaya varılan mali uçurum konusu, AB'de Yunanistan'a sağlanan yardımların vadelerinin uzatılması ve borç faizlerinde indirimle gidilmesi yönünde girişimler ve İngiltere başta olmak üzere itirazlar eşliğinde yürütülen ve sonuçlandırılmayan AB 2014-2020 bütçe görüşmeleri, Japonya'da yeni seçilen hükümetin Aralık ayında göreve başlamasıyla parasal genişleme yönünde atılan adımlar oldu.

Özellikle finans piyasalarını ilgilendiren bir diğer gelişme ise, 2015 yılı başında yürürlüğe girmesi beklenen Basel III kriterlerinin en önemlilerinden olarak lanse edilen 'Likidite Karşılama Oranı'nın (Liquidity Coverage Ratio -LCR) öngörülen şekilde (yüzde 100) uygulanmasının 1 Ocak 2019'a ertelenmesiydi. Buna göre, Basel III tanımlı likit aktif oranının 2015 yılı Ocak ayında yüzde 60 olması ve 2019 yılına kadar her yıl bu oranın 10 puan artması öngörülmüyor.

Ekim ayı içinde Brüksel'de gerçekleştirilen zirvede AB bünyesinde yer alan tüm bankaların blok halinde denetlenmesinin 2013 yılından itibaren hayata geçirilmesi konusunda anlaşılırken, Aralık ayındaki Maliye Bakanları toplantısında Avrupa Merkez Bankası'na Avro Bölgesi'nde faaliyette bulunan bankaların denetlenmesiyle ilgili yeni yetkiler tanındı ve 1

Ocak 2014'ten itibaren (ya da en geç ilgili yasa yayımlandıktan 12 ay sonra) yürürlüğe girecek olan Tek Denetim Mekanizması (Single Stability Mechanism - SSM) ile birlikte Avrupa Merkez Bankası'nın SSM'nin işleyişinden sorumlu olacağı, bununla birlikte Banka'nın para politikası işleriyle denetim görevlerinin birbirinden tamamıyla ayrı olacağı açıklandı. SSM sayesinde, bankalara doğrudan müdahaleler yoluyla finansal krizlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ülkelerin kendi denetleme kurumları SSM'nin görev alanının dışında kalmak kaydıyla varlıklarını korurken, Avro kullanmayan Birlik üyeleri de ikili anlaşmalar yoluyla SSM ile ortak faaliyetlerde bulunabilecekler.

Aynı dönemde Türkiye'de, gecelik faiz koridoru daraltılıp, politika faiz oranı indirilirken, rezerv opsiyonu katsayıları kademeli olarak artırıldı. İhracat reeskont kredilerinin 2013 yılında rezerv biriktirme aracı olarak kullanılacağı açıklandı ve reeskont faiz/avans oranlarında indirimle gidildi. 2012 yılının son çeyreğinde reel efektif kuru da göstergeleri arasına alan TCMB, 2013 yılında faiz koridoru, politika faizi, TL likidite yönetimi, yabancı para likidite yönetimi, vadeye dayalı zorunlu karşılıklar ve rezerv opsiyon mekanizmasının (ROM) yanı sıra kaldırılacak dayalı zorunlu karşılık uygulamasını, diğer bir deyişle yüksek kaldırma kullanan bankalardan daha fazla zorunlu karşılık alınmasında politikaları arasına alacağını duyurdu.

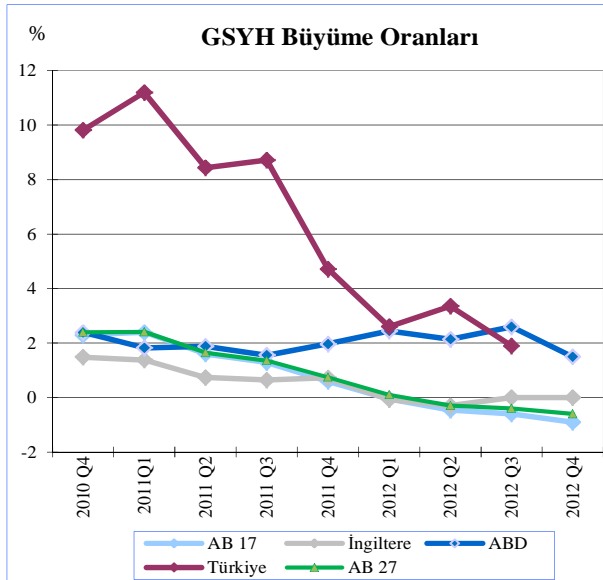
Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm

Büyüme

Grafik 1.1'de çeyrek dönemler itibarıyla, seçilmiş ülkelerin bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyüme performansları gösterilmektedir. Buna göre, Avro Bölgesi ve AB'de 2012 birinci çeyreğinden sonra başlayan daralma yılın son çeyreğinde de devam etmektedir. 2012 sonunda AB binde 6, Avro

Bölgesi ise binde 9 oranında küçülmüştür. İngiltere ekonomisi üçüncü ve dördüncü çeyreklerde GSYH artışı sağlayamazken, dördüncü çeyrekte yüzde 1,5 büyüyen ABD ve üçüncü çeyrekte yüzde 1,9 büyüyen Türkiye ekonomilerinin bir öndeki çeyreklere kıyasla daha düşük oranlarda olmakla birlikte büyümeye devam ettikleri görülmektedir.

Grafik 1.1

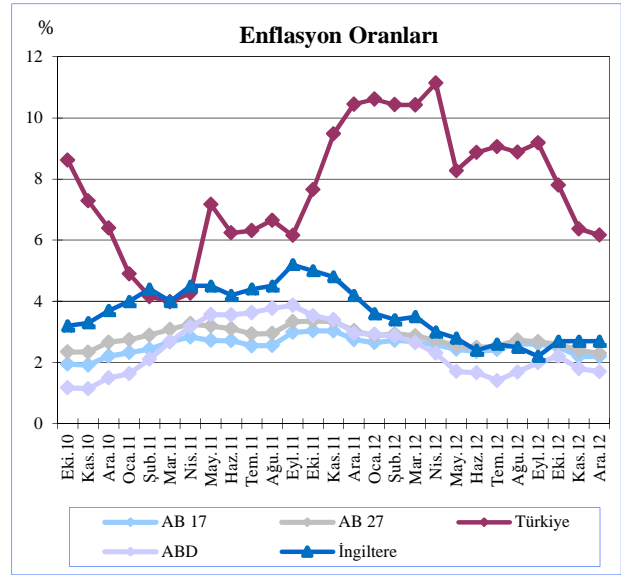

Kaynak: OECD

Enflasyon

Grafik 1.2'de aynı ülke ve ülke grupları için yıllıklandırılmış aylık enflasyon gelişmeleri gösterilmektedir. İngiltere'de yılın son çeyreğinde yüzde 2,7'ye yükselmekle birlikte, Aralık ayı itibarıyla gelişmiş ekonomilerde yüzde 2 civarında seyreden enflasyon oranları krizin, fiyat istikrarına rağmen devam ettiğine işaret etmektedir. Öte yandan Türkiye'de Aralık ayı itibarıyla yıllık yüzde 6,1'e gerileyen enflasyon oranı, düşen faiz oranlarına (bkz. Grafik 1.4) rağmen TCMB'nin eş güdümlü yürüttüğü faiz koridoru ve ROM politikalarının sıkılaştırıcı yönde etkili olduğunu göstermektedir.

Grafik 1.2

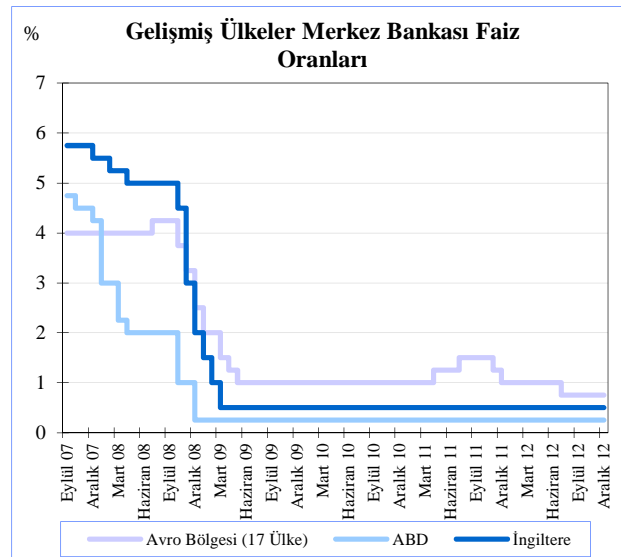

Kaynak: OECD ve ilgili ülke merkez bankaları

Politika Faizleri

Grafik 1.3'ten de görüldüğü üzere, Avro Bölgesi için 2011 yılı Temmuz ve Kasım ayları arası hariç, gelişmiş ülkelerde 2009 yılından itibaren yüzde 1 ile 0 bandı arasında seyreden faiz oranlarında 2012 yılı sonu itibarıyla değişiklik olmamıştır.

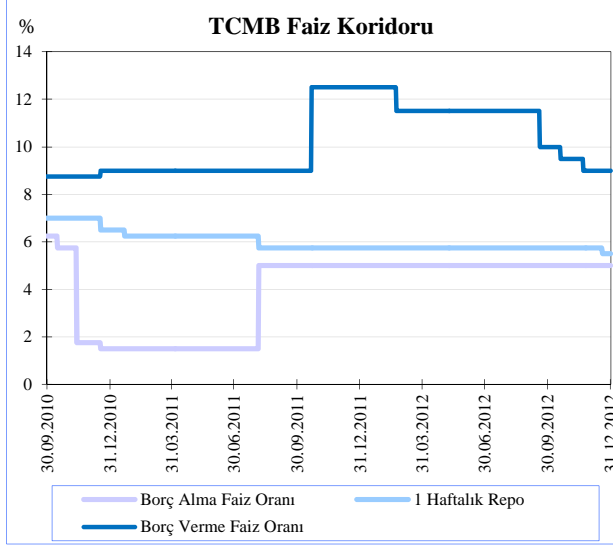
Grafik 1.3

Kaynak: FED, ECB, BoE

Diğer taraftan, yılın son çeyreğinde gecelik borç verme faiz oranı olan faiz koridorunun üst bandını iki kez düşürürerek yüzde 10'dan yüzde 9'a indiren TCMB, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını da 16 ay aradan sonra yüzde 5,75'ten yüzde 5,5'e çekmiştir. (Grafik 1.4).

Grafik 1.4

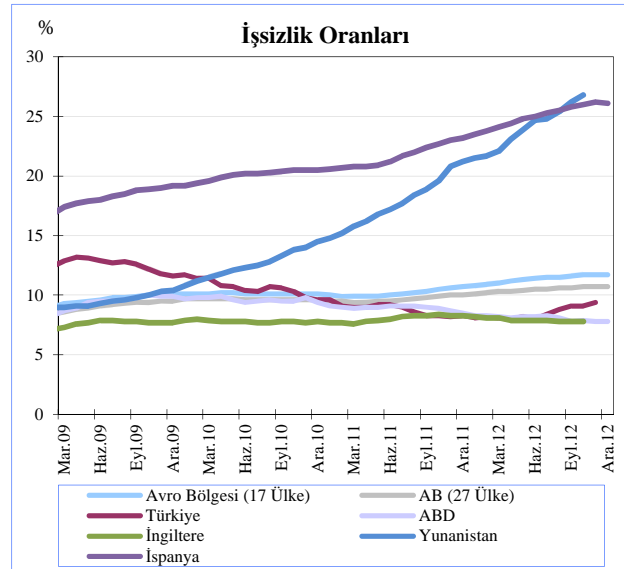
Kaynak: TCMB

İşsizlik

Gelişmiş ülkelerde yaşanan krizin en önemli sonuçlarından biri, istihdam seviyelerindeki azalıştır. Ülkelerin açıkladıkları en son güncel verilerle hazırlanan Grafik 1.5'te, seçilmiş ülkeler için mevsimsellikten arındırılmış aylık işsizlik oranları verilmektedir. Grafikten de görüleceği üzere, yılın son çeyreğinde, işsizliğin yüzde 25'in üzerinde seyrettiği Yunanistan ve İspanya başta olmak üzere Avro Bölgesi ve AB işsizlik oranlarındaki artış, İngiltere ve ABD'deki azalış trendi devam etmiştir. Özellikle "işsizlik oranı yüzde 6,5'e inene kadar" parasal genişleme yönündeki politikalarına devam edeceğini açıklayan ABD'nin işsizlik rakamları küresel ekonomi için önemli bir gösterge haline gelmiş bulunmaktadır.

2012 yılı sonu itibarıyla ABD işsizlik oranı yüzde 7,8'dir. Türkiye'de ise yıl ortasında azalan işsizlik oranı 2012 yılı son çeyreğinde yeniden yükselmiş ve Kasım sonu itibarıyla yüzde 9,4 olmuştur.

Grafik 1.5

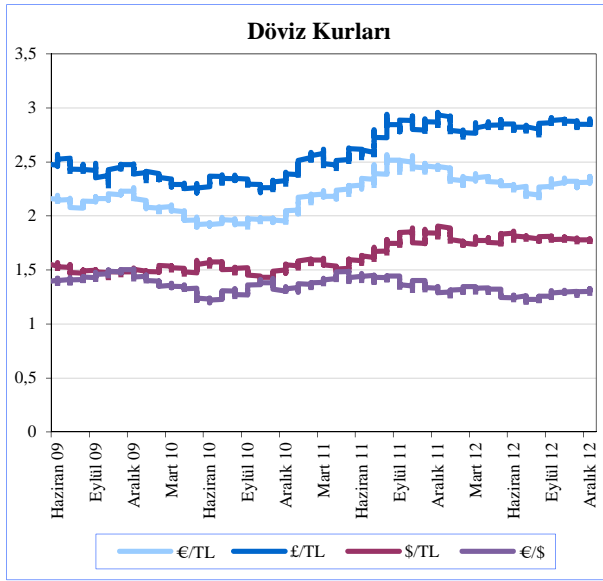

Kaynak: TÜİK ve Eurostat

Döviz Kurları

Büyüme ve istihdam oranlarının artırılması amacıyla özellikle ABD ve Avro bölgesinde uygulanan genişletici para politikaları, kurlarda oynaklığa sebep olmuş ve dış ticaret hadlerindeki değişimlerin reel ekonomilere yaptığı etkiler çerçevesinde "rekabetçi devalüasyon" tartışmalarını ortaya çıkarmıştır. Grafik 1.6'da görüleceği üzere avro/dolar paritesi bir önceki çeyreğe göre yükselmiş ve 1,3 seviyesinin üzerine çıkmıştır. Yıl sonu itibarıyla TL/\$ 1,78, TL/€ 2,35, TL/£ ise 2,87 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 1.6

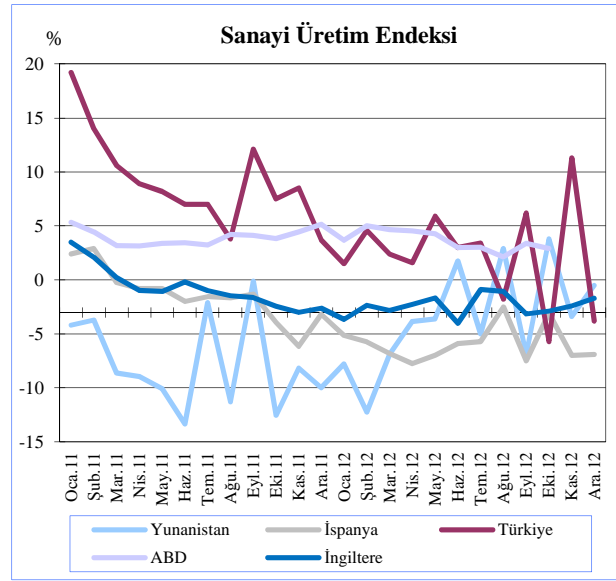
Kaynak: KKTMB

Gösterge Niteliğindeki Veriler

Sanayi Üretim Endeksi

Önümüzdeki dönemin büyüme performansı açısından önemli göstergeler arasında olan reel sanayi üretim endeksi Grafik 1.7'de aylar itibarıyla yıllık (bir önceki yılın aynı ayına göre) değişim oranları bazında verilmektedir. Buna göre, yılbaşına kıyasla azalış göstermekle birlikte yılın son çeyreğinde yüzde 2'nin üzerinde gerçekleşen ABD sanayi üretim endeksi bu ülkede önümüzdeki dönemde büyümenin devam edeceğine işaret etmektedir. Grafikten, Yunanistan sanayi üretiminin 2011 yılında yaşanan yüzde 10'dan fazla daralmanın ardından toparlanma sürecinde olduğu, İspanya ve İngiltere'de negatif seyrin halen devam ettiği, Türkiye'de ise yılın son çeyreğini istikrarsız geçiren sanayi üretiminin yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 3,8 daraldığı görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye sanayi üretimi 2012 yılının tamamı gözönüne alındığında 2011'e göre 2,38 oranında artmıştır.

Grafik 1.7

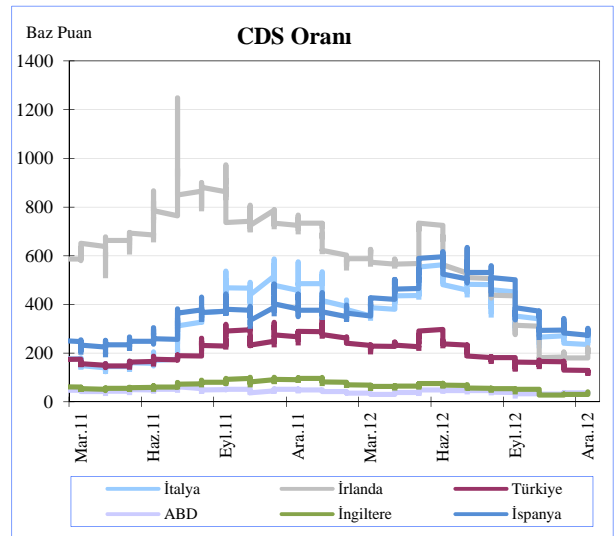

Kaynak: OECD, Thomson Reuters

CDS

Grafik 1.8'de seçilmiş ülkeler için devlet borçlarının temerrüde düşme risklerini ifade eden CDS (Credit Default Swap/Kredi Temerrüt Takası) oranları verilmektedir. Buna göre, 2012 yılsonu itibarıyla özellikle İrlanda, İtalya ve İspanya'nın CDS oranlarında hızlı bir düşüş görülmektedir. Bu durum ileriye dönük kriz beklentisinin azaldığını gösterse de 200 baz puanının üzerindeki söz konusu oranlar halen gelişmiş ülke CDS ortalamalarının oldukça üzerindedir.

Grafik 1.8

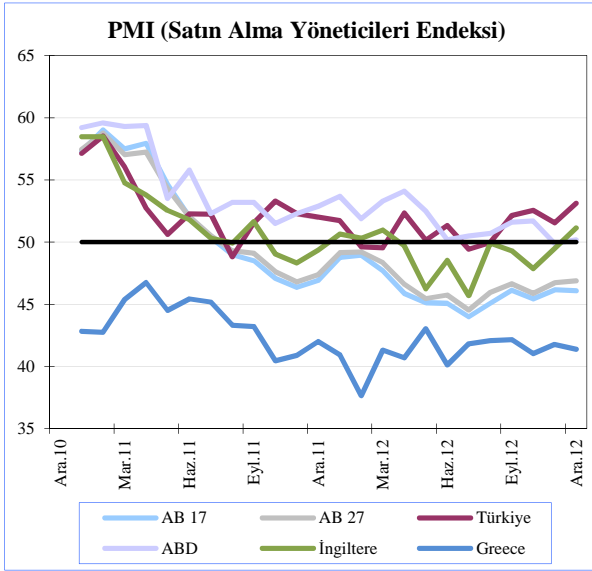

Kaynak: Thomson Reuters

PMI

Bir diğer büyüme göstergesi PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi)'ne göre 2012 sonu itibarıyla 50'nin üzerinde çıkan ABD, İngiltere ve Türkiye PMI verileri bu ülke ekonomilerinin önümüzdeki dönemde büyüyeceğini göstermektedir. Avro Bölgesi ve AB'de ise daralma öngörüsü devam etmekle birlikte son iki çeyrekte üst üste artan PMI verileri daralma hızının da yavaşlamakta olduğu beklentisini yansıtmaktadır.

Grafik 1.9

Kaynak: Thomson Reuters

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

2. İSTİHDAM VE FİYATLAR

İstihdam

KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre; 2011 yılı dördüncü çeyreğinde 492'si erkek, 567'si kadın toplam 1.059 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2012 yılı aynı döneminde yüzde 14,35 oranında azalmış ve 431'i erkek, 476'sı kadın olmak üzere toplam 907 kişiye gerilemiştir. 2012 yılı dördüncü çeyrek dönemi işsizlik verileri cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman, aktif kayıtlı işsizlerin yüzde 47,52'si erkeklerden, yüzde 52,48'i kadınlardan oluşmaktadır. 2011 yılının dördüncü çeyrek sonu verileriyle kıyaslandığında, söz konusu çeyrek dönemde erkek kayıtlı işsiz sayısının yıllık bazda yüzde 12,4, kadın kayıtlı işsiz sayısının ise, yüzde 16,05 oranında azaldığı görülmektedir.

Tablo 2.1

İş İsteği İle Bekleyen Aktif Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı							
	2011			2012			
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Erkek	389	511	492	474	385	432	431
Kadın	688	973	567	498	555	733	476
Toplam	1.077	1.484	1.059	972	940	1.165	907

Bir Önceki Dönem Sonuna Göre Yüzde Değişim Oranları							
	2011			2012			
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Erkek	-13,17	31,36	-3,72	-3,66	-18,78	12,21	-0,23
Kadın	35,70	41,42	-41,73	-12,17	11,45	32,07	-35,06
Toplam	12,77	37,79	-28,64	-8,22	-3,29	23,94	-22,15

Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişim Oranları							
	2011			2012			
	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Erkek	-42,63	-28,03	-12,61	5,80	-1,03	-15,46	-12,40
Kadın	-34,23	4,62	-17,83	-1,78	-19,33	-24,67	-16,05
Toplam	-37,53	-9,51	-15,48	1,78	-12,72	-21,50	-14,35

Kaynak: Çalışma Dairesi

Tablo 2.2'de Çalışma Dairesi'ne kayıtlı aktif işsizlerin ve münhal kayıtlarının genel görünümü verilmektedir. 2012 yılı üçüncü çeyreğinde iş isteğiyle bekleyen kişi sayısı 1.165 iken, dördüncü çeyrekte iş isteğiyle yeni müracaat eden kişi sayısı 948'dir. Dördüncü çeyrek içinde kayıttan düşen 1.115 kişi ve işe yerleştirilen 91 kişi ile birlikte 2012 yılı Aralık sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenlerin sayısı 907 olmuştur.

Tablo 2.2

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Genel Görünüm						
	2011		2012			
	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Bir önceki dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	1.077	1.484	1.059	972	940	1.165
Dönem içinde iş isteğiyle müracaat edenler	1.608	1.104	1.014	1.109	1.292	948
Dönem içinde işe yerleştirilenler	152	97	91	232	197	91
Dönem içinde kayıttan Düşenler	1.049	1.432	1.010	909	870	1.115
Dönem sonu itibarıyla iş isteğiyle bekleyenler	1.484	1.059	972	940	1.165	907

Kaynak: Çalışma Dairesi

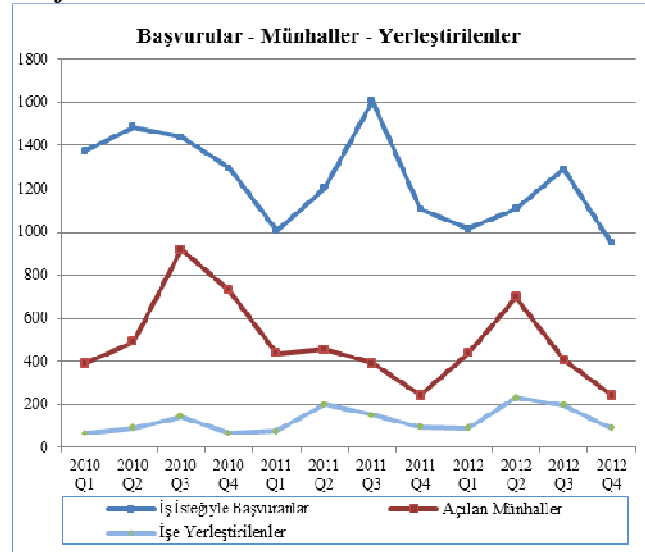
Aktif münhal kayıtları incelendiğinde, Eylül 2012 sonu itibarı ile toplam 112 iş münhalinin dördüncü çeyreğe aktarıldığı, dönem içerisinde ise toplam 242 yeni münhal açıldığı görülmektedir. 91 adet doldurulan ve 250 adet iptal edilen münhal neticesinde, 2012 dördüncü çeyreği sonu itibarıyla toplam 13 münhal 2013 birinci çeyreğine aktarılmıştır.

Tablo 2.3

Kayıtlı Aktif Münhaller - Genel Görünüm						
	2011		2012			
	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Geçen dönemden devreden iş münhalleri	69	95	56	142	112	112
Dönem içinde alınan iş münhalleri	393	243	438	698	408	242
Dönem içinde doldurulan iş münhalleri	152	97	91	232	197	91
Dönem içinde iptal edilen iş münhalleri	215	185	261	496	211	250
Bir sonraki döneme devreden iş münhalleri	95	56	142	112	112	13

Kaynak: Çalışma Dairesi

Grafik 2.1

Kaynak: Çalışma Dairesi

Grafik 2.1'de, 2010 yılından başlamak üzere, çeyrek dönemler itibarıyla iş isteğiyle yeni başvuru, açılan yeni münhal ve işe yerleştirilenlerin hareketleri görülmektedir. 2012 yılının dördüncü çeyreği incelendiğinde, genel itibarıyla 2012 yılının birinci çeyreğinden üçüncü çeyreğine artış gösteren iş isteğiyle başvuranlar toplamının dördüncü çeyrek itibarıyla azaldığı, 2011 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren yükselişte olan yeni münhal sayısının 2012 yılı üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde azaldığı ve işe yerleştirmelerin de aynı şekilde yavaşladığı gözlemlenmektedir.

2012 yılı dördüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının bölgesel dağılımının gösterildiği Tablo 2.4'te, en yüksek kayıtlı aktif işsiz payına 347 kişi ile Gazimağusa bölgesinin sahip olduğu görülmektedir. 181 kişi ile Lefkoşa bölgesi ikinci, 168 kişi ile Girne bölgesi üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 2.4

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Bölgesel Dağılım						
	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 4 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q 4 Dönemi Başvurular	2012 Q 4 Dönemi Açılan Münhaller	2012 Q 4 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q 4 Kayıtlı Aktif İşsiz
Lefkoşa Bölgesi	227		181		227	181
Girne Bölgesi	174	70	235	85	171	168
Gazimağusa Bölgesi	442	21	365	157	439	347
İskele Bölgesi	109		90		68	131
Güzelyurt Bölgesi	182		69		179	72
Lefke Bölgesi	31		8		31	8
Toplam	1.165	91	948	242	1.115	907

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı dördüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının yaş gruplarına göre dağılımının gösterildiği Tablo 2.5'te en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 306 kişiden oluşan 30-39 yaş grubunun sahip olduğu görülmektedir. 294 kişiden oluşan 20-29 yaş grubu ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 184 kişiden oluşan 40-49 yaş grubu yer almaktadır.

Tablo 2.5

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Yaş Gruplarına Göre Dağılım		
Yaş Grupları	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 4 Kayıtlı Aktif İşsiz
19 Yaş ve Aşağı	38	34
20 - 29 Yaş Arası	376	294
30 - 39 Yaş Arası	381	306
40 - 49 Yaş Arası	239	184
50 - 59 Yaş Arası	127	84
60 Yaş ve Yukarı	4	5
Toplam	1.165	907

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı Aralık ayı sonunda Çalışma Dairesi kayıtlarının öğrenim durumuna göre dağılımı Tablo 2.6'da verilmektedir. Buna göre, toplam 907 aktif kayıtlı işsiz 10'u okur-yazar olmayan, 10'u diplomasız okur/yazar, 293'ü ilkokul mezunu, 150'si ortaokul mezunu, 165'i lise veya kolej mezunu, 115'i meslek lisesi mezunu, 3'ü pratik sanat okulu mezunu, 17'si meslek yüksek okulu mezunu, 129'u fakülte-akademi ve 15'inin ise yüksek lisans diplomasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2.6

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Öğrenim Durumuna Göre Dağılım					
	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 4 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q 4 Dönemi Başvurular	2012 Q 4 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q 4 Kayıtlı Aktif İşsiz
Okur / Yazar Değil	16		2	8	10
Diplomasız Okur Yazar	2		8		10
İlkokul Mezunu	332	21	297	315	293
Ortaokul Mezunu	172	19	166	169	150
Lise / Kolej Mezunu	231	39	202	229	165
Meslek Lisesi Mezunu	125	5	113	118	115
Pratik Sanat Okulu Mezunu	4	1	3	3	3
Meslek Yüksek Okulu Mezunu	22		17	22	17
Fakülte - Akademi Mezunu	215	4	124	206	129
Yüksek Lisans	46	2	16	45	15
Toplam	1.165	91	948	1.115	907

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı dördüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının ana meslek grupları altında dağılımının gösterildiği Tablo 2.7’de, en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 264 kişiden oluşan nitelik gerektirmeyen işlerde

çalışanların sahip olduğu görülmektedir. 180 kişiden oluşan büro ve müşteri hizmetlerinde çalışanlar ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 120 kişiden oluşan hizmet ve satış elemanları yer almaktadır.

Tablo 2.7

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ana Meslek Grupları Dağılımı

	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 4 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q 4 Dönemi Başvurular	2012 Q 4 Dönemi Açılan Münhaller	2012 Q 4 Dönemi Kayıttan Düşenler	2012 Q 4 Kayıtlı Aktif İşsiz
Yasa yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler	24	1	26	1	24	25
Profesyonel meslek mensupları	210	5	97	10	201	101
Yardımcı profesyonel meslek mensupları	90	2	53	6	88	53
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışanlar	226	23	195	31	218	180
Hizmet ve satış elemanları	138	24	138	98	132	120
Nitelikli tarım, hayvancılık, orman ve su ürünlerinde çalışanlar	3	-	6	2	4	5
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	44	2	73	26	43	72
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	80	9	88	15	72	87
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar	350	25	272	53	333	264
Toplam	1.165	91	948	242	1.115	907

Kaynak: Çalışma Dairesi

2012 yılı dördüncü çeyreği içerisinde gerçekleşen yerleştirme, başvuru, münhal, kayıttan düşme ve kayıtlı aktif işsizlik rakamlarının ekonomik faaliyet alanlarına göre dağılımının gösterildiği Tablo 2.8’de, en yüksek kayıtlı aktif işsizlik payına 178 kişiden

oluşan toptan/perakende ticaret ve tamir hizmetleri grubunun sahip olduğu görülmektedir. 110 kişiden oluşan oteller ve lokantalar grubu ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada 101 kişiden oluşan inşaat grubu yer almaktadır.

Tablo 2.8

Kayıtlı Aktif İşsizlik - Ekonomik Faaliyet Alanları Dağılımı

	2012 Q 3 Kayıtlı Aktif İşsiz	2012 Q 4 Dönemi Yerleştirilenler	2012 Q 4 Dönemi Başvurular	2012 Q 4 Dönemi Açılan Münhaller	2012 Q 4 Kayıtlı Aktif İşsiz
Tarım, avcılık ve ormancılık	199		59		91
Balıkçılık					
Madencilik ve taş ocaklığı	3				11
İmalat	40		30	11	22
Elektrik, gaz, buhar ve su üretimi/dağıtım	1	1	2		32
İnşaat	42		33	20	101
Toptan ve perakende tic., motorlu taşıt, ev eşyaları tamiri	223	13	203	63	178
Oteller ve lokantalar	133	22	157	101	110
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	31	2	39	7	21
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	22		13	2	19
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	31	1	24	13	24
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	7		14		13
Eğitim	142	4	55	11	44
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler	30	1	14	2	56
Diğer toplumsal, sosyal ve kişisel hizmetler	104	8	87	11	38
Ev içi personel çalıştıran	4	1	9	1	66
İlk defa iş arayanlar	153	38	209		81
Toplam	1.165	91	948	242	907

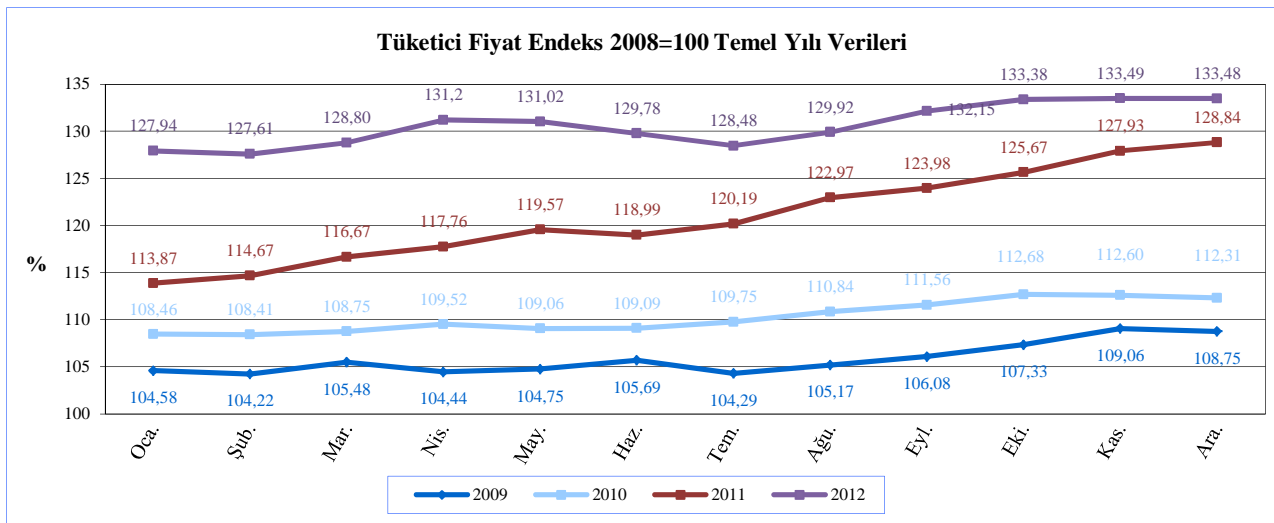
Kaynak: Çalışma Dairesi

Enflasyon

Aşağıdaki tabloda gösterilen değerler, 2008 yılı TÜFE endeks değeri baz alınarak (2008=100) hazırlanmıştır. Buna göre 100 endeksinin üzerindeki değerler 2008 yılına kıyasla gerçekleşen fiyat artışlarını ve fiyat düşüşlerini ifade etmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 2009 ve 2010 yıllarında küçük oynamalarla yükselen 2008=100 endeksi,

2011 yılı içerisinde tırmanışını hızlandırmış, 2012 yılının ilk üç çeyreğinde yükselişi yavaşlayarak devam etmiştir. Dördüncü çeyrekte ise, seviyesini korumuştur. 2009 yılı itibarıyla yüzde 5,7 olarak gerçekleşen yıllık enflasyon oranı, 2010 yılında yüzde 3,27, 2011 yılında yüzde 14,72, 2012 yılında ise yüzde 3,6 oranında yükseliş kaydetmiştir.

Grafik 2.2

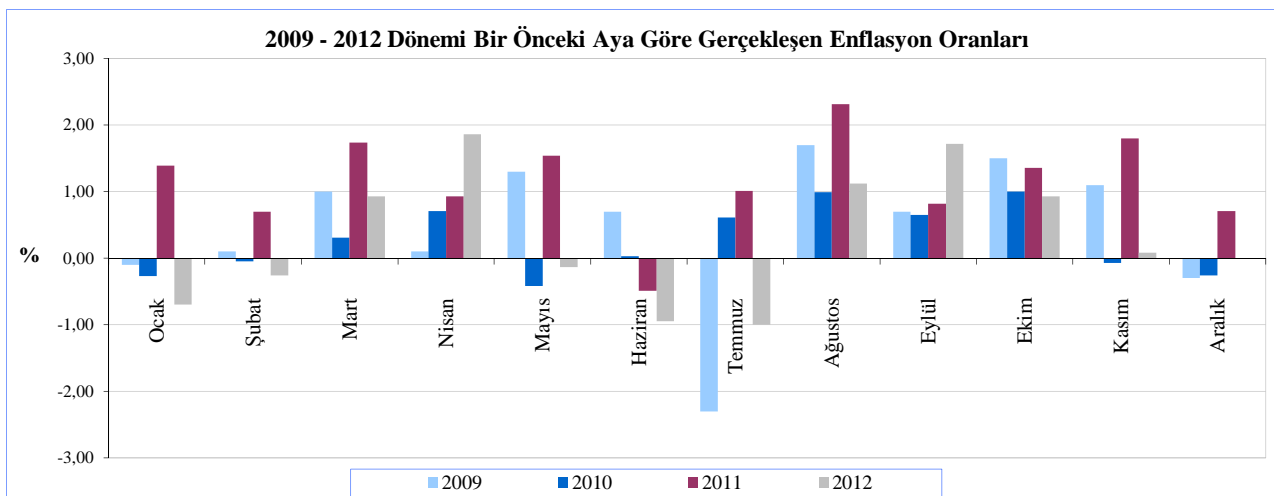

Kaynak: DPÖ

2012 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki aya göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2011 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2011 yılının Ekim ayında yüzde 1,36, Kasım

ayında yüzde 1,8, Aralık ayında yüzde 0,71 olan enflasyon oranları, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 0,93, 0,08 ve -0,01 olarak gerçekleşmiştir.

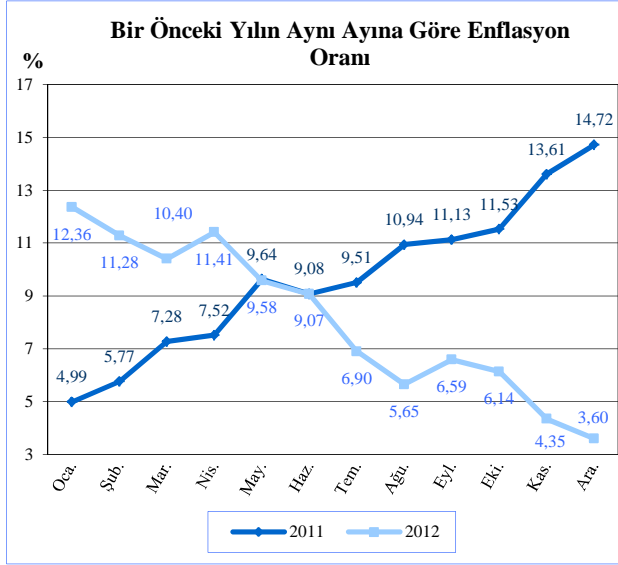
Grafik 2.3

Kaynak: DPÖ

2011 yılı Mart ayında yüzde 7,28, Haziran ayında yüzde 9,08, Eylül ayında yüzde 11,13 ve Aralık ayında yüzde 14,72 olan yıllık enflasyon oranı, 2012 yılı Mart ayında yüzde 10,4, Haziran ayında yüzde 9,07, Eylül ayında yüzde 6,59, Aralık ayında ise yüzde 3,6 seviyesine gerilemiştir.

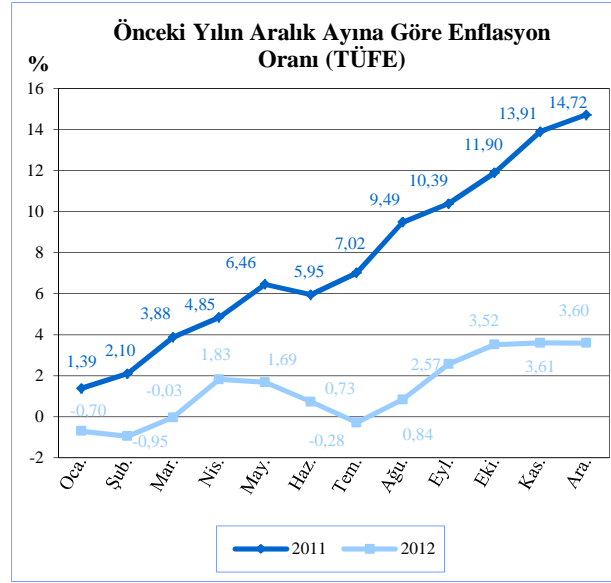
Grafik 2.4

Kaynak: DPÖ

2012 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre gerçekleşen enflasyon oranlarını, 2011 yılının aynı dönemleri ile kıyaslayacak olursak; 2011 yılının Ekim ayında yüzde 11,9, Kasım ayında 13,91, Aralık ayında yüzde 14,72 olan enflasyon oranları, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla 3,52, 3,61 ve 3,6 olarak gerçekleşmiştir.

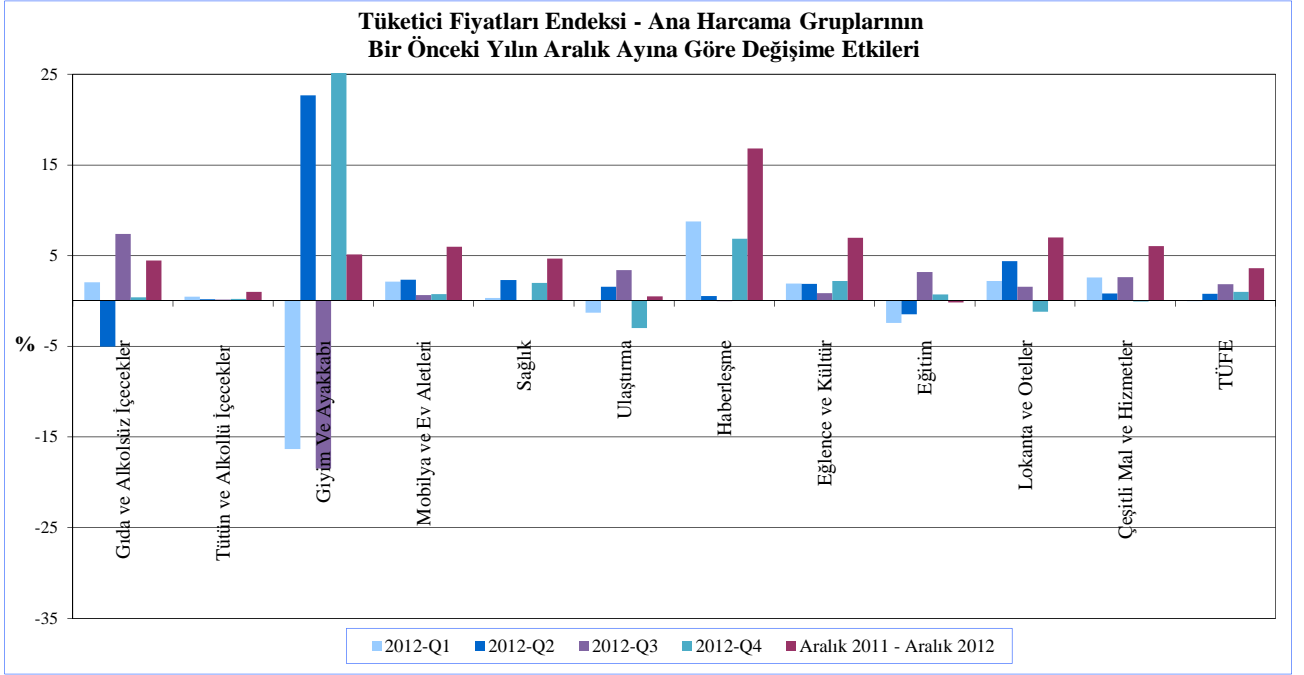
Grafik 2.5

Kaynak: DPÖ

2012 yılı çeyrek dönemler itibarıyla ana harcama gruplarına göre tüketici fiyatları endeksleri Grafik 2.6'da gösterilmektedir. Buna göre; 2012 yılı dördüncü çeyrek döneminde ulaşırmada yüzde 3,01, lokanta ve otellerde yüzde 1,22 ve çeşitli mal ve hizmetlerde binde 0,7 oranında fiyat azalışına karşın, giyim ve ayakkabıda yüzde 25,67, haberleşmede yüzde 6,86, eğlence ve kültürde yüzde 2,21, sağlık alt grubunda yüzde 1,97, mobilya ve ev aletleri alt grubunda yüzde 0,72, eğitim alt grubunda yüzde 0,71, ve tütün ve alkollü içeceklerde 0,21 oranlarında fiyat artışı gerçekleşmiştir.

Grafik 2.6

Kaynak: DPÖ

2008 = 100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Genel Endeksi'nde Aralık 2012 ayında, bir önceki aya, ve bir önceki yılın Aralık ayına

göre ana mal ve hizmet gruplarında meydana gelen endeks değerleri ve değişim oranları Tablo 2.9'da aktarılmaktadır.

Tablo 2.9

2008=100 Temel Yılı Tüketici Fiyatları Endeksi Ana Mal ve Hizmet Gruplarında Meydana Gelen Endeks Değerleri ve Değişim Oranları

	Endeks Değerleri			Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim (%)
	Aralık 2011	Kasım 2012	Aralık 2012		
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	125,49	131,06	131,10	0,03	4,47
Tütün ve Alkollü İçecekler	152,41	153,73	153,93	0,13	1,00
Giyim ve Ayakkabı	122,42	127,91	128,67	0,59	5,11
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	135,01	137,16	137,6	0,32	1,92
Mobilya ve Ev Aletleri	120,90	127,96	128,10	0,11	5,96
Sağlık	119,80	125,37	125,37	0,00	4,65
Ulaştırma	131,06	133,01	131,72	-0,97	0,50
Haberleşme	105,14	122,85	122,82	-0,02	16,82
Eğlence ve Kültür	117,94	122,73	126,16	2,79	6,97
Eğitim	151,20	150,09	150,95	0,57	-0,17
Lokanta ve Oteller	124,29	132,46	132,99	0,40	7,00
Çeşitli Mal ve Hizmetler	136,39	145,65	144,64	-0,69	6,05
Genel	128,84	133,49	133,48	-0,01	3,60

Kaynak: DPÖ

2011 ve 2012 yıllarına ait aylık Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları, bir önceki yılsonuna kıyasla ve yıllık olarak Tablo 2.10'da verilmektedir. Buna göre, 2011 yılı Ekim ayında yüzde 11,53, Kasım ayında yüzde 13,61, Aralık ayında yüzde 14,72 oranlarında gerçekleşen yıllık enflasyon, 2012 yılının aynı aylarında sırasıyla yüzde 6,14, 4,35 ve 3,6 olmuştur.

Tablo 2.10

Tüketici Fiyat Endeksi (2008=100 Temel Yılı) Değişim Oranları				
Yıllar	Aylar	Aylık	Yıl Sonuna Göre	Yıllık
2011	Ocak	1,39	1,39	4,99
	Şubat	0,70	2,10	5,77
	Mart	1,74	3,88	7,28
	Nisan	0,93	4,85	7,52
	Mayıs	1,54	6,46	9,64
	Haziran	-0,49	5,95	9,08
	Temmuz	1,01	7,02	9,51
	Ağustos	2,31	9,49	10,94
	Eylül	0,82	10,39	11,13
	Ekim	1,36	11,90	11,53
	Kasım	1,80	13,91	13,61
	Aralık	0,71	14,72	14,72
2012	Ocak	-0,70	-0,70	12,36
	Şubat	-0,26	-0,95	11,28
	Mart	0,93	-0,03	10,40
	Nisan	1,86	1,83	11,41
	Mayıs	-0,14	1,69	9,58
	Haziran	-0,95	0,73	9,07
	Temmuz	-1,00	-0,28	6,90
	Ağustos	1,12	0,84	5,65
	Eylül	1,72	2,57	6,59
	Ekim	0,93	3,52	6,14
	Kasım	0,08	3,61	4,35
	Aralık	-0,01	3,60	3,60

Kaynak: DPÖ

2011 yılında çeyrek dönemler itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre yüksek seviyelerde gerçekleşerek yüzde 14,72 olan enflasyon oranı, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 3,6 oranında bir artış göstermiştir.

Grafik 2.7, 2009 - 2012 dönemi içerisinde 2008=100 Temel Yılı Endeksi verilerine göre TÜFE'de gözlemlenen gelişmelerin iç piyasa petrol litre fiyatı, uluslararası petrol varil fiyatı ve KKTC'de Amerikan doları alış kuru hareketlerinin incelenebilmesi amacı ile hazırlanmıştır.

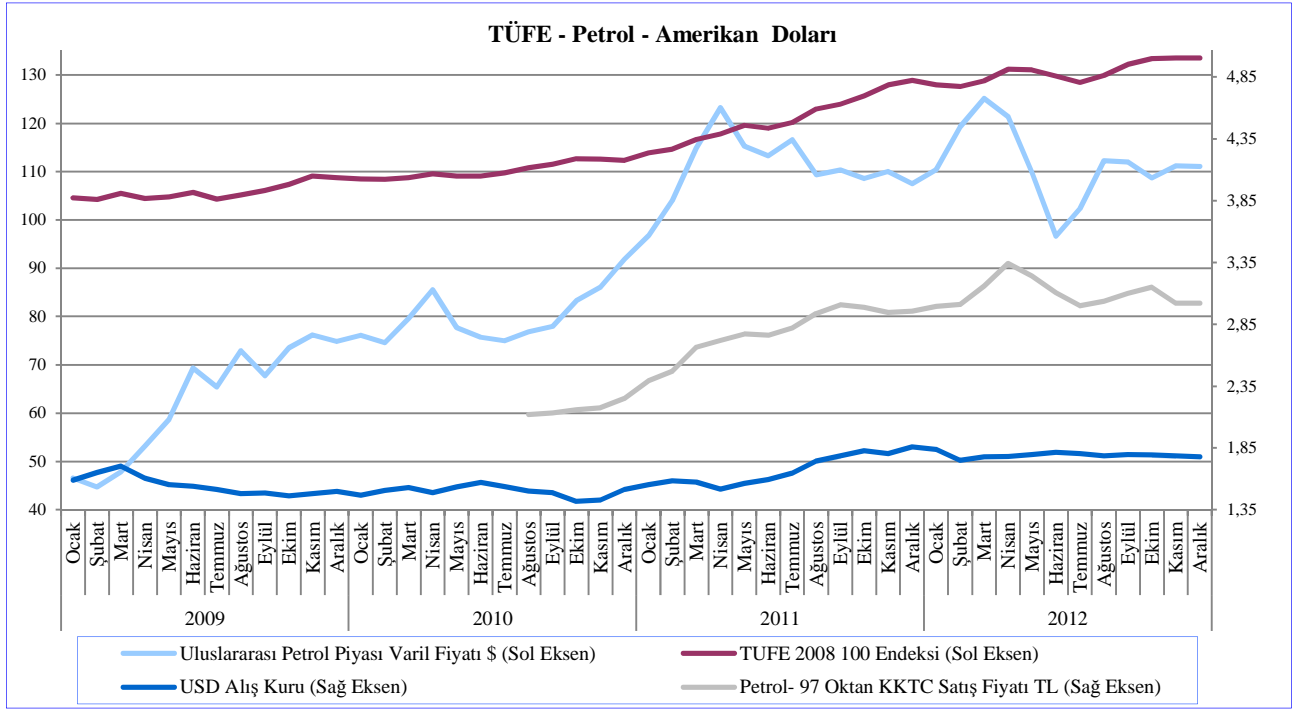
Grafik 2.7'de kırmızı çizgi ile aktarılan TÜFE 2008=100 Endeksi, sol eksenle görülen (40-130) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ocak 2009 - Aralık 2012 dönemi verilerini aktarmaktadır.

Açık mavi ile gösterilen uluslararası ham petrol varil fiyatları, yine sol (40-130) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Amerikan doları cinsinden Ocak 2009 - Aralık 2012 dönemi içerisinde gerçekleşen satış fiyatlarını yansıtmaktadır.

Gri renk ile ifade edilen 1 litre 97 oktan benzin satış fiyatı sağ eksenle görülen (1,35 - 4,85) eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ağustos 2010 - Aralık 2012 dönemi içerisinde KKTC 97 oktan kurşunsuz benzin perakende satış fiyatını TL cinsinden aylık yansıtmaktadır.

Koyu mavi renk ile grafiğin en altında yer alan Amerikan doları alış kuru ise sağ eksen ile ilişkilendirilmiş olup, Ocak 2009 - Aralık 2012 döneminde gerçekleşen Amerikan doları alış fiyatlarını TL cinsinden aktarmaktadır.

Grafik 2.7

Kaynak: DPÖ, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Grafik 2.7’de aktarılan farklı kalemleri istatistiksel olarak analiz ettiğimizde, tüm kalemlerin kendi aralarında genel itibarıyla güçlü pozitif doğrusal bir korelasyon sergilemekte olduğunu gözlemlemekteyiz. En güçlü ilişki 0,93 rakamı ile 97 oktan benzin satış fiyatıyla TÜFE değerleri arasında olduğu gözlemlenmektedir. En zayıf pozitif doğrusal korelasyonun ise 0,57 ile Amerikan doları alış kuru ve uluslararası varil fiyatları arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 2.11

Değerler Arası Korelasyon

	USD Alış Kuru	TÜFE 2008=100 Endeksi	Ham Petrol Varil Fiyatı USD	Petrol 97 Oktan KKTC Satış
USD Alış Kuru	1,00	0,84	0,57	0,90
TÜFE 2008=100 Endeksi	0,84	1,00	0,86	0,93
Petrol Uluslararası	0,57	0,86	1,00	0,78
Petrol 97 Oktan Satış	0,90	0,93	0,78	1,00

Kaynak: DPÖ, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

3. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER

İhracat ve İthalat Gelişmeleri

KKTC ihracatı 2012 yılı Aralık ayında, önceki yılın aynı ayına oranla yüzde 18,3 artışla 8,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 3.1). Böylelikle, 2012 yılı son çeyrek ihracatı 20 milyon doları aşmış ve 2011'in son çeyreğine göre yüzde 6,5 artmıştır.

12 aylık toplam ihracat ise, 110 milyon dolar seviyesinin üzerine çıkmış olsa da, 2011 yılının

toplam ihracatından yüzde 3,3 daha düşük gerçekleşmiştir.

KKTC Ticaret Dairesi tarafından son olarak 2012 yılı Kasım ayı verileri açıklanan ithalat ise üçüncü çeyrek sonu itibarıyla 354,2 milyon dolar olurken, Kasım ayında 121,1 milyon dolar dolara ulaşmış ve 2011 yılının aynı ayına göre binde 5 artmıştır. Buna göre KKTC ithalatı, Aralık ayı hariç olmak üzere 2012 yılında, 2011 yılının aynı dönemine oranla binde 4 artmış ve 1.450,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3.1

	İhracat (ABD Doları)			İthalat (ABD Doları)		
	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim
Ocak	9.478.855	8.247.029	-13,0	121.595.630	115.975.709	-4,6
Şubat	8.741.417	9.761.896	11,7	112.230.999	100.263.855	-10,7
Mart	16.038.295	11.859.667	-26,1	172.406.049	145.951.286	-15,3
1. Çeyrek	34.258.567	29.868.592	-12,8	406.232.678	362.190.850	-10,8
Nisan	18.295.859	16.599.564	-9,3	137.012.336	161.189.666	17,6
Mayıs	16.583.988	15.535.914	-6,3	137.541.310	158.684.936	15,4
Haziran	9.194.310	8.811.663	-4,2	143.630.624	142.564.089	-0,7
2. Çeyrek	44.074.157	40.947.141	-7,1	418.184.270	462.438.691	10,6
Temmuz	5.162.449	7.099.383	37,5	115.957.061	124.837.926	7,7
Ağustos	5.507.141	5.970.356	8,4	136.152.814	116.949.384	-14,1
Eylül	6.648.938	6.731.664	1,2	109.264.461	112.373.992	2,8
3. Çeyrek	17.318.528	19.801.403	14,3	361.374.336	354.161.302	-2
Ekim	7.061.553	6.393.985	-9,5	137.357.309	150.230.964	9,4
Kasım	5.526.508	6.190.231	12,0	120.475.046	121.062.130	0,5
Aralık	6.897.367	8.162.002	18,3			
4. Çeyrek	19.485.428	20.746.218	6,5	257.832.355	271.293.094	5,2
TOPLAM	115.136.680	111.363.354	-3,3	1.443.623.639	1.450.083.937	0,4

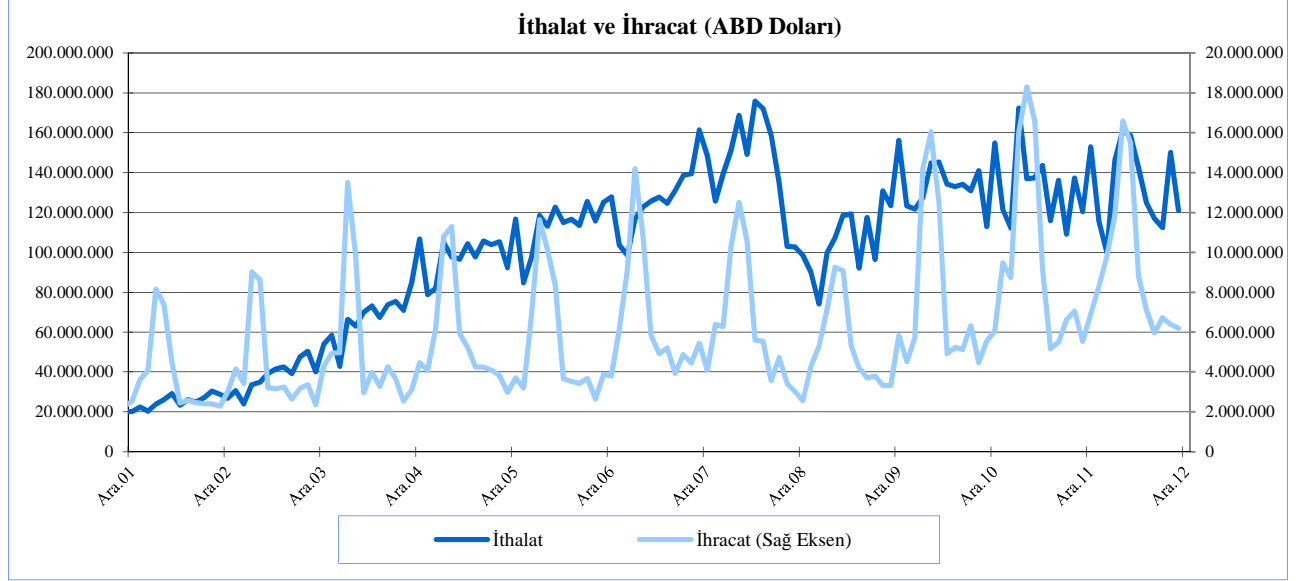
Not: Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dahil değildir.

Kaynak: Ticaret Dairesi

Grafik 3.1’de KKTC ihracat ve ithalatının 2001 yılından 2012 yılı sonuna kadar gelişimi gösterilmektedir. Söz konusu grafikte, 2008 yılında etkileri görülmeye başlanan küresel krizle birlikte ithalatın keskin bir düşüş yaşadığı ve 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren tekrar yükselişe geçtiği

görülmektedir. Bununla birlikte, değerleri sağ ekseninde gösterilen ihracat grafiğinin sergilediği düzenli iniş-çıkışlar (ikinci çeyrekler itibarıyla görülen zirveler ve üçüncü çeyrekler itibarıyla görülen dip) mevsimselliğe işaret etmektedir.

Grafik 3.1

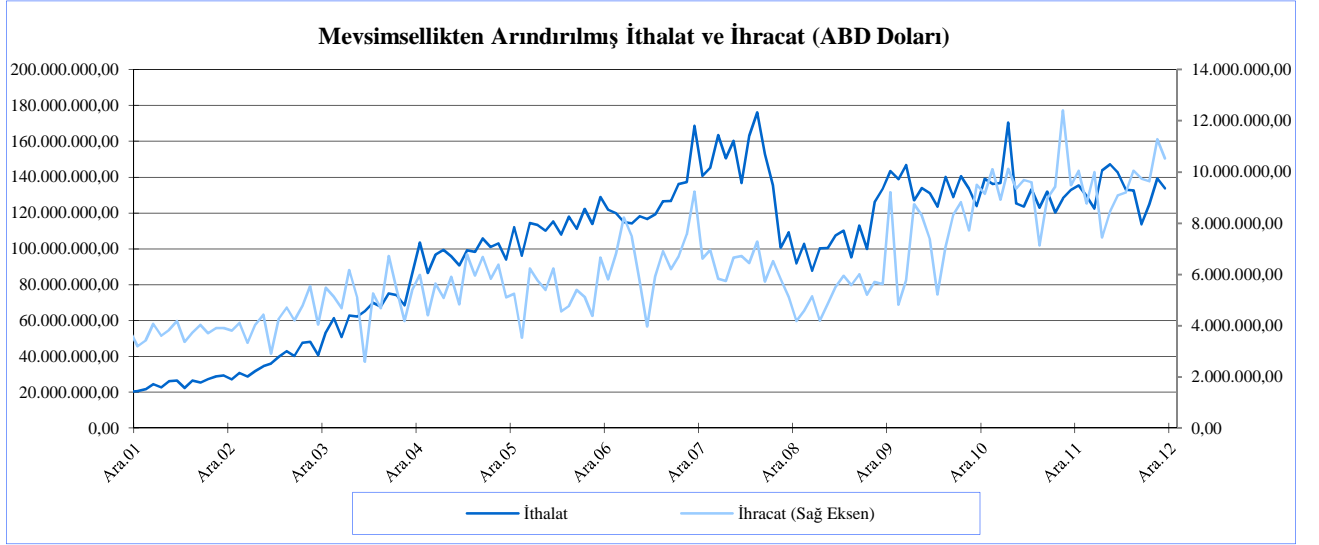

Kaynak: Ticaret Dairesi

Bu bağlamda, mevsimsellikten arındırılarak tekrar oluşturulan ithalat ve ihracat serileri Grafik 3.2’de verilmektedir. Grafikten görüleceği üzere ihracat ve ithalat trendleri paralellik arz etmektedir. 2008 kriziyle birlikte düşüşe geçen dış ticaret rakamlarının 2009 yılından itibaren toparlanma sürecine girdiği anlaşılmaktadır. Söz konusu toparlanma

eğilimine rağmen, hem ihracatta hem de ithalatta karşılaşılan dalgalanma oranı kriz sonrası dönemde, kriz öncesine göre daha yüksektir. Mevsimsellikten arındırılmış ihracat 2012 yılı Aralık ayında 11,6 milyon dolar, ithalat ise Kasım ayında 133,7 milyon dolar olarak hesaplanmıştır.

Grafik 3.2

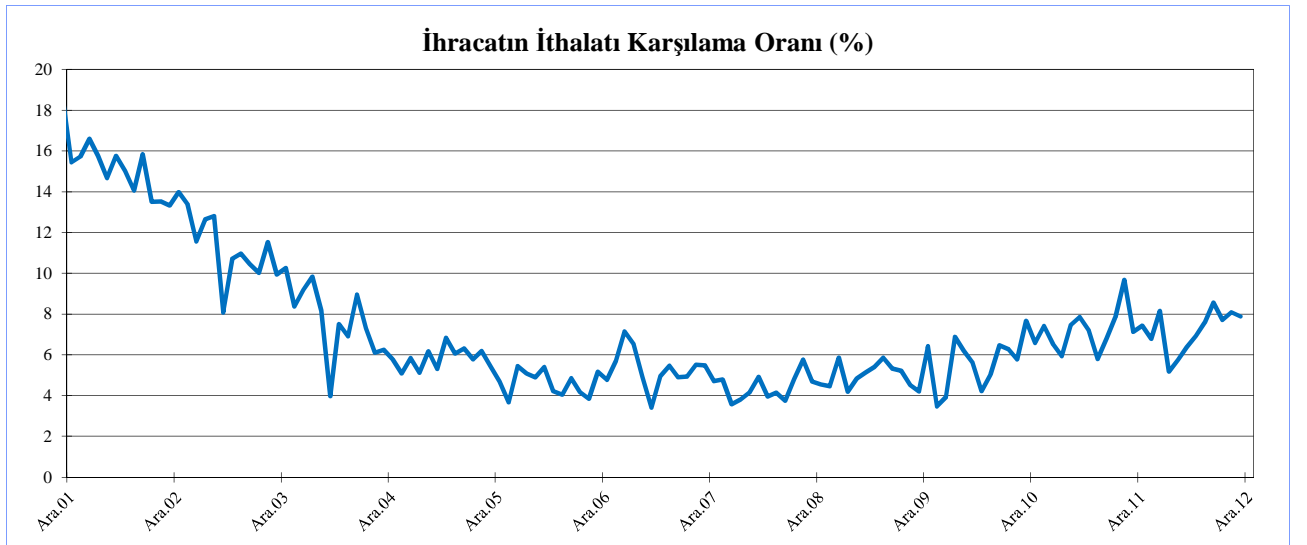

Not: Seriler X-12 ARIMA modeli ile mevsimlikten arındırılmıştır.
Kaynak: Ticaret Dairesi

Trendleri paralellik göstermekle birlikte ithalat ve ihracatın şoklar karşısında etkilenme oranları arasında büyük fark bulunmaktadır. Bu fark, 2001 yılından itibaren, on yıl içinde ithalat ve ihracat arasındaki farkın açılmasına sebep olmuştur. Mevsimsellikten arındırılmış verilerle elde edilen Grafik 3.3’de görüleceği üzere 2001 yılı sonunda yüzde 18’in üzerine çıkan

ihracatın ithalatı karşılama oranı, sonraki yıllarda hızla azalmıştır. Krizin başladığı dönemde yüzde 4’ün altına inen söz konusu oran, 2010 yılından itibaren toparlanma eğilimine girmiş ve 2012 yılı Kasım ayında yüzde 7,9, 11 aylık dilimde ise yüzde 7,2 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3.3

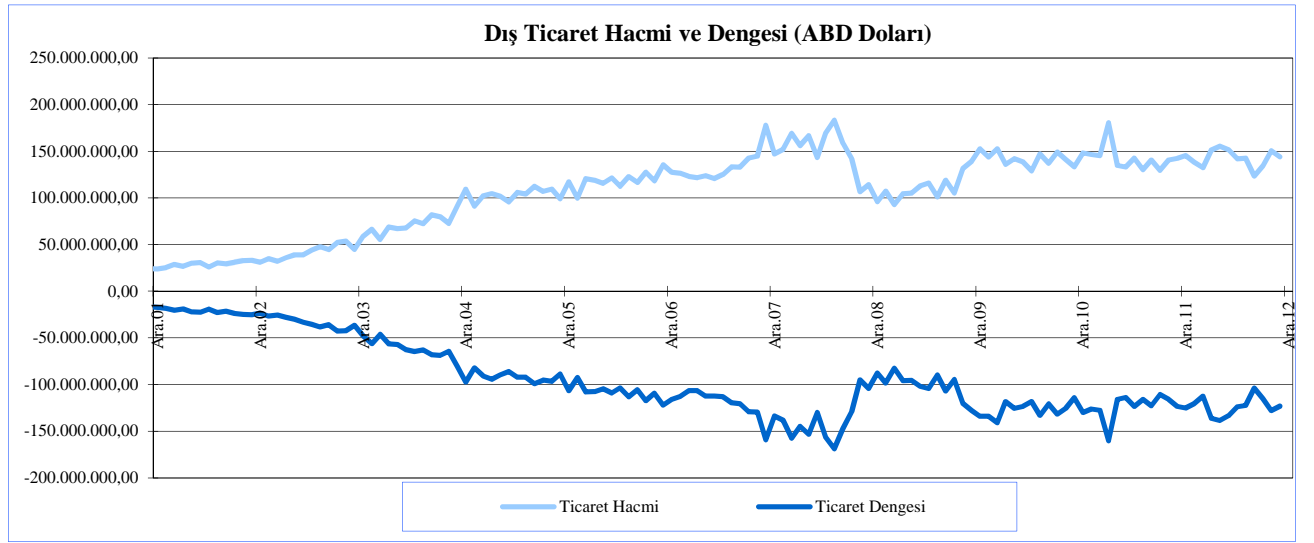
Kaynak: Ticaret Dairesi

İhracatın ithalatı karşılama oranının düşük olması itibarıyla KKTC dış ticaret hacmi ve dengesi toplam ithalat rakamlarına yakındır. İhracat ve ithalat trendlerinin birbirini takip ediyor oluşu da göz önünde bulundurulduğunda, dış ticaret hacmi ve dış ticaret dengesi Grafik 3.4'te görüldüğü gibi yatay eksene göre simetrik bir seyir izlemektedir. İthalattaki dönemsel dalgalanmalar KKTC dış ticaretini belirler konumdadır.

Mevsimsellikten arındırılmış dış ticaret hacmi 2012 yılı Kasım ayında 144,2 milyon dolara ulaşmış ve dış ticaret açığı da 123,1 milyon dolar olmuştur.

2012 yılının 11 aylık döneminde ise dış ticaret hacmi 1,6 milyar doları, dış ticaret açığı ise 1,4 milyar doları aşmıştır.

Grafik 3.4

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ihraç ettiği başlıca ürünler Tablo 3.2'de verilmektedir. Tablodan da görüleceği üzere narenciye ve süt ürünleri ihracatı KKTC'nin toplam ihracatının büyük kısmını teşkil etmektedir. 2011 yılında söz konusu iki ürün grubunun ihracat içindeki toplam payları yüzde 50,7 iken, 2012 yılında da yüzde 50,3 olarak gerçekleşmiştir. Tablo 3.2'de ihracat değerleri verilen ürünler 2011 ve 2012 yılları

itibarıyla karşılaştırıldığında toplam ihracatta görülen 3,8 milyon dolar tutarındaki azalışın narenciye ve hurda ihracatlarında görülen sırasıyla 5,1 milyon ve 4,8 milyon dolarlık azalışların diğer ürünlerin ihracat artışlarıyla karşılanamamasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Nominal olarak en fazla artış görülen ürün, 3,5 milyon dolar ile yumurta ihracatıdır.

Tablo 3.2

En Çok İhraç Edilen Ürünler (ABD Doları)			
	2011 Ocak - Aralık	2012 Ocak - Aralık	Yüzde Değişim
Narenciye	31.422.045	26.291.067	-16,3
Süt Ürünleri	26.915.240	29.723.244	10,4
Rakı	10.404.481	10.564.444	1,5
Hurdalar	14.354.540	9.599.719	-33,1
Piliç Eti	5.194.540	6.121.679	17,8
Konsantre	2.906.640	4.438.135	52,7
Yumurta	1.158.723	4.702.724	305,9
Konfeksiyon	3.724.569	3.234.043	-13,2
Alçı Taşı	2.803.425	2.993.207	6,8
Patates	3.191.679	1.945.932	-39,0
Sebzeler	1.590.663	1.301.441	-18,2
Diğer	11.470.135	10.447.719	-8,9
Toplam	115.136.680	111.363.354	-3,3

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin 2011 ve 2012 yıllarının Kasım ayları itibarıyla ithal ettiği başlıca ürünlere ait bilgilerin verildiği Tablo 3.3'e göre; yakıt (fuel oil hariç olmak üzere benzin, motorin ve gazyağı) ve taşıt araçları ithalatları toplam ithalat içinde önemli yer tutmaktadır. Bu iki kalemden yakıt ithalatı 2012 yılının 11 aylık

döneminde, bir önceki yıla göre 14,8 milyon dolar, taşıt araçları ithalatı da 15,4 milyon dolar artmıştır. Öte yandan, 8,4 milyon dolar azalan elektrik santral aksamaları ve 5,4 milyon dolar azalan mobilya ve aksamaları ithalatları nominal olarak en çok azalan ithalat kalemleri olmuştur.

Tablo 3.3

En Çok İthal Edilen Ürünler (ABD Doları)			
	2011 Ocak - Kasım	2012 Ocak - Kasım	Yüzde Değişim
Yakıt	174.420.473	189.271.423	8,5
Taşıt Araçları	91.477.381	106.887.190	16,8
İlaçlar	28.432.652	31.790.467	11,8
Konfeksiyon	36.635.767	39.323.486	7,3
İnşaat Demiri	30.560.515	29.060.714	-4,9
Hayvan Yemleri ve Katkı Maddeleri	25.477.580	30.303.406	18,9
Sanayi Tipi Makineler	26.194.412	21.988.897	-16,1
Alkollü İçkiler	18.814.908	23.332.405	24,0
Mobilya ve Aksamları	27.574.526	22.125.527	-19,8
LPG	20.468.858	24.725.244	20,8
Elektrikli Malzemeleri	18.733.011	15.857.899	-15,3
Elektrik Santral Aksamları	23.718.149	15.287.405	-35,5
Süt Ürünleri	17.769.578	17.810.170	0,2
Meşrubat	15.435.758	16.495.166	6,9
Oto Aksamları	19.442.709	18.798.305	-3,3
Mısır	14.753.475	18.687.967	26,7
Bilgi İşlem Makineleri ve Aksamları	19.865.756	17.999.085	-9,4
Diğerleri	833.848.131	810.339.181	-2,8
Toplam	1.443.623.639	1.450.083.937	0,4

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ürünlerini ihraç ettiği başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlara yapılan ihracatın yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 3.4'te gösterilmektedir. Söz konusu tabloda görüleceği üzere, 2012 yıl sonu itibarıyla Türkiye'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı bir önceki yıla göre 2,3 puan azalmakla birlikte geçmiş yıllar ortalamasına yakın bir oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 3.4'te görülebilen en dikkat çekici gelişme, AB'ye yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payının, son yıllarda giderek azalması ve son olarak geçen yıla kıyasla yüzde 8,3'ten yüzde 7,7'ye gerilemesi, Orta Doğu ve Arap ülkelerinin ihracattaki payının ise 2005 yılındaki yüzde 10,3 seviyesinden 2012 sonunda yüzde 35,7'ye ulaşmasıdır.

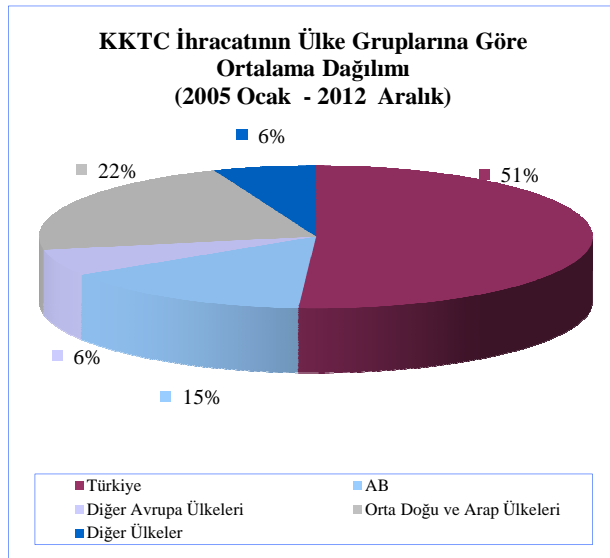
Tablo 3.4

KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (%)					
Yıllar	Türkiye	AB	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2005	51,3	25,7	10,4	10,3	2,3
2006	47,6	15,0	15,1	17,8	4,5
2007	58,4	15,8	8,8	11,6	5,4
2008	49,9	20,5	5,9	17,0	6,7
2009	54,2	18,5	1,7	19,5	6,1
2010	46,4	12,2	3,6	32,3	5,5
2011	53,3	8,3	1,3	32,0	5,1
2012 Ocak- Aralık	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6

Kaynak: Ticaret Dairesi

Grafik 3.5'te KKTC'nin 2005 yılından 2012 sonuna kadar gerçekleştirdiği toplam ihracatın ülke ve ülke gruplarına göre ortalama dağılımı gösterilmektedir. Grafikten de anlaşılacağı üzere Türkiye yüzde 51 oranındaki payıyla en çok KKTC ürünü ithal eden ülke konumundayken, AB, son yıllarda KKTC nezdinde hızla düşen ihracat payının etkisiyle, yüzde 15'lik payıyla, ortalama olarak yüzde 22 paya sahip olan Orta Doğu ve Arap ülkelerinin gerisinde kalmıştır.

Grafik 3.5

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ürünlerini ithal ettiği başlıca ülke ve ülke gruplarıyla, bunlardan yapılan ithalatın 2005 ve 2012 arasında yıllar itibarıyla dağılımı Tablo 3.5'te verilmektedir. Söz konusu tablodan da görüleceği üzere, toplam ithalat içinde en büyük paya sahip olan ülke Türkiye'dir ve 2012 yılsonu itibarıyla Türkiye'den yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı geçen yıla göre 0,9 puan artarak yüzde 70'in üzerine çıkmıştır. KKTC'nin toplam ithalatı içinde en büyük ikinci paya sahip olan AB'den yapılan ithalat ise, aynı dönemde 0,7 puan azalarak yüzde 15,6'ya gerilemiştir.

Tablo 3.5

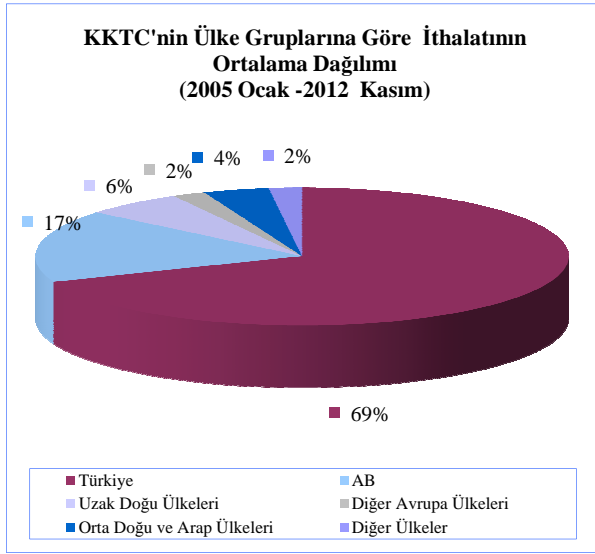
KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (%)

Yıllar	Türkiye	AB	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2005	65,1	21	6,8	1,9	4	1,2
2006	68,8	18	6	1,2	4,8	1,2
2007	67,9	16,1	7,3	2,6	4,3	1,8
2008	69,8	14	6,5	4,7	3,4	1,6
2009	69,6	15,5	6,6	2,3	4	2
2010	70,9	15,6	5,7	1,9	4,3	1,6
2011	69,5	16,3	4,7	2,5	5,1	1,9
2012 Ocak - Kasım	70,4	15,6	4,1	1,7	5,2	3,0

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin 2005 yılından 2012 Kasım ayı sonuna kadar gerçekleştirdiği ithalatın ortalama dağılımı ise 2012 yılı Kasım ayı itibarıyla ortaya konan performansa benzer bir dağılım sergilemektedir. Grafik 3.6'dan da görüleceği üzere, söz konusu dönemde ortalama ithalatın yüzde 69'u Türkiye'den, yüzde 17'si AB'den, yüzde 6'sı Uzak Doğu'dan, yüzde 4'ü Ortadoğu ve Arap ülkelerinden yapılmıştır.

Grafik 3.6

Kaynak: Ticaret Dairesi

Turizm

Tablo 3.6'da son iki yılda KKTC'ye gelen yolcu sayıları verilmiştir. 2012 yılının Aralık ayında 78.009 olan toplam yolcu sayısı, 2011 yılının aynı ayına göre yüzde 3,6 artmıştır. 2012 yılının son çeyreğinde gelen yolcu sayısının 2011 yılının aynı çeyreğine göre artış oranı yüzde 8,4 olmuştur.

2012 yılsonu itibarıyla gelen toplam yolcu sayısı, 2011 yılının aynı dönemine göre yüzde 14,1 oranında artmış ve 1.166.186'ya ulaşmıştır.

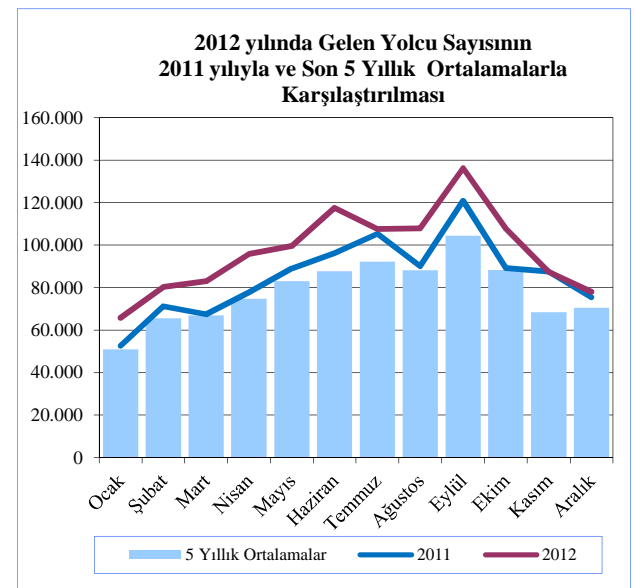
Tablo 3.6

Dönem	KKTC'ye Gelen Yolcu Sayısı								
	TC Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim	2011	2012	Yüzde Değişim
Ocak	46.038	57.453	24,8	6.574	8.257	25,6	52.612	65.710	24,9
Şubat	62.452	68.343	9,4	8.707	11.837	35,9	71.159	80.180	12,7
Mart	54.592	65.959	20,8	12.797	17.042	33,2	67.389	83.001	23,2
I. Çeyrek	163.082	191.755	17,6	28.078	37.136	32,3	191.160	228.891	19,7
Nisan	62.250	76.130	22,3	15.343	19.646	28,0	77.593	95.776	23,4
Mayıs	68.769	78.237	13,8	20.253	21.262	5,0	89.022	99.499	11,8
Haziran	73.614	88.302	20,0	22.630	29.135	28,7	96.244	117.437	22,0
II. Çeyrek	204.633	242.669	18,6	58.226	70.043	20,3	262.859	312.712	19,0
Temmuz	78.572	75.319	-4,1	26.645	32.222	20,9	105.217	107.541	2,2
Ağustos	60.362	72.158	19,5	29.737	35.672	20,0	90.099	107.830	19,7
Eylül	92.209	100.840	9,4	28.606	35.315	23,5	120.815	136.155	12,7
III. Çeyrek	231.143	248.317	7,4	84.988	103.209	21,4	316.131	351.526	11,2
Ekim	65.558	83.174	26,9	23.641	24.558	3,9	89.199	107.732	20,8
Kasım	73.014	72.995	0,0	14.392	14.321	-0,5	87.406	87.316	-0,1
Aralık	63.896	65.595	2,7	11.438	12.414	8,5	75.334	78.009	3,6
IV. Çeyrek	202.468	221.764	9,5	49.471	51.293	3,7	251.939	273.057	8,4
Toplam	801.326	904.505	12,9	220.763	261.681	18,5	1.022.089	1.166.186	14,1

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.7'de, 2012 yılında gelen yolcu sayısı bir önceki yıllara ve son beş yılın ortalamalarıyla karşılaştırılmalı olarak verilmektedir. Aylar itibarıyla dağılımları paralellik göstermekle birlikte, gelen yolcu sayısı 2012 yılının (Kasım ayı hariç) her ayında 2011 yılının aynı ayından daha yüksektir. Son beş yılın ortalamaları göz önüne alındığında en yüksek yolcu girişinin Eylül aylarında gerçekleştiği, en az yolcunun da Ocak aylarında geldiği görülmektedir. 2012 yılında aylar itibarıyla gelen yolcu sayısı, son 5 yılın ortalamalarından daha yüksektir.

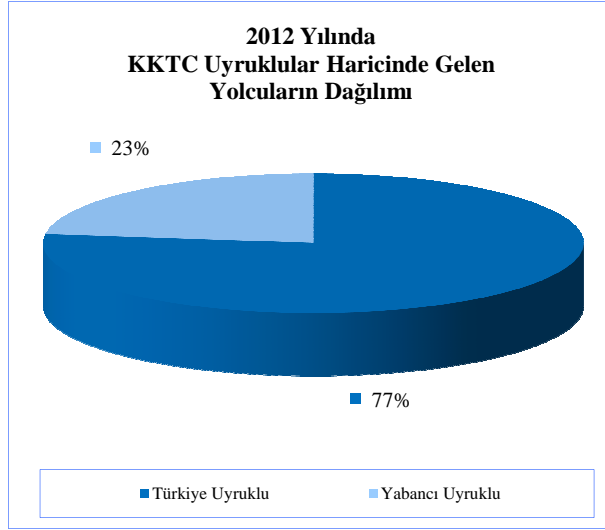
Grafik 3.7

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2012 yılında gelen toplam yolcuların uyruklarına göre dağılımları aşağıdaki iki grafikte ayrıntılı olarak gösterilmektedir. Grafik 3.8'den görüleceği üzere, 2012'de gelen yolcuların yüzde 77'si Türkiye uyrukludur.

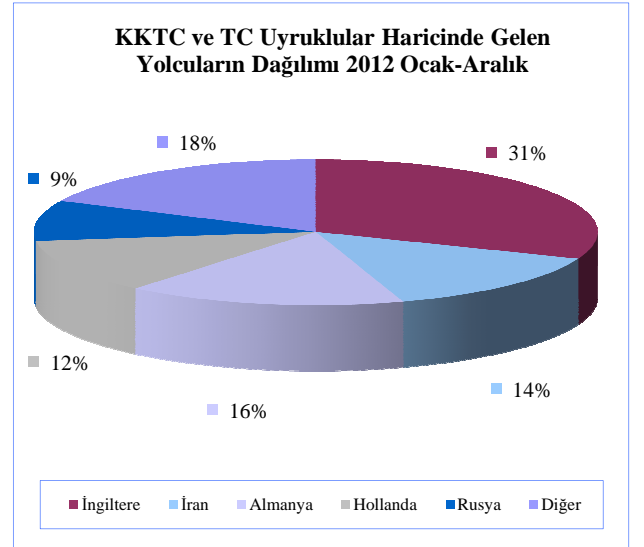
Grafik 3.8

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Grafik 3.9'da ise 2012 yılında KKTC'ye gelen yolcuların yüzde 23'ünü oluşturan KKTC ve TC uyrukluların haricindeki yolcuların kendi içindeki dağılımı gösterilmektedir. Buna göre gelen yabancı uyruklu turistlerin yüzde 31'i İngiltere, yüzde 16'sı Almanya uyrukludur. Bu iki ülkeyi, İran, Hollanda ve Rusya vatandaşları takip etmektedir.

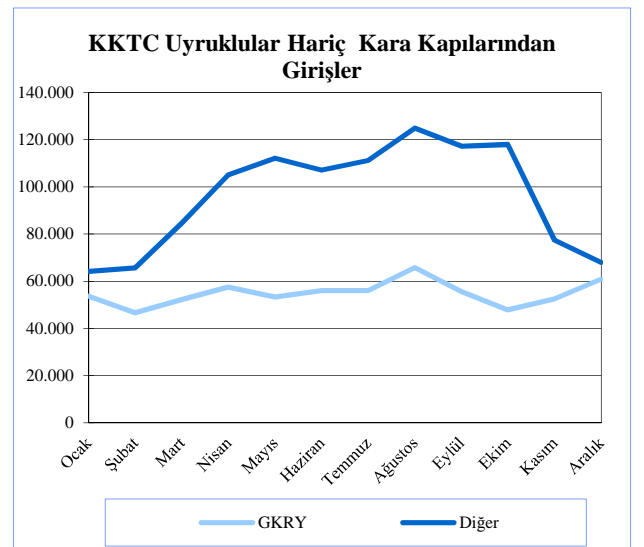
Grafik 3.9

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'ye güney sınırındaki kara kapılarından giriş yapan yolcuların sayısı ise 2012 yılının son çeyreğinde üçüncü çeyreğe göre yüzde 20 azalarak 530.795'ten 424.732'ye gerilemiştir. Öte yandan Grafik 3.10'dan da görüleceği üzere Aralık ayında kara kapılarından giriş yapan GKRY (Güney Kıbrıs Rum Yönetimi) uyrukluların sayısı Eylül ayına göre artmış ve 60.929 olmuştur. Üçüncü ülke uyrukluların sayısı ise mevsimsel etkiyle 68.014'e düşmüştür. (Grafik 3.10)

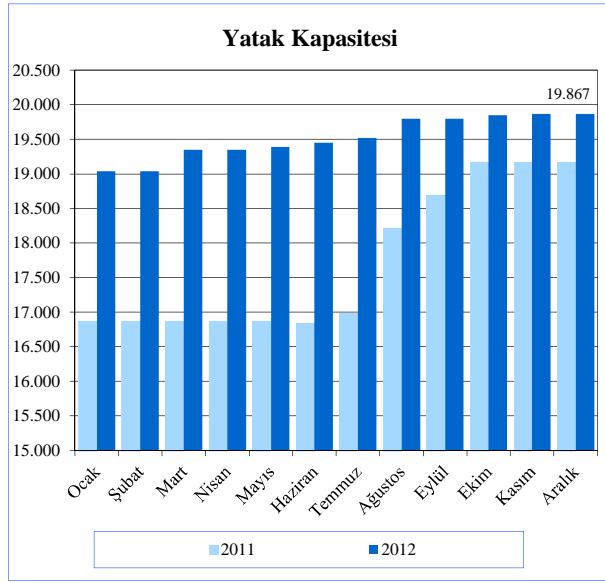
Grafik 3.10

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Gelen turist sayısını belirleyen önemli unsurlardan biri de sektördeki altyapı yatırımlarıdır. Bu manada anlamlı göstergelerden biri olan yatak kapasitesinin 2011 ve 2012 yılları itibarıyla karşılaştırmalı olarak gösterimi Grafik 3.11’de yapılmaktadır. 2011 yılı ile karşılaştırıldığında sürekli arttığı görülen yatak kapasitesi, 2012 yılı Aralık ayı itibarıyla 19.867’ye ulaşmıştır.

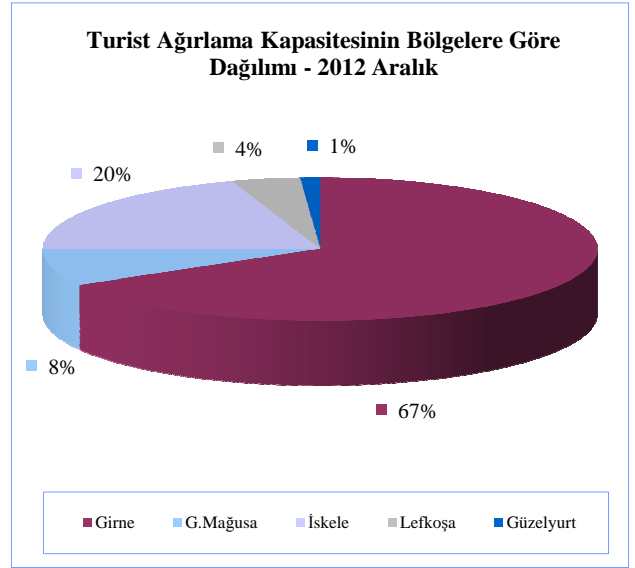
Grafik 3.11

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2012 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla yatak kapasitesinin yurdumuzdaki bölgelere göre dağılımı ise Grafik 3.12’de gösterilmektedir. Söz konusu grafiğe göre turist konaklama kapasitesinin yüzde 67’si Girne’de bulunmaktadır. İskele yüzde 20 oranındaki konaklama kapasitesiyle Girne’nin ardından öne çıkan ikinci bölgedir.

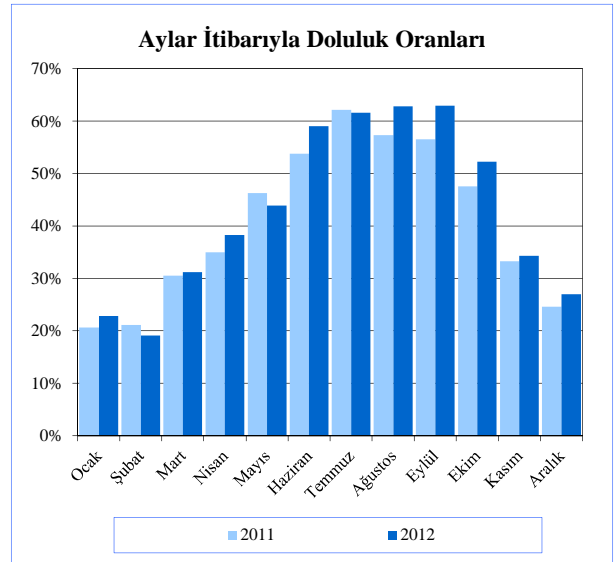
Grafik 3.12

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC’de bulunan turistik tesislerin 2011 ve 2012 yıllarındaki doluluk oranları karşılaştırmalı olarak Grafik 3.13’te sunulmaktadır. Buna göre, 2012 yılının Şubat, Mayıs ve Temmuz ayları hariç diğer aylarında doluluk oranı 2011 yılından daha yüksek gerçekleşmiştir.

Grafik 3.13

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

4. BÜTÇE GELİŞMELERİ

2011 - 2012 Yılları Dördüncü Çeyrek Karşılaştırmaları

2012 mali yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelirleri toplamında yüzde 27,41 artış olurken, gider toplamında yüzde 1,11 oranında azalış olmuştur. Bu değişimlerin ardından bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2012 yılı dördüncü çeyreğinde 979 ve 937,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılının dördüncü çeyreğinde 179,6 milyon TL açık veren kamu maliyesi, 2012 yılının aynı döneminde 41,5 milyon TL fazla vermiştir. 2012 yılı içinde özelleştirmeden elde edilen 236,7 milyon TL, 2012 yılsonu itibarıyla bütçe fazlası verilmesinde etkili olmuştur.

Tablo 4.1

2011-2012 Dördüncü Çeyrek Karşılaştırmaları (Milyon ₺)

Açıklama	2011		2012		Yüzde Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Q 4 Gerçekleşme	Bütçe Tahmini	Q 4 Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	2.792,8	768,4	3.140,4	979,0	27,41
Bütçe Giderleri	2.844,7	948,0	2.964,2	937,5	-1,11
Bütçe Dengesi	-51,9	-179,6	176,2	41,5	

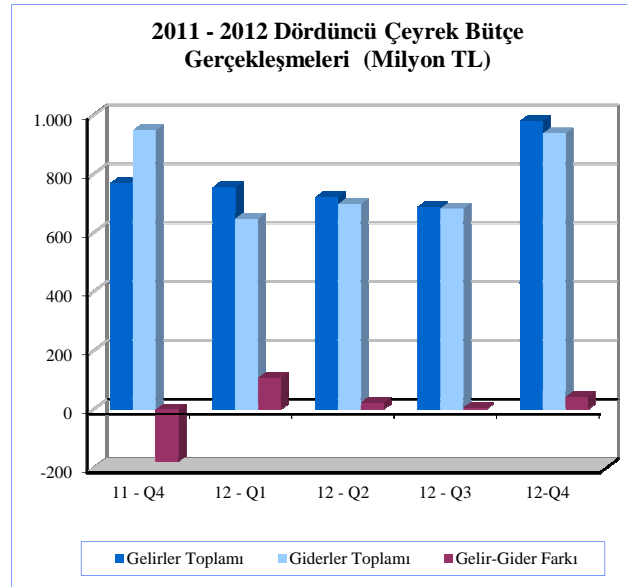
Kaynak: Maliye Bakanlığı

2011 yılının tamamında elde edilen 2.792,8 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 27,51'i dördüncü çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2012 yılı bütçe gelirlerinin yüzde 33,94'ü dördüncü çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2012 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılan toplam 2.964,2 milyon TL'nin yüzde 31,62'si dördüncü çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran

bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 33,33 olarak gerçekleşmiştir.

Bütçe gelir ve gider gelişmeleri aşağıdaki grafikte çeyrek dönemler itibarıyla verilmiştir.

Grafik 4.1

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2011 - 2012 Yıllık Bütçe Karşılaştırmaları

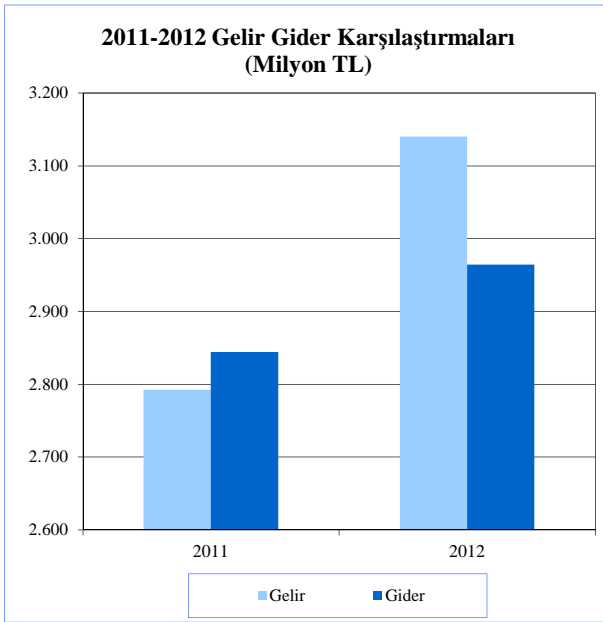
2011 yılında 2.792,8 milyon TL olan bütçe gelirleri toplamı, 2012 yılsonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 12,44 artış göstermiş ve 3.140,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında bütçe gelirlerindeki olumlu gelişmeye karşılık, bütçe giderleri toplamı daha yavaş da olsa yüzde 4,2 oranında yükselmiştir. Buna göre 2011 yılında kamu maliyesi 179,6 milyon TL açık vermişken, 2012 yılında 176,2 milyon TL bütçe fazlası vermiştir.

Bir önceki yıla göre, 2012 yılı bütçe gelirleri alt kalemlerinden, vergi gelirleri kaleminde yüzde 8,08, vergi dışı gelirler kaleminde yüzde 9,14 artış gerçekleşmiş, alınan bağış, yardım ve kredi kaleminde yüzde 4,64 oranında gerileme olmuştur. Önceki yıla göre meydana gelen değişimlerle birlikte alınan bağış yardım ve krediler kaleminin 2012 yılı toplamı 801,7 milyon TL, vergi gelirleri toplamı 1.492,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Bütçe gelir kalemleri içinde yer alan vergi gelirleri ile vergi dışı gelirler kalemleri toplamının payı 2012 yılında yüzde 66,71 olmuştur. Bu oran 2011 yılında yüzde 69,21 idi.

2012 yılı bütçe giderleri toplamı önceki yıla göre yüzde 4,2 artış göstererek 2.844,7 milyon TL'den, 2.964,2 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bütçe giderleri alt kalemleri içinde en büyük paya sahip cari transferler kalemi 2011 yılında 1.329,4 milyon TL iken, 2012 yılında önceki yıla göre yüzde 4,57 artış göstermiş ve 1.390,1 milyon TL'ye yükselmiştir. Personel giderleri ise 2012 yıl sonu itibarıyla 1.103,9 milyon TL olmuştur. 2012 yılında bütçe gider kalemlerinde yaşanan değişimler sonunda personel giderleri ve cari transferler kalemlerinin toplam bütçe giderleri içindeki payı yüzde 84,13 olmuştur. Bu oran 2011 yılında yüzde 84,66 idi.

Grafik 4.2

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Gelirler

2012 mali yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 210,6 milyon TL artış göstererek 979 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı, 2012 yılı dördüncü çeyreği içinde 428,3 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2011 yılının aynı döneminde 399,4 milyon TL idi. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi ise 2012 yılı dördüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,85 gerileme göstermiş ve 173,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılı dördüncü çeyreği içinde vergi dışı gelirler kalemi de 139,7 milyon TL olmuştur. Son çeyrek içinde Ercan Havaalanı özelleştirmesinden elde edilen 236,7 milyon TL, 2011 yılında herhangi bir özelleştirme geliri olmamasına bağlı olarak bütçe gelirleri dağılımlarını önemli ölçüde değiştirmiştir.

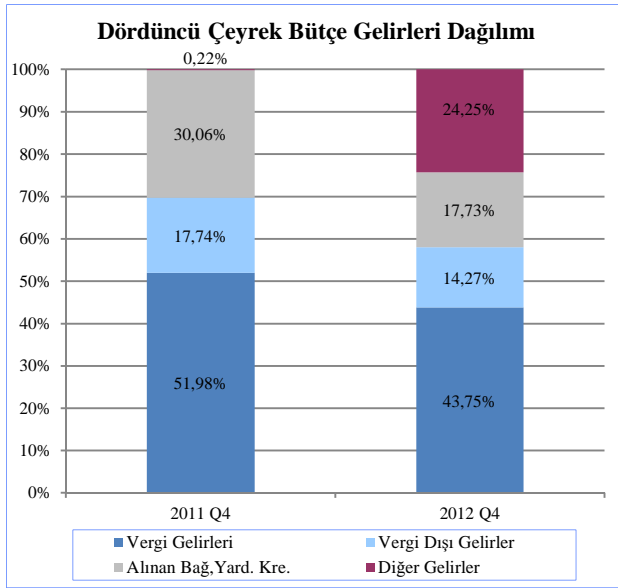
Tablo 4.2

Bütçe Gelirleri (Milyon ₺)			
Açıklama	2011 Q 4	2012 Q 4	Yüzde Değişim
Vergi Gelirleri	399,40	428,30	7,24
Vergi Dışı Gelirler	136,30	139,70	2,49
Alınan Bağış Yardım ve Krediler	231,00	173,60	-24,85
Özelleştirme Gelirleri	0,00	236,7	-
Diğer Gelirler	1,70	0,7	-58,82
Toplam	768,40	979,00	27,41

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2011 yılının dördüncü çeyreğinde alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 30,06 iken, 2012 yılı aynı döneminde yüzde 17,73'e gerilemiştir. Aynı dönemler içinde vergi gelirleri kaleminin payı yüzde 51,98'den, yüzde 43,75'e, vergi dışı gelirler kaleminin payı yüzde 17,74'den, yüzde 14,27'ye gerilemiş, diğer gelirler kalemi ise yüzde 0,22'den, yüzde 24,25'e yükselmiştir.

Grafik 4.3

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Giderler

2012 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1,11 oranında düşüş göstermiş ve 948 milyon TL'den, 937,5 milyon TL'ye gerilemiştir. Söz konusu dönemlerde personel gideri ile mal - hizmet alım giderleri kalemlerinde sırasıyla yüzde 2,79 ve yüzde 11,07 artış gerçekleşirken, cari transferler ve sermaye giderleri kalemlerinde sırasıyla yüzde 4,56 ve yüzde 11,14 gerileme yaşanmıştır.

KKTC bütçesinin cari transferler gider kalemi, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde 395,4 milyon TL olmuştur. Bu dönemde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,79 oranında artış gösteren personel giderleri kalemi de, 360,9 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Sermaye giderleri ve transferler kalemi de aynı dönemler içinde yüzde 11,14 gerileme göstermiş ve 2012 yılı dördüncü çeyreğinde 93,3 milyon TL olmuştur.

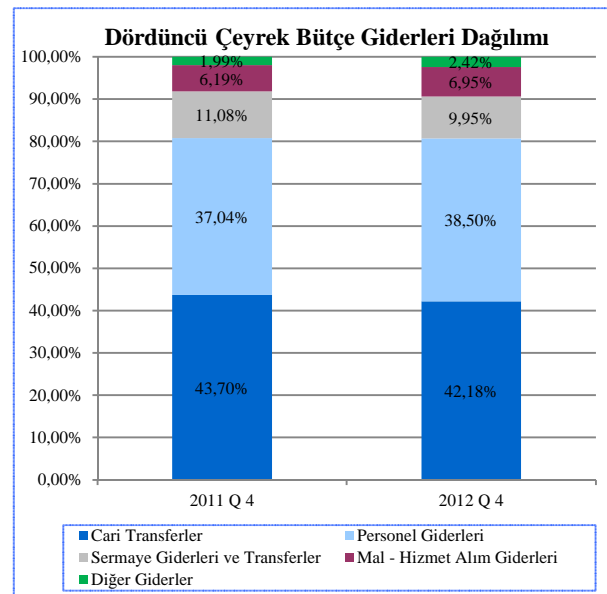
Tablo 4.3

	Bütçe Giderleri (Milyon ₺)		Yüzde Değişim
	2011 Q 4	2012 Q 4	
Cari Transferler	414,30	395,40	-4,56
Personel Giderleri	351,10	360,90	2,79
Sermaye Giderleri ve Transferler	105,00	93,30	-11,14
Mal - Hizmet Alım Giderleri	58,70	65,20	11,07
Diğer Giderler	18,90	22,70	20,11
Toplam	948,00	937,50	-1,11

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2011 yılı dördüncü çeyreği içinde yüzde 37,04 iken, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 38,5'e yükselmiştir. 2011 yılı dördüncü çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 43,7'sini oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde azalış göstermiş ve yüzde 42,18 olmuştur. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, yüzde 80,74'den yüzde 80,68'e gerilemiştir.

Grafik 4.4

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Finansman Dengesi

Bütçe gelirlerinden T.C. kredileri ve iç borçlanma kalemlerinin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde 23,5 milyon TL fazla vermiştir. Finansman dengesi 2011 yılının aynı döneminde 261,1 milyon TL açık vermiştir. 2012 yılının son çeyreğinde Ercan havaalanının özelleştirilmesinden elde edilen 236,7 milyon TL, finansman dengesinin fazla vermesinde en büyük etken olmuştur.

Özelleştirme gelirleri ve vergi gelirleri kalemlerinde, 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla gerçekleşen 236,7 ve 28,9 milyon TL artışlara bağlı olarak, yerel gelirler kalemi yüzde 49,87 oranında artmış ve 805,4 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2012 yılı son çeyreğinde gerçekleşen özelleştirme gelirleri dışarıda bırakılarak önceki yılın aynı dönemine göre kıyaslama yapıldığında da yerel gelirlerde yüzde 5,82 oranında artış gerçekleştiği görülmektedir.

2012 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 85,91 olmuştur. Aynı oran 2011 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 56,69 idi. Özelleştirme gelirleri dışarıda bırakılarak aynı kıyaslama yapıldığında, söz konusu oran yüzde 60,66 olmaktadır.

Tablo 4.4

Finansman Dengesi (Milyon ₺)		
	2011 Q 4	2012 Q 4
Yerel Gelirler +Dış Yardımlar	686,9	961,0
1. Yerel Gelirler	537,4	805,4
Vergi Gelirleri	399,4	428,3
Vergi Dışı Gelirler	136,3	139,7
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	1,7	0,7
Özelleştirme Geliri	0,0	236,7
2. Dış Yardımlar	149,5	155,6
T.C. Yardımları	149,5	155,6
Bütçe Giderleri	948,0	937,5
Personel Giderleri	351,1	360,9
Cari Transferler	414,3	395,4
Sermaye Giderleri	105,0	93,3
Diğer Giderler	77,6	87,9
Finansman Dengesi	-261,1	23,50
Finansman	81,5	18,0
T.C. Kredileri	81,5	18,0
İç Borçlanma	-	-

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2011 mali yılında 560,8 milyon TL açık veren finansman dengesi 2012 yılında yüzde 58,86 oranında gerileme göstermiş ve 230,7 milyon TL'ye gerilemiştir. 2011 yılı içinde yerel gelirlerimizin toplamı bir önceki yıla göre yüzde 19,80 artış göstermiş ve 2.388,7 milyon TL'ye ulaşmıştır. Yaşanan bu artışla birlikte 2011 yılında yüzde 68,62 olan yerel gelirlerimizle bütçe giderlerini karşılama oranı 2012 yılında yüzde 78,89 seviyesine yükselmiştir. 2012 yılı tamamında oluşan finansman açığı ise yerel gelirlerimizin yüzde 9,86'sı olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4.5

Finansman Dengesi (Milyon TL)		
	2011	2012
Yerel Gelirler +Dış Yardımlar	2.283,9	2.733,5
1. Yerel Gelirler	1.952,1	2.338,7
Vergi Gelirleri	1.380,5	1.492,1
Vergi Dışı Gelirler	552,4	602,9
Sermaye Gelirleri ve Alacaklardan Tah.	19,2	7,00
Özelleştirme Geliri		236,7
2. Dış Yardımlar	331,8	394,8
T.C. Yardımları	331,8	394,8
Bütçe Giderleri	2.844,7	2.964,2
Personel Giderleri	1.079,0	1.103,9
Cari Transferler	1.329,4	1.390,1
Sermaye Giderleri	168,4	185,4
Diğer Giderler	267,9	284,8
Finansman Dengesi	-560,8	-230,7
Finansman	508,9	407,0
T.C. Kredileri	508,9	407,0
İç Borçlanma	0,0	0,0

Kaynak: Maliye Bakanlığı

(Sayfa düzeni gereği boş bırakılmıştır.)

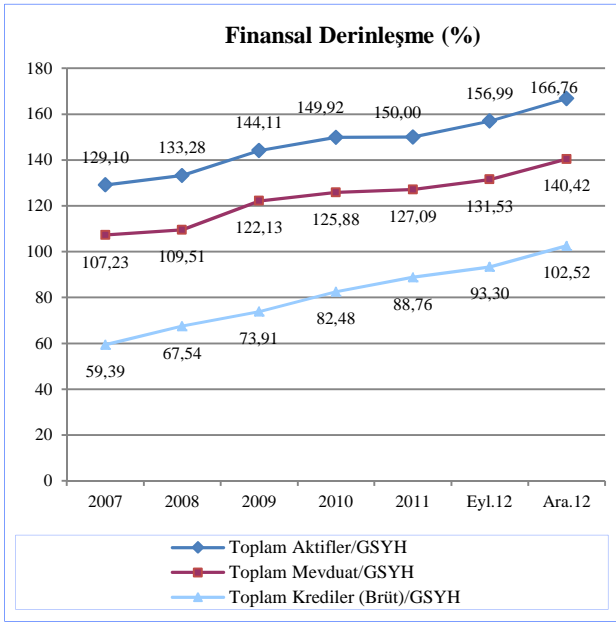
5. PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

Bankacılık Sektörü Genel Görünümü

Finansal Derinleşme

2011 yılsonuna kıyasla 2012 yılı Aralık ayı sonunda finansal derinleşme rakamlarının tümünde artış gerçekleşmiştir. Toplam krediler (brüt) / GSYH oranı yüzde 93,3'den yüzde 102,52'ye, toplam mevduat / GSYH oranı yüzde 131,53'den yüzde 140,42'ye ve toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 156,99'dan yüzde 166,76'ya yükselmiştir.

Grafik 5.1

Kaynak: KKTMB

Not: Eylül-Aralık 2012 döneminde 2011 yıl sonu GSYH gerçekleşme tahmini rakamı kullanılmıştır.

KKTC Bankacılık Sektörü Performans Rasyoları

Aralık 2012 sonu itibarıyla seçilmiş finansal sağlamlık göstergeleri 2012 üçüncü çeyreği ile kıyaslandığında, tahsili gecikmiş alacakların (TGA) brüt krediler içindeki payında ve sermaye yeterlilik standart rasyosunda azalma gerçekleşmiştir. İlgili dönemde, likit aktiflerin toplam aktifler, brüt kredilerin mevduat ve brüt kredilerin toplam aktifler içerisindeki payları ile brüt krediler, mevduat büyüme hızı ve finansal kaldıraçta artış meydana gelmiştir. (Bkz.Tablo 5.1)

2012 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla, likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı, 2012 üçüncü çeyreğine göre 2,66 puan artarak yüzde 26,82'ye ulaşmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 24,35 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sermaye yeterlilik standart rasyosu (SYSR) bir önceki çeyrek döneme kıyasla 0,5 puan azalarak yüzde 20,61'e gerilemiştir. Bir önceki yılın aynı döneminde ise, yüzde 20,63 idi.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, Aralık 2012 sonunda bir önceki döneme göre 0,32 puan azalarak yüzde 7,23 olmuştur. Söz konusu oran bir yıllık dönemde 0,71 puan azalmıştır.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren krediler (brüt) / mevduat, Aralık 2012 sonunda bir önceki döneme göre 2,07 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 3,17 puan artmış ve yüzde 73,01 seviyesine yükselmiştir.

Bir önceki çeyrek dönemlerle mukayese edildiğinde, Haziran 2012 sonunda yüzde 2,13 oranında artan mevduat, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 2,91, dördüncü çeyrekte ise yüzde 6,76 oranında artmıştır.

Aralık 2011’de yüzde 59,17 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplamı içerisindeki payı, 2012 yılının dördüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre 2,31 puan artarak yüzde 61,48 seviyesine yükselmiştir.

Brüt kredilerdeki büyüme hızı, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre yüzde 9,88 oranında gerçekleşmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 9,14 seviyesinde idi.

2012 Haziran sonu itibarıyla yüzde 7,96 olan finansal kaldıraç oranı, üçüncü çeyrekte yüzde 7,83, son çeyrekte ise yüzde 8,16 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1

Performans Rasyoları (%)							
Açıklama	2011			2012			
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Likit Aktifler / Top. Aktifler	25,41	25,60	24,35	24,00	23,72	24,16	26,82
SYSR	20,86	21,70	20,63	20,60	20,49	21,11	20,61
TGA / Brüt Krediler	8,73	7,88	7,94	8,23	7,81	7,55	7,23
Brüt Krediler / Mevduat	66,82	66,23	69,84	70,61	70,89	70,94	73,01
Brüt Krediler / Top. Aktifler	56,22	55,82	59,17	59,52	59,54	59,43	61,48
Brüt Kredilerdeki Büyüme Hızı	5,50	5,07	9,14	-0,44	2,53	2,97	9,88
Mevduattaki Büyüme Hızı	3,98	6,00	3,51	-1,53	2,13	2,91	6,76
Finansal Kaldıraç*	7,99	7,94	8,04	7,99	7,96	7,83	8,16

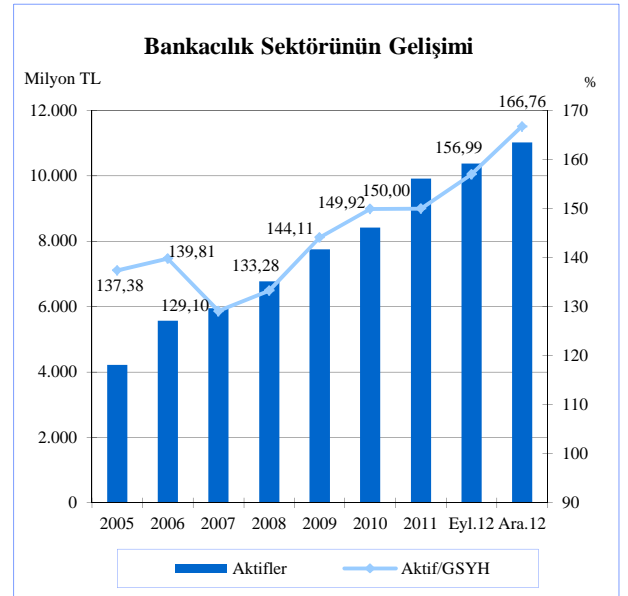
*Finansal Kaldıraç: Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

2008 yılı sonunda yüzde 133,28 olan bankacılık sektörünün bilanço büyüklüğünün GSYH’ye oranı, 2009 yılı sonunda yüzde 144,11, 2010 yılı sonunda yüzde 149,92, 2011 yılı sonunda yüzde 150 ve 2012 yılı Eylül ayı ise yüzde 156,99’a yükselmiştir. 2012 yılı Aralık sonu itibarıyla sektörün aktif büyüklüğü 11.025,5 milyon TL olarak gerçekleşmiş ve bankacılık sektörü bilanço büyüklüğünün GSYH’ye oranı yüzde 166,76’ya ulaşmıştır.

Grafik 5.2

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma

Bankacılık sektörünün yoğunlaşması incelendiği zaman, 2012 yılı dördüncü çeyrekte aktif büyüklüğü açısından gerek en büyük beş bankanın gerekse en büyük on bankanın sektör içindeki payında bir önceki çeyrek döneme

göre artış gözlemlenmiştir. İlk beş bankanın toplam aktifler içindeki payı yüzde 56,34'den yüzde 57,25'e, toplam brüt kredilerdeki payı 62,16'dan yüzde 63,36'ya, toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 57,34'den yüzde 58,47'ye yükselmiştir.

Tablo 5.2

İlk Beş Banka	Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)					
	2011		2012			
	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Toplam Aktifler	56,49	56,43	56,25	56,46	56,34	57,25
Toplam Krediler (brüt)	56,82	56,93	57,04	57,33	62,16	63,36
Toplam Mevduat	61,10	61,91	62,59	63,07	57,34	58,47
İlk On Banka						
Toplam Aktifler	83,01	83,35	82,86	82,53	81,80	81,86
Toplam Krediler (Brüt)	83,66	83,92	83,51	83,14	83,46	83,66
Toplam Mevduat	83,17	83,44	83,66	83,94	82,49	82,22

Kaynak: KKTCMB

Banka, Şube ve Personel Sayısı Göstergeleri

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı Aralık 2012 sonunda 22'dir. Sektördeki

22 bankanın 2'si kamu bankası, 13'ü özel sermayeli banka ve 7'si şube bankasıdır.

Tablo 5.3

	Banka Sayısındaki Gelişmeler									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012
Kamu Bankaları	2	2	2	2	4	3	3	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	15	15	15	15	12	12	12	13	13	13
Şube Bankaları	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Toplam	23	24	24	24	23	22	22	22	22	22

Kaynak: KKTCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şube sayısı, 2012 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla, bir önceki çeyreğe göre 4 adet artarak 208'e yükselmiştir. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında (Tablo 5.4);

toplam şube sayısının yüzde 62,02'sinin özel sermayeli bankalara, yüzde 21,63'ünün şube bankalarına, yüzde 16,35'inin kamu bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4

	Şube Sayısının Gelişimi ve Yüzde Dağılımı									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Mart 2012	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012
Kamu Bankaları	23	24	27	29	34	35	35	34	34	34
Özel Sermayeli Bankalar	83	95	111	120	118	117	117	123	126	129
Şube Bankaları	28	30	32	35	40	44	44	44	44	45
Toplam	134	149	170	184	192	196	196	201	204	208
Yüzde Dağılımı										
Kamu Bankaları	17,16	16,11	15,88	15,76	17,71	17,86	17,86	16,92	16,67	16,35
Özel Sermayeli Bankalar	61,94	63,76	65,30	65,22	61,46	59,69	59,69	61,19	61,76	62,02
Şube Bankaları	20,90	20,13	18,82	19,02	20,83	22,45	22,45	21,89	21,57	21,63

Kaynak: KKTCMB

Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Eylül 2012 - Aralık 2012 döneminde 56 kişi artarak 2.653'den 2.709'a yükselmiştir. Söz konusu personelin 1.669'u özel sermayeli bankalarda, 537'si kamu bankalarında, 503'ü şube bankalarında çalışmaktadır.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde sektörde çalışan personel sayısı, 224 kişi artarak 2.485'den 2.709'a yükselmiştir. Söz konusu personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde; özel sermayeli bankalar ile şube bankalarında çalışan personel sayısının sırasıyla 210 ve 29 kişi arttığı, kamu bankalarındaki personel sayısının ise 15 kişi azaldığı görülmektedir. (Tablo 5.5)

Aralık 2011'de sektörün toplam personel sayısının yüzde 22,21'ine sahip olan kamu bankalarının payı, Aralık 2012 sonunda yüzde 19,82'ye, şube bankalarının payı 19,08'den yüzde 18,57'ye gerilemesine karşın, aynı dönemde özel sermayeli bankaların payı yüzde 58,71'den yüzde 61,61'e yükselmiştir.

Tablo 5.5

	Personel Sayısı ve Yüzde Dağılımı												
	2006	2007	2008	2009	2010	Mar. 2011	Haz. 2011	Eyl. 2011	Ara. 2011	Mar. 2012	Haz. 2012	Eyl. 2012	Ara. 2012
Kamu Bankaları	491	518	558	562	549	565	561	554	552	550	539	536	537
Özel Sermayeli Bankalar	1.257	1.386	1.432	1.433	1.437	1.386	1.382	1.396	1.459	1.497	1.578	1.641	1.669
Şube Bankaları	296	345	382	413	443	439	454	453	474	472	473	476	503
Toplam	2.044	2.249	2.372	2.408	2.429	2.390	2.397	2.403	2.485	2.519	2.590	2.653	2.709
Yüzde Dağılımı													
Kamu Bankaları	24,02	23,03	23,52	23,34	22,60	23,64	23,40	23,06	22,21	21,83	20,81	20,20	19,82
Özel Sermayeli Bankalar	61,50	61,63	60,37	59,51	59,16	57,99	57,66	58,09	58,71	59,43	60,93	61,85	61,61
Şube Bankaları	14,48	15,34	16,11	17,15	18,24	18,37	18,94	18,85	19,08	18,74	18,26	17,95	18,57

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu

2012 yılı Eylül ayı sonunda 10.379,4 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, Aralık 2012 sonunda yüzde 6,23 oranında artmış ve 11.025,5 milyon TL'ye ulaşmıştır. İlgili dönemde likit aktiflerde yüzde 17,94, brüt kredilerde yüzde 9,88 oranlarında artış, menkul değerler cüzdanında yüzde 22,57 oranında azalış olmuştur. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde sektörün toplam aktifleri,

yüzde 11,17 oranında artmıştır. Söz konusu dönemde sektörün brüt kredileri yüzde 15,5, likit aktifleri yüzde 22,45 oranında artmış, menkul değerler cüzdanı ise yüzde 41,99 oranında azalmıştır. Aynı dönemde mevduatta yüzde 10,49, özkaynaklarda ise, yüzde 9,68 oranında artış olmuştur.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Eylül 2012 - Aralık 2012 döneminde yüzde 6,76, özkaynaklar ise yüzde 2,39 oranında artmıştır.

Tablo 5.6

	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon ₺)								
	2011			2012			Yüzde Değişim		
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2012-12/2012	12/2011-12/2012
Likit Aktifler	2.312,6	2.465,5	2.415,1	2.355,7	2.387,0	2.507,5	2.957,3	17,94	22,45
MDC	882,1	902,0	965,5	853,4	830,1	723,4	560,1	-22,57	-41,99
Krediler (Brüt)	5.117,5	5.376,8	5.868,5	5.842,6	5.990,7	6.168,8	6.778,1	9,88	15,50
Diğer Aktifler	790,4	887,8	668,7	763,7	854,3	979,7	730,0	-25,49	9,17
Aktif-Pasif Toplamı	9.102,6	9.632,1	9.917,8	9.815,4	10.062,1	10.379,4	11.025,5	6,23	11,17
Mevduat	7.658,4	8.118,1	8.402,9	8.274,4	8.450,5	8.696,2	9.284,1	6,76	10,49
Diğer Pasifler	432,0	436,7	417,9	448,7	488,7	508,1	538,2	5,94	28,79
Özkaynaklar	1.012,2	1.077,3	1.097,0	1.092,3	1.123,4	1.175,1	1.203,2	2,39	9,68

Kaynak: KKTCMB

Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler

2012 yılının dördüncü çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay yüzde 61,48 oran ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 26,82 payla likit aktifler, yüzde 6,62 payla diğer aktifler ve yüzde 5,08'lik payla menkul değerler cüzdanı takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde yapısal dağılım yönünden değerlendirildiğinde, diğer aktiflerde ve MDC'deki daralmaya karşın, brüt krediler ve likit aktiflerde genişleme olduğu görülmektedir.

Bu dönemde brüt kredilerin aktif toplam içerisindeki payı yüzde 59,17'den yüzde 61,48'e, likit aktifler yüzde 24,35'den 26,82'ye yükselirken, MDC yüzde 9,74'den yüzde 5,08'e, diğer aktifler yüzde 6,74'den yüzde 6,62'ye gerilemiştir. Aralık 2012 itibarıyla, toplam pasifin yüzde 84,21'ini mevduat, yüzde 10,91'ini özkaynaklar ve yüzde 4,88'ini diğer pasifler oluşturmaktadır.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde mevduatın toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 84,73 düzeyinden yüzde 84,21 düzeyine ve özkaynaklar yüzde 11,06 seviyesinden yüzde 10,91 seviyesine gerilemiş, diğer pasifler ise yüzde 4,21'den 4,88 seviyesine yükselmiştir.

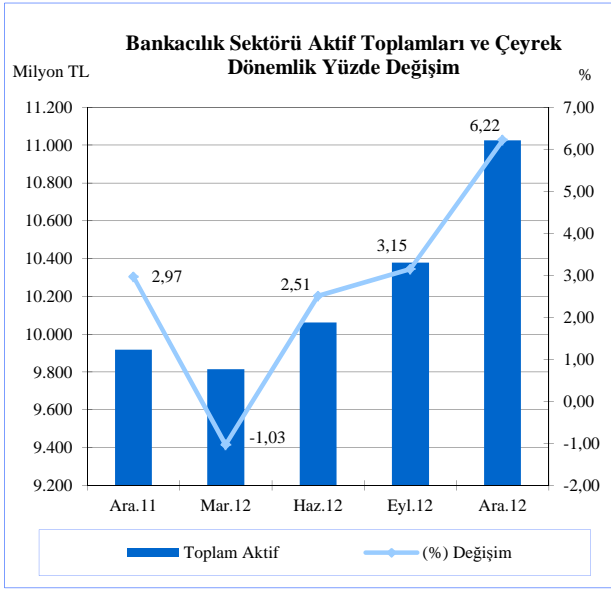
Tablo 5.7

Aktif	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Yapısal Yüzde Dağılımı						
	2011			2012			
	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Likit Aktifler	25,41	25,60	24,35	24,00	23,72	24,16	26,82
MDC	9,69	9,36	9,74	8,69	8,25	6,97	5,08
Krediler (Brüt)	56,22	55,82	59,17	59,52	59,53	59,43	61,48
Diğer Aktifler	8,68	9,22	6,74	7,79	8,50	9,44	6,62
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif							
Mevduat	84,13	84,28	84,73	84,30	83,98	83,78	84,21
Diğer Pasifler	4,75	4,54	4,21	4,57	4,86	4,89	4,88
Özkaynaklar	11,12	11,18	11,06	11,13	11,16	11,33	10,91
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörü toplam aktifinin çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.3'e bakıldığında; 2011 yılı dördüncü çeyrek döneminde yüzde 2,97, 2012 yılının ilk çeyreğinde yüzde -1,03, ikinci çeyreğinde yüzde 2,51, üçüncü çeyreğinde yüzde 3,15 ve son çeyrekte ise yüzde 6,22 olduğu görülmektedir.

Grafik 5.3

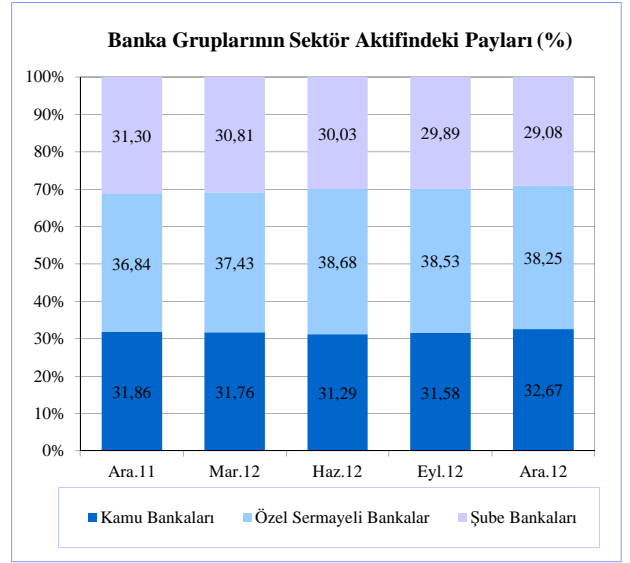

Kaynak: KKTCMB

Sektörün toplam aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.4'e göre; 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankalar grubu yüzde 38,53'den yüzde 38,25 düzeyine, şube bankaları grubu yüzde 29,89'dan yüzde 29,08'e gerilemiştir. Kamu bankaları grubu ise yüzde 31,58 seviyesinden yüzde 32,67'ye yükselmiştir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde ise, özel sermayeli bankalar ve kamu bankaları grubunda artış, şube bankaları grubunda ise azalış görülmüştür.

Grafik 5.4

Kaynak: KKTCMB

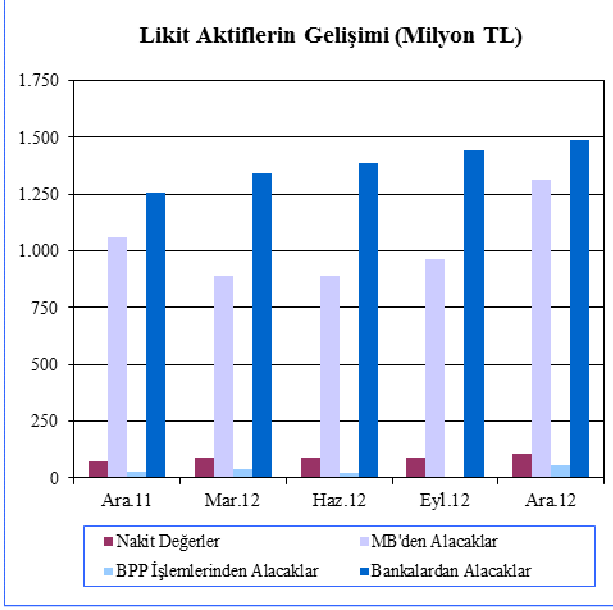
Likit Varlıklar

Bankacılık sektörü likit aktiflerini oluşturan nakit değerler, bankalardan alacaklar, Merkez Bankası'ndan alacaklar ve BPP işlemlerinden alacaklar kalemlerinin toplamı, 2012 yılının dördüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre 449,8 milyon TL artarak 2.507,5 milyon TL'den 2.957,3 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde 47,7 milyon TL, nakit değerler kaleminde 14,8 milyon TL, bankalardan alacaklarda 41,4 milyon TL ve Merkez Bankası'ndan alacaklar kaleminde 345,9 milyon TL artış meydana gelmiştir.

2011 yılı dördüncü çeyrek sonunda 2.415,1 milyon TL olan likit aktifler, 2012 yılının aynı döneminde yüzde 22,45 oranında artarak 2.957,3 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Anılan dönemde, bankalardan alacaklar kalemi 1.256,8 milyon TL'den 1.485,9 milyon TL'ye, BPP işlemlerinden alacaklar kalemi 27,4 milyon TL'den 54,7 milyon TL'ye, nakit değerler 73,5 milyon TL'den 105,5 milyon TL'ye, ve Merkez Bankası'ndan alacaklar 1.057,4 milyon TL'den 1.311,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

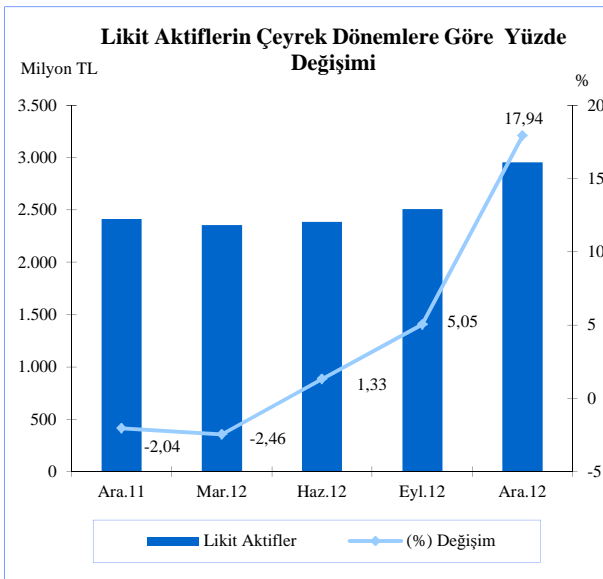
Grafik 5.5

Kaynak: KKTCMB

Likit aktiflerin çeyrek dönemlere göre yüzde değişiminin verildiği aşağıdaki grafikten de görüleceği üzere; 2011 yılının son çeyreği ile 2012 yılı birinci çeyreğinde yüzde 2,04 ve yüzde 2,46 oranlarında gerilemiştir. 2012 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 1,33, üçüncü çeyreğinde yüzde 5,05 oranlarında artmıştır. Dördüncü çeyrekte ise MB'den alacaklar ile BPP işlemlerinden alacaklar kalemlerindeki artışlar sonucu yüzde 17,94 oranında artış olmuştur.

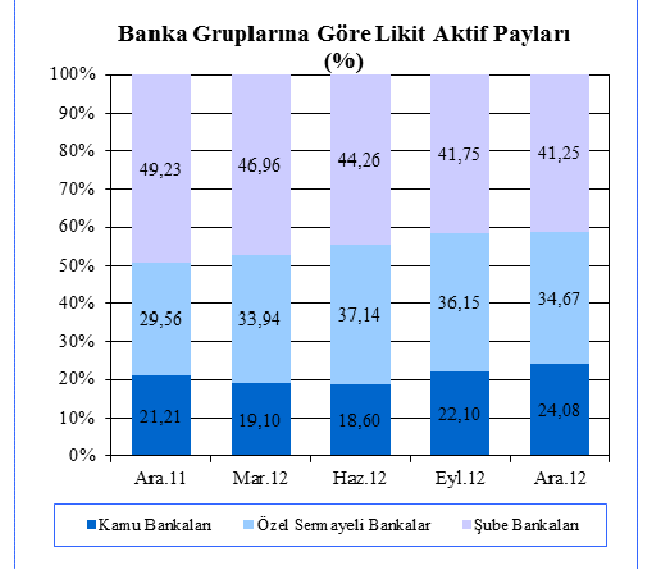
Grafik 5.6

Kaynak: KKTCMB

Sektörün likit aktiflerinin banka gruplarına göre dağılımı Grafik 5.7'de gösterilmiştir. 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankalar grubu yüzde 36,14'den yüzde 34,67 düzeyine, şube bankaları grubu yüzde 41,75'den yüzde 41,25'e gerilemiştir. Kamu bankaları grubu ise yüzde 22,1 seviyesinden yüzde 24,08'e yükselmiştir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde ise, özel sermayeli bankalar ve kamu bankaları gruplarında artış, şube bankaları grubunda azalış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.7

Kaynak: KKTCMB

Krediler

Kredilerin türlerine göre dağılımı Tablo 5.8'de sunulmaktadır. 2012 yılı Aralık ayı itibarıyla 3.465,2 milyon TL olan işletme kredileri geçmiş dönemlerde olduğu gibi birinci sırada yer almaktadır. Bunu 2.020,7 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde işletme kredileri 2.865,9 milyon TL'den 3.465,2 milyon TL'ye, tüketici kredileri ise, 1.686,5 milyon TL'den 2.020,7 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 5.8

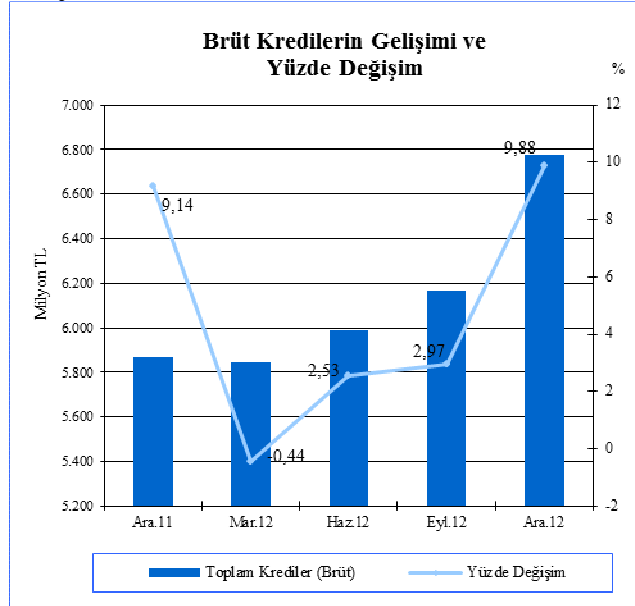
	Kredilerin (Net) Türlerine Göre Dağılımı (Milyon ₺)							
	2011				2012			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
İşletme Kredileri	2.262,1	2.354,2	2.581,8	2.865,9	2.857,6	2.956,0	2.945,5	3.465,2
Tüketici Kredileri	1.368,8	1.515,1	1.637,0	1.686,5	1.739,9	1.836,7	1.998,8	2.020,7
Kredi Kartları	144,5	156,0	164,0	168,0	172,0	184,1	188,2	199,8
İskonto ve İştira Senetleri	55,4	63,0	64,0	62,6	60,9	68,8	70,9	71,2
Diğer Yatırım Kredileri	20,3	26,3	26,7	32,2	32,5	31,8	31,2	40,6
İthalat Kredileri	16,8	17,6	20,0	18,1	23,9	30,1	16,9	18,2
Fon Kaynaklı Krediler	13,4	12,8	14,0	13,4	12,7	12,0	11,0	10,5
İhtisas Kredileri	22,2	17,3	12,6	16,9	17,9	12,1	7,8	13,6
İhracat Kredileri	6,4	10,4	12,1	15,3	16,3	14,8	13,8	9,9
KKTCMB Kaynaklı Krediler	5,7	5,7	6,9	0,7	5,2	5,2	4,9	0,4
KKTCMB Aracılığıyla Kullandırılan Krediler	0,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2	0,0
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Krediler	488,6	490,9	412,7	521,4	420,8	369,9	412,6	437,3
Toplam Krediler	4.404,2	4.670,5	4.953,0	5.402,3	5.361,4	5.523,1	5703,1	6.287,8

Not: TGA dahil değildir.

Kaynak: KKTCMB

Sektörün brüt kredileri, Grafik 5.8'de de görüleceği üzere, 2011 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 9,14 oranında artmıştır. Ancak 2012 yılının ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,44 oranında daralma görülmüştür. 2012 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla brüt kredilerde yüzde 2,53, Eylül ayı sonu itibarıyla yüzde 2,97 ve Aralık ayı sonu itibarıyla yüzde 9,88 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

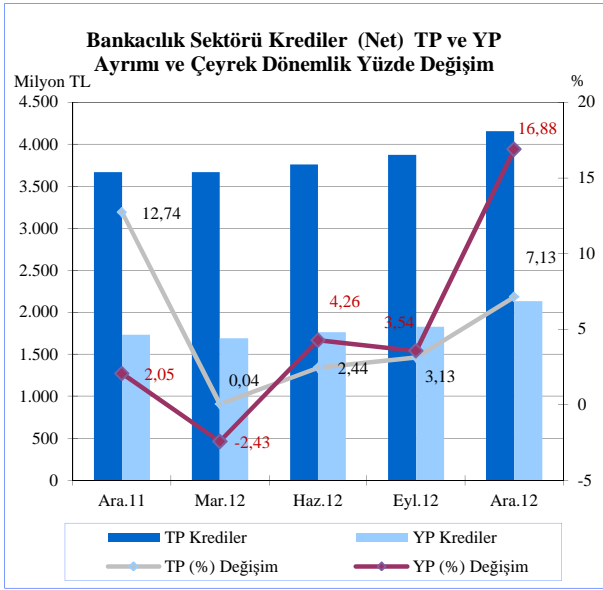
Grafik 5.8

Kaynak: KKTCMB

Sektörün kredilerinin Türk parası (TP) - Yabancı Para (YP) ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.9'da gösterilmektedir. 2012 yılının dördüncü çeyreğinde kredilerin 4.153,5 milyon TL'sinin TP cinsinden, 2.134,3 milyon TL'sinin ise YP cinsinden olduğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 7,13, YP cinsinden kredilerde ise yüzde 16,88 oranında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.9

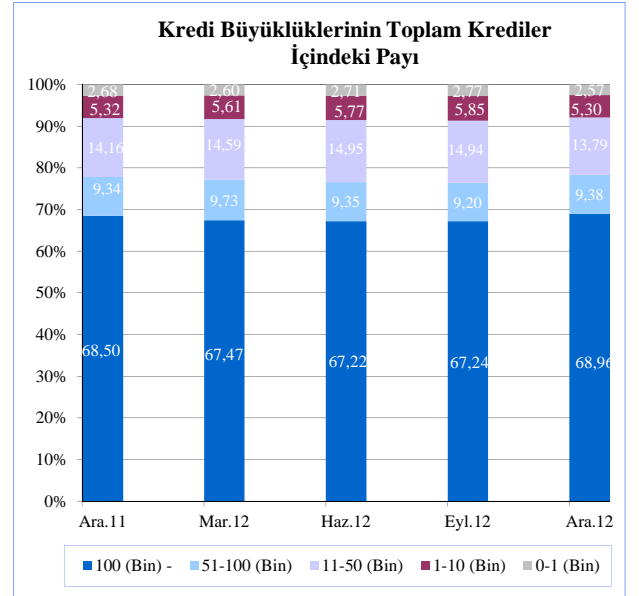
Kaynak: KKTCCMB

Sektörün kredi büyüklüklerinin toplam krediler içindeki paylarına ilişkin Grafik 5.10'a bakıldığında, Eylül 2012 sonunda yüzde 67,24 olan 100 bin TL'den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı, Aralık 2012 itibarıyla 1,72 puan artarak yüzde 68,96 oranında gerçekleşmiştir.

Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 13,79'luk payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 1-10 bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 9,38 ve yüzde 5,3'ünü oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise, yüzde 2,57 payla bin TL'ye kadar olan krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde; 100 bin TL'den büyük ve 51-100 bin TL dilimindeki kredilerde artış, 11-50 bin, 1-10 bin TL ve 0-1 bin TL dilimindeki kredilerde ise azalış olmuştur.

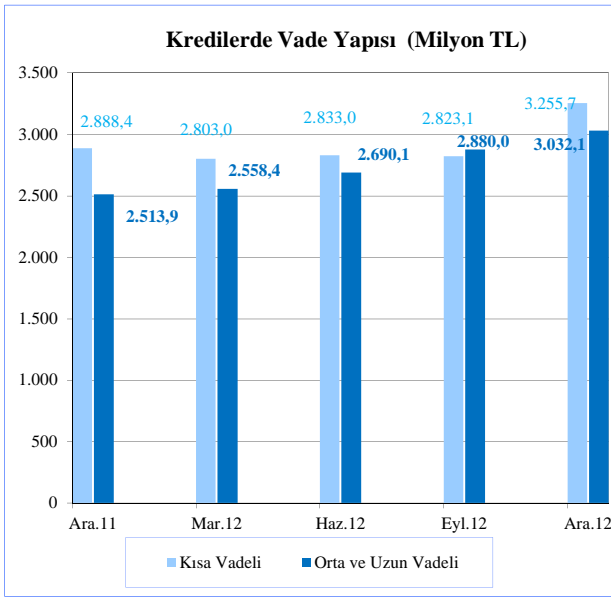
Grafik 5.10

Kaynak: KKTCCMB

Aşağıdaki grafikten görüleceği üzere kısa vadeli krediler, 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki döneme göre 432,6 milyon TL artmış ve 2.823,1 milyon TL'den 3.255,7 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu dönemde orta ve uzun vadeli krediler, yüzde 5,28 oranında artarak 2.880 milyon TL'den 3.032,1 milyon TL'ye yükselmiştir. Kısa vadeli krediler, Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde yüzde 12,72, orta ve uzun vadeli krediler yüzde 20,61 oranında genişlemiştir.

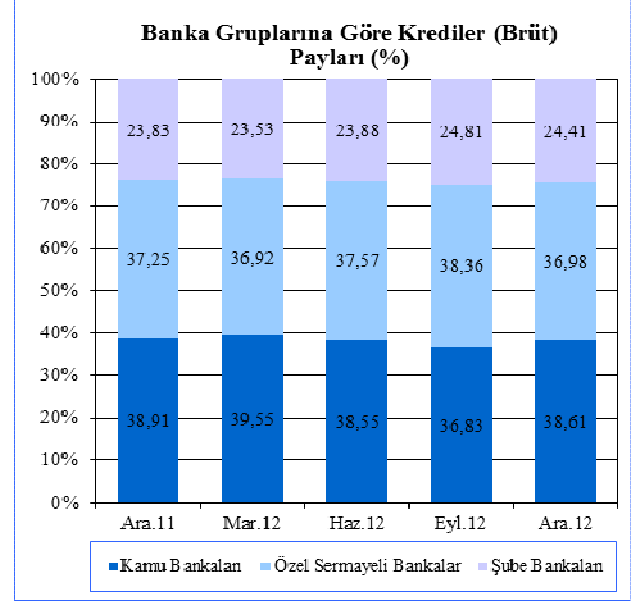
Grafik 5.11

Kaynak: KKTCMB

Sektörün brüt kredilerinin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.12'ye göre; 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların kullandığı kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 38,36'dan yüzde 36,98 düzeyine, şube bankalar grubunun kredileri yüzde 24,81'den yüzde 24,41 düzeyine gerilerken, kamu bankalarının kullandığı krediler ise yüzde 36,83 seviyesinden yüzde 38,61'e yükselmiştir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde özel sermayeli bankaların ve kamu bankaları grubunda kullandıkları kredilerin toplam krediler içindeki payında azalış, şube bankalarında ise artış olmuştur.

Grafik 5.12

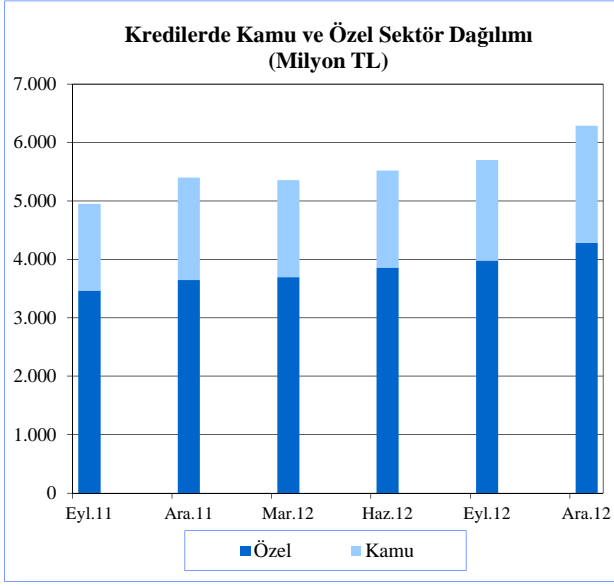

Kaynak: KKTCMB

Kredilerin kamu ve özel sektör dağılımı Grafik 5.13'de gösterilmektedir. Aralık 2012 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 68,14'ü özel sektöre, yüzde 31,86'sı ise kamuya aittir. Söz konusu dönemde kamu kesimi kredileri bir önceki çeyreğe göre 281,4 milyon TL artarak 1.721,7 milyon TL'den 2.003,1 milyon TL'ye ulaşmış, özel kesim kredileri ise 303,3 milyon TL artarak 3.981,4 milyon TL'den 4.284,7 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 dönemde kamu kesimi kredilerinin artış oranı yüzde 14,32, özel kesim kredilerinin artış oranı ise yüzde 17,39'dur.

Grafik 5.13

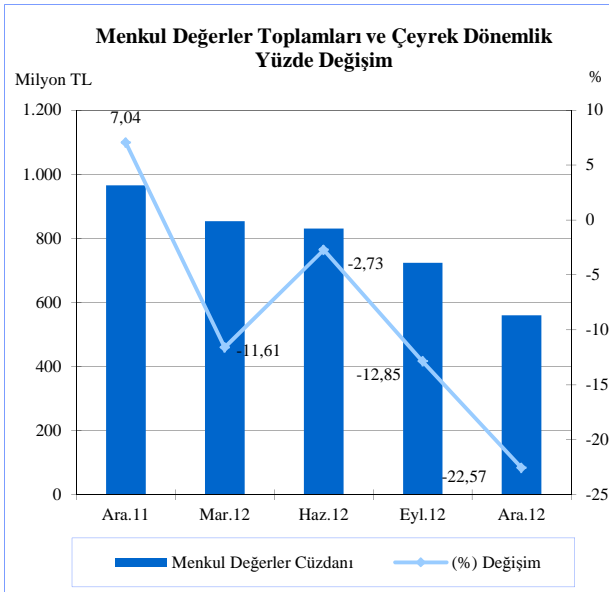

Kaynak: KKTCCMB

Menkul Değerler Cüzdanı

Bankacılık sektörü menkul değerler cüzdanı (MDC) çeyrek dönemlik yüzde değişimlerinin verildiği Grafik 5.14'e bakıldığında; 2011 yılının dördüncü çeyrek döneminde MDC'nin yüzde 7,04 oranında arttığı, 2012 yılının ilk çeyreğinde yüzde 11,61, ikinci çeyreğinde yüzde 2,73, üçüncü çeyreğinde yüzde 12,85 ve dördüncü çeyreğinde yüzde 22,57 oranlarında azaldığı görülmektedir.

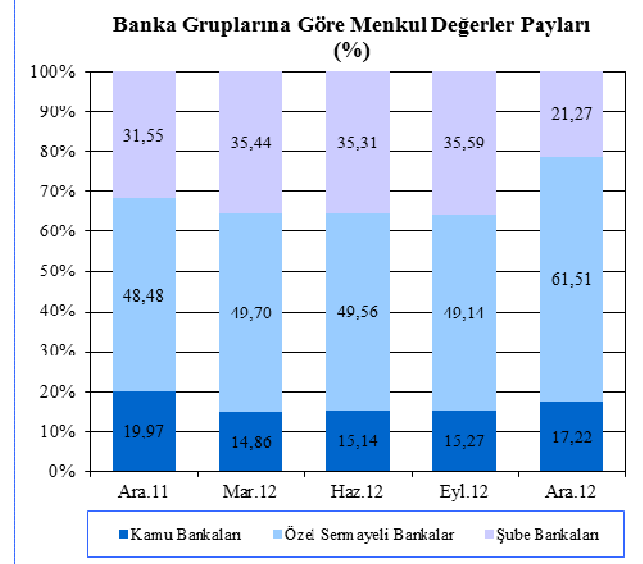
Grafik 5.14

Kaynak: KKTCCMB

MDC'nin banka gruplarına göre dağılımının gösterildiği Grafik 5.15'e göre; 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla özel sermayeli bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 49,14'den yüzde 61,51 düzeyine, kamu bankalarının payı ise yüzde 15,27 seviyesinden yüzde 17,22'ye yükselmiştir. Şube bankalarının toplam MDC'deki payı ise yüzde 35,59'dan yüzde 21,27'ye gerilemiştir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde ise, şube bankaları ile kamu bankaları gruplarında azalma, özel sermayeli bankalarda ise artış olmuştur.

Grafik 5.15

Kaynak: KKTCCMB

Mevduat

Mevduatın türlerine göre gelişiminin gösterildiği Tablo 5.9'dan da görüleceği üzere sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, bir önceki çeyreğe göre yüzde 6,76 oranında ve 587,9 milyon TL, bir yıllık dönemde yüzde 10,49 oranında ve 881,2 milyon TL artış göstererek Aralık 2012 sonunda 9.284,1 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aynı tabloda 2012 Aralık ayı itibarıyla geçmiş dönemlerde olduğu gibi en büyük payın 6.952,3 milyon TL'lik meblağ ve yüzde 74,88'lik payla tasarruf mevduatına ait olduğu gözlenmektedir. Bunu sırasıyla 976,7 milyon TL ve yüzde 10,52'lik payla ticari mevduat, 782,9 milyon TL ve yüzde 8,43'lük payla resmi mevduat izlemektedir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde tasarruf mevduatında yüzde 9,76, ticari mevduatta yüzde 8,62 ve resmi mevduatta yüzde 37,57 oranlarında artış gerçekleşmiştir.

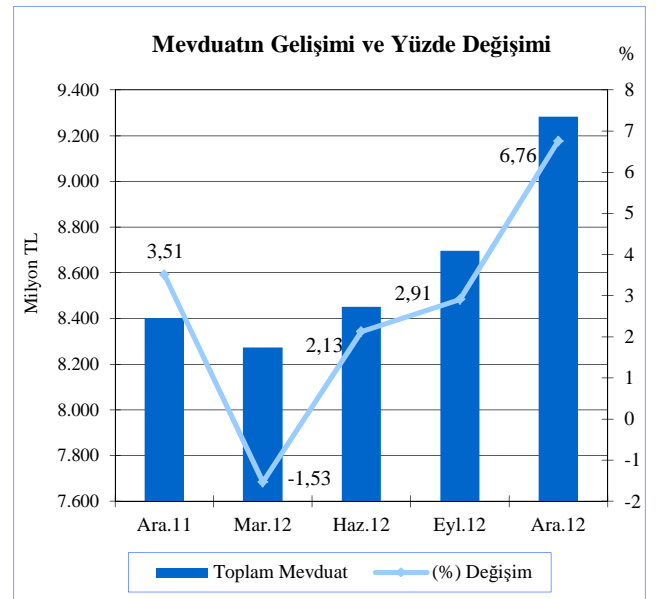
Tablo 5.9

	Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon ₺)							
	2011				2012			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Tasarruf	5.585,1	5.839,0	6.162,0	6.334,3	6.324,6	6.432,8	6.652,3	6.952,3
Ticari	781,4	834,0	905,1	899,2	850,6	871,4	905,0	976,7
Resmi	583,3	531,8	529,8	569,1	568,5	598,2	600,8	782,9
Bankalararası	218,1	234,0	295,2	315,0	258,6	253,5	245,9	310,3
Diğer	197,4	219,6	226,0	285,3	272,1	294,6	292,3	261,9
Toplam Mevduat	7.365,3	7.658,4	8.118,1	8.402,9	8.274,4	8.450,5	8.696,2	9.284,1

Kaynak: KKTCMB

Sektördeki toplam mevduat gelişiminin gösterildiği Grafik 5.16'ya göre; 2012 yılının birinci çeyreğinde yüzde 1,53 oranında daralan mevduat, 2012 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 2,13, üçüncü çeyreğinde yüzde 2,91 ve dördüncü çeyreğinde ise yüzde 6,76 oranlarında genişlemiştir.

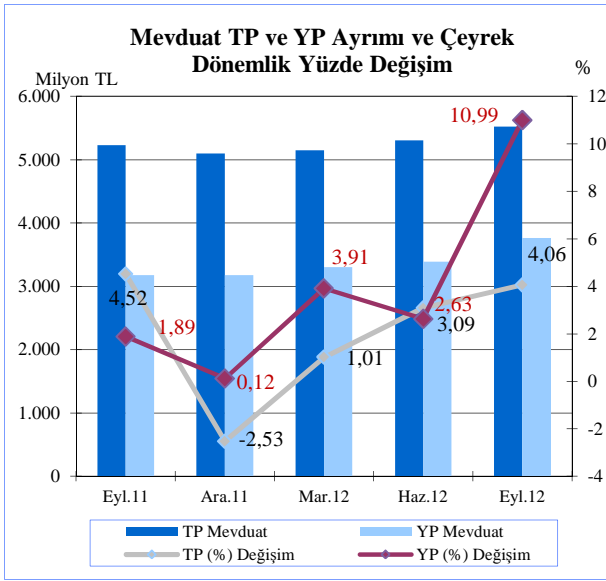
Grafik 5.16

Kaynak: KKTCMB

Sektör mevduatının TP - YP ayrımı ve bu ayrımın çeyrek dönemlik değişimi Grafik 5.17’de verilmektedir. 2012 yılının dördüncü çeyreğinde mevduatın 5.522,5 milyon TL’sinin TP cinsinden, 3.761,6 milyon TL’sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmektedir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 4,06, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 10,99 oranında artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.17

Kaynak: KKTCCMB

Banka grupları itibarıyla mevduatın gelişimi TP-YP ayrımı Tablo 5.10’da gösterilmektedir. Aralık 2012 sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu TP mevduatı yüzde 3,95, YP mevduatı ise yüzde 31,72 artmıştır. Özel sermayeli bankaların TP ve YP mevduatlarında sırasıyla yüzde 9,06, yüzde 1,98 oranlarında artış olmuştur. Aynı dönemde şube bankalarının TP mevduatında yüzde 2,28 oranında azalma, YP mevduatında ise yüzde 8,61 oranında artış olmuştur.

2012 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe göre sektör toplam mevduatındaki artış banka grupları bazında incelendiğinde, kamu bankalarında yüzde 11,86, özel sermayeli bankalarda 5,88 ve şube bankalarında ise yüzde 2,34 oranlarında artış görülmektedir.

Tablo 5.10

	Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon ₺)															
	2011		2012								Yüzde Değişim					
	Aralık		Mart		Haziran		Eylül		Aralık		09/2012-12/2012			12/2011-12/2012		
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	Top.	TP	YP	Top.
Kamu Bankaları	1.970,3	757,6	1.917,3	757,4	1.914,2	771,2	1.979,1	788,9	2.057,3	1.039,1	3,95	31,72	11,86	4,42	37,16	13,51
Özel Sermayeli Bankalar	1.739,4	1.382,8	1.754,0	1.376,2	1.793,5	1.508,1	1.879,0	1.530,1	2.049,2	1.560,4	9,06	1,98	5,88	17,81	12,84	15,61
Şube Bankaları	1.519,3	1.033,5	1.425,4	1.044,1	1.440,6	1.022,9	1.449,1	1.070,0	1.416,0	1.162,1	-2,28	8,61	2,34	-6,80	12,44	0,99
Toplam Mevduat	5.229,0	3.173,9	5.096,7	3.177,7	5.148,3	3.302,2	5.307,2	3.389,0	5.522,5	3.761,6	4,06	10,99	6,76	5,61	18,52	10,49

Kaynak: KKTCCMB

Sektör mevduatındaki vade yoğunluğu, önceki dönemlerde olduğu gibi, yüzde 60,31'lik oranla bir ay vadeli mevduattadır. Bir ay vadeli mevduatı yüzde 15,8 oranla vadesiz, yüzde 12,79 oranla üç ay vadeli, yüzde 7,82 oranla bir yıl vadeli ve yüzde 3,28'lik oranla 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade dağılımı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, 3 ay ve 1 yıl vadeli mevduatlarda sırasıyla 6,91 ve 2,98 puan azalış

yaşanırken, vadesiz, 1 ay vadeli ve 6 ay vadeli mevduatlarda sırasıyla 5,9, 0,15 ve 7,19 puan artış gerçekleşmiştir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde vadesiz ve 1 yıl vadeli mevduatlarda sırasıyla 8,35, 3,69 puan azalma olmuş, 1, 3, ve 6 ay vadeli mevduatlar ise sırasıyla 1,09, 8,94, ve 1,23 puan artmıştır.

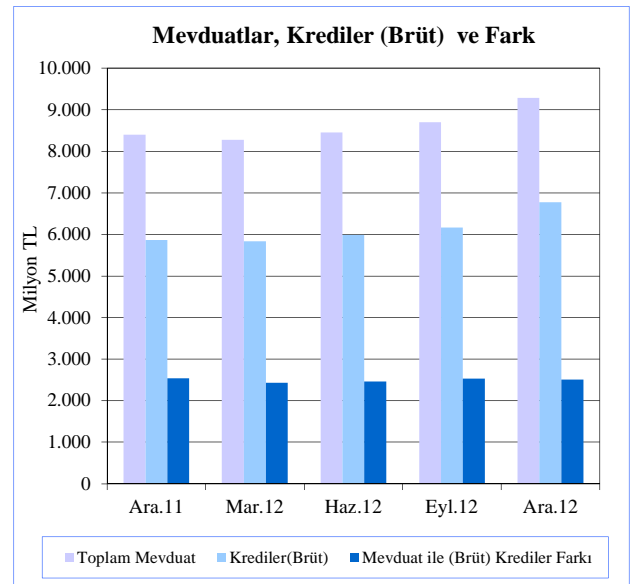
Tablo 5.11

	Mevduatın Vade Dağılımı (%)									
	2011				2012				Değişim (Puan)	
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2012-12/2012	12/2011-12/2012
Vadesiz	15,83	16,26	16,03	17,24	15,16	15,39	14,92	15,80	5,90	-8,35
1 Ay Vadeli	63,57	61,96	60,84	59,66	60,59	60,30	60,22	60,31	0,15	1,09
3 Ay Vadeli	10,45	11,13	11,68	11,74	12,83	13,13	13,74	12,79	-6,91	8,94
6 Ay Vadeli	3,05	2,95	3,11	3,24	3,61	3,44	3,06	3,28	7,19	1,23
1 Yıl Vadeli	7,10	7,70	8,34	8,12	7,81	7,74	8,06	7,82	-2,98	-3,69
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		

Kaynak: KKTCMB

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Eylül 2012 sonunda 2.527,4 milyon olan fark, Aralık ayında 21,4 milyon TL azalmış ve 2.506 milyon TL'ye gerilemiştir. (Grafik 5.18)

Grafik 5.18

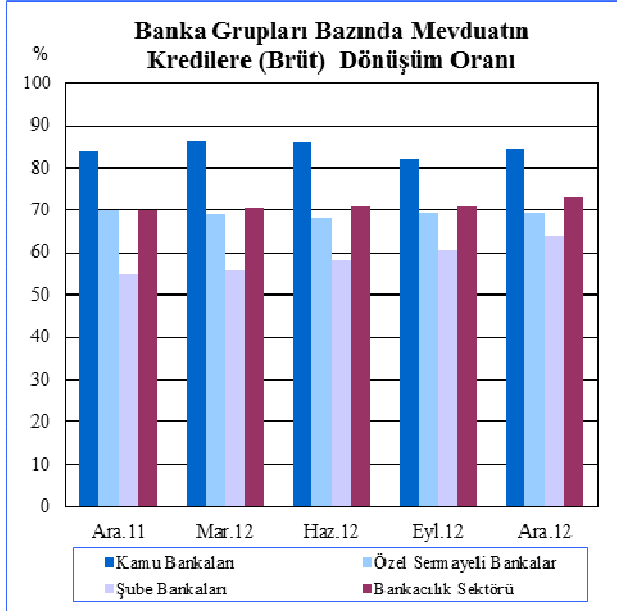

Kaynak: KKTCMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan kredilerin toplam mevduata oranı, Eylül 2012 sonunda yüzde 70,94 iken Aralık 2012 sonunda 2,07 puan artarak yüzde 73,01 oranına ulaşmıştır. Kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 3,17 puan artmıştır.

Mevduatın kredilere dönüşüm oranı bankalar bazında incelendiği zaman, 2012 dördüncü çeyreğinde kamu bankaları yüzde 84,52 ile birinci sırada yer almaktadır. Kamu bankalarını yüzde 69,45 oranla özel sermayeli bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 64,17 dönüşüm oranına sahiptir. (Grafik 5.19)

Grafik 5.19

Kaynak: KKTÇMB

Özkaynaklar

Sektörün istikrarı ve gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre 28,1 milyon TL artarak 2012 yılının dördüncü çeyreği sonunda 1.203,2 milyon TL düzeyine gelmiştir.

Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde ise, yüzde 9,68 oranında artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 41,7 milyon TL, yedek akçeler 23,6 milyon TL artış göstermiştir.

Tablo 5.12

	Özkaynakların Gelişimi (Milyon ₺)						
	2011			2012			
	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Ödenmiş Sermaye	630,2	641,0	641,3	653,5	667,3	680,5	683,0
Yedek Akçeler	133,3	141,6	143,2	150,6	162,5	168,5	166,8
Sabit Kıymet Yeniden Değer. Fonu	3,5	3,1	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Menkul Değerler Değer Artış Fonu	5,0	5,0	5,0	6,3	6,3	6,4	6,4
Dönem Kârı (Zararı)	98,0	162,5	181,5	44,5	103,7	148,6	177,9
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	142,2	124,1	122,5	233,9	180,1	167,6	165,6
Toplam	1.012,2	1.077,3	1.097,0	1.092,3	1.123,4	1.175,1	1.203,2

Kaynak: KKTÇMB

Para Arzı

En dar tanımlı para arzı M1, Eylül 2012 dönemine göre Aralık 2012 sonunda yüzde 8,18 oranında artarak 1.535,6 milyon TL seviyesinden 1.661,2 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 6,44 oranında ve 100,5 milyon TL tutarında artış olmuştur.

Eylül 2012 sonunda 8.402,6 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2012 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 4,32 oranında artarak 8.765,9 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde yüzde 9,28 oranında ve 744,2 milyon TL tutarında artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, 561 milyon TL artarak 9.024,4 milyon TL'den 9.585,4 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı yüzde 11,15, artış tutarı ise, 961,7 milyon TL'dir.

Tablo 5.13

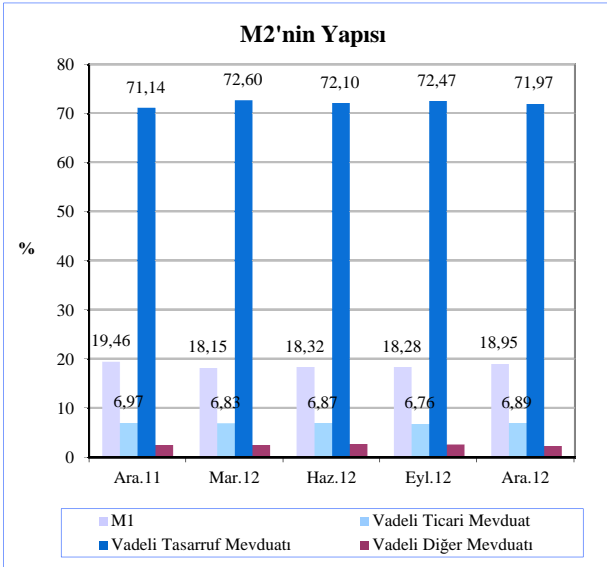
Yıllar	Para Arzı Verileri (Milyon ₺)						
	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009		1.152,2	28,25	6.193,4	16,99	6.842,3	15,94
2010		1.174,0	1,89	6.592,6	6,45	7.292,8	6,58
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.446,0	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22

Kaynak: KKTMB

M2 para arzının yapısına ilişkin bilgi verilen Grafik 5.20'ye bakıldığında, önceki dönemlerde olduğu gibi, Haziran 2012 itibarıyla en büyük payın yüzde 71,97 oranla vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 18,95'lik payla M1, yüzde 6,89 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,19'luk oranla vadeli diğer mevduat izlemektedir.

M2'nin yapısı içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatı Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde 0,83 puan artarak yüzde 71,97'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1 yüzde 19,46'dan yüzde 18,95'e, vadeli ticari mevduat yüzde 6,97'den yüzde 6,89'a ve vadeli diğer mevduat yüzde 2,44'den yüzde 2,19'a gerilemiştir.

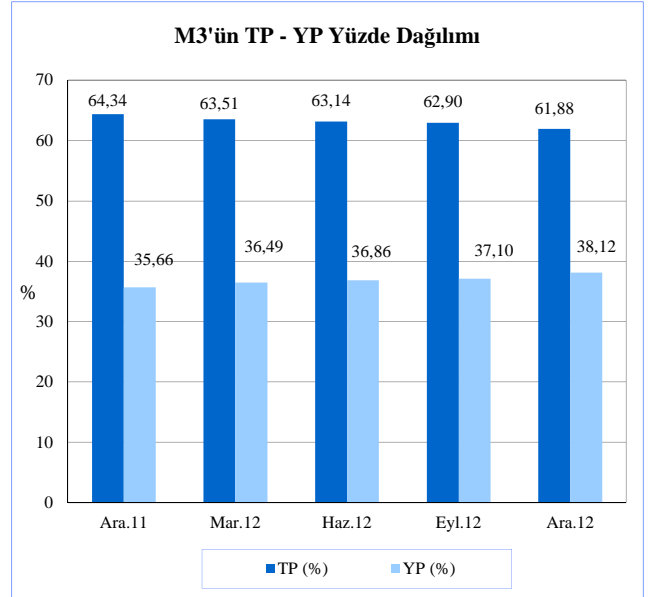
Grafik 5.20

Kaynak: KKTCCMB

Aralık 2012 itibarıyla M3 tanımlı para arzı, TP-YP yüzde dağılımı incelendiğinde, TP mevduatın M3 içindeki payının yüzde 61,88, YP mevduatın ise yüzde 38,12 oranında olduğu görülmektedir. Bu oranlar Eylül 2012 sonunda TP'de yüzde 62,9, YP'de ise yüzde 37,1 seviyesindedir.

Grafik 5.21

Kaynak: KKTCCMB

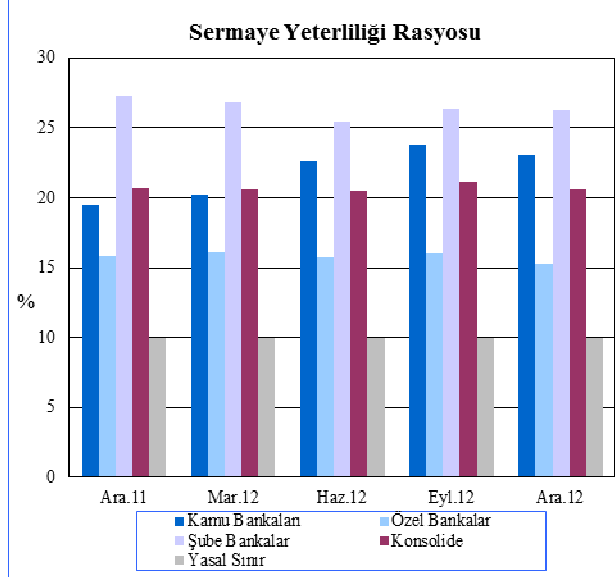
6. FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

Sermaye Yeterliliği

2012 yılının dördüncü çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,5 puan azalmasına rağmen, yüzde 10 olan yasal sınırın oldukça üzerinde, yüzde 20,61 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2011 yılı sonunda SYSR yüzde 20,63 oranında gerçekleşmişti.

Aralık 2012 itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu bankalarında yüzde 23,02, özel bankalarda yüzde 15,26 ve şube bankalarında yüzde 26,29 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki dönemde bu oranlar sırasıyla, yüzde 23,76, 15,98 ve 26,35 seviyesinde idi. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında kamu bankalarında SYSR 3,52 puan artmış, özel bankalarda 0,56 ve şube bankalarında 1,01 puan azalmıştır.

Grafik 6.1

Kaynak: KKTCMB

Tablo 6.1'den de görüleceği üzere, sektörün risk ağırlıklı varlıkları, Aralık 2012 sonunda bir önceki dönemle kıyaslandığında tüm risk gruplarında artış olmuştur. Buna göre, yüzde 0, yüzde 20, yüzde 50 ve yüzde 100 risk grubuna giren risk ağırlıklı varlıkların artış oranları sırasıyla, yüzde 6,33, 1,9, 7,95 ve 5,25 olmuştur. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 92,3 milyon TL artarak 1.393,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 6.1

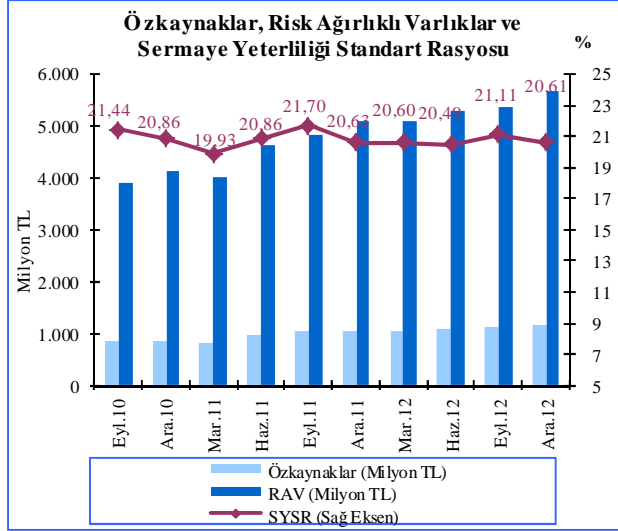
Risk Ağırlıklı Varlıklar (Milyon ₺)						
	Ara. 2011	Mar. 2012	Haz. 2012	Eyl. 2012	Ara. 2012	Yüzde Değişim
% 0	4.987,9	4.804,3	4.786,3	4.933,0	5.245,5	6,33
% 20	1.395,9	1.534,2	1.628,9	1.681,0	1.712,9	1,90
% 50	1.396,1	1.379,8	1.454,4	1.554,2	1.677,8	7,95
% 100	2.744,1	2.784,5	2.932,2	2.935,4	3.089,6	5,25
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	1.383,8	1.329,5	1.312,3	1.301,1	1.393,4	7,10

Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.2'den de görüleceği üzere, 2012 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre, risk ağırlıklı varlıklarda yüzde 5,9, özkaynaklarda ise yüzde 3,4 oranında artış olmuştur. 2012 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 21,11 olan sektörün SYSR'si, Aralık 2012 itibarıyla yüzde 20,61 seviyesinde gerçekleşmiştir. Eylül 2012 sonunda 5.349,8 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıklar toplamı, Aralık 2012 sonunda 5.664,5 milyon TL olmuş, ilgili dönemde özkaynaklar 1.129,2 milyon TL'den 1.167,2 milyon TL'ye yükselmiştir.

Sektörün özkaynakları ve risk ağırlıklı varlıkları önceki yılın aynı dönemine göre; sırasıyla yüzde 10,82 (114 milyon TL) ve yüzde 10,96 (559,4 milyon TL) artmıştır.

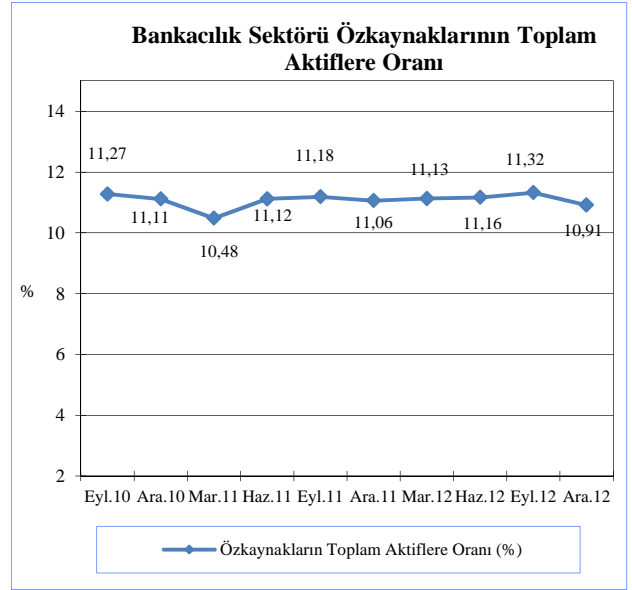
Grafik 6.2

Not: Özkaynaklar, KKTC Bankalar Yasası, Madde 33 Altındaki Tebliğ'in 3. maddesine istinaden hesaplanmıştır.
Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.3'te de görüldüğü üzere, bankacılık sektöründeki toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı Eylül 2010 sonunda yüzde 11,27 seviyesindeyken, Aralık 2010'da yüzde 11,11 ve Mart 2011'de de yüzde 10,48'e kadar gerilemiştir. 2011 yılı ikinci çeyreğinde yüzde 11,12 seviyesine yükselen özkaynaklar/aktifler oranı, üçüncü çeyrekte yüzde 11,18'e ulaşmış, son çeyrekte ise yüzde 11,06'ya gerilemiştir. 2012 yılı birinci çeyreğinde yüzde 11,13, ikinci çeyrekte yüzde 11,16 düzeyine ulaşmıştır. Özkaynakların aktiflere oranı Eylül 2012'de yüzde 11,32 seviyesine yükselmiş, 2012 Aralık sonu itibarıyla yüzde 10,91 seviyesine gerilemiştir.

Grafik 6.3

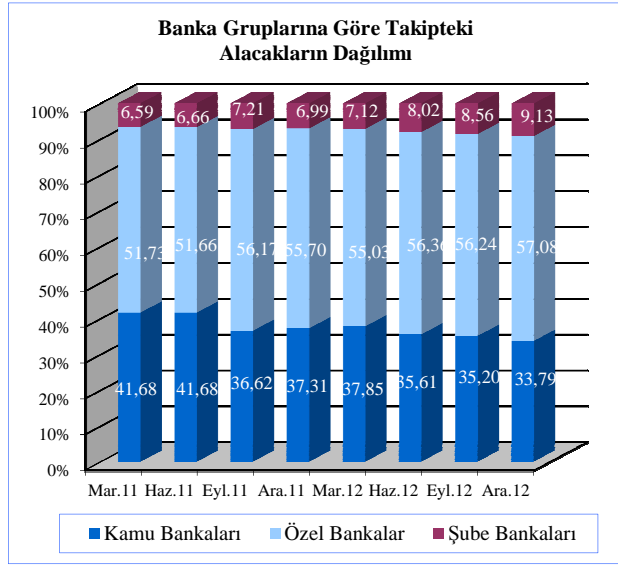

Kaynak: KKTCMB

Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Eylül 2012 itibarıyla 465,7 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, 2012 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla yüzde 5,28 oranında artarak 490,3 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemde TGA'nın banka gruplarına göre dağılımının verildiği Grafik 6.4'e bakıldığında; 2012 yılı dördüncü çeyrek sonu itibarıyla özel bankalar ve şube bankalarının toplam TGA içindeki paylarında artış, kamu bankalarının payında azalış olduğu görülmektedir. Buna göre, Eylül 2012 - Aralık 2012 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 35,2'den yüzde 33,79'a gerilerken, özel sermayeli bankaların yüzde 56,24'den yüzde 57,08'e, şube bankalarının yüzde 8,56'dan yüzde 9,13'e yükselmiştir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde kamu bankalarının sektör içindeki TGA payı yüzde 37,31'den yüzde 33,79'a gerilerken; özel sermayeli bankaların payı 55,7'den yüzde 57,08'e, şube bankalarının payı ise, yüzde 6,99'dan yüzde 9,13'e yükselmiştir.

Grafik 6.4

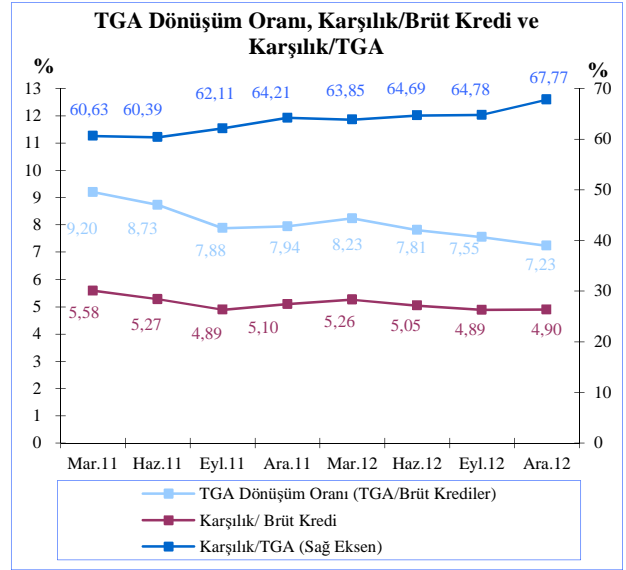
Kaynak: KKTOMB

2012 Eylül sonu itibarıyla yüzde 7,55 olan TGA dönüşüm oranı, Aralık 2012 sonunda 0,32 puan azalmış ve yüzde 7,23 olarak gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ise, yüzde 7,94 olan TGA'ya dönüşüm oranı 0,71 puan azalmıştır.

TGA için ayrılan karşılıklar oranı, Eylül 2012 itibarıyla yüzde 64,78 iken, Aralık 2012'de 2,99 puan artmış ve yüzde 67,77'e yükselmiştir. Aralık 2011 - Aralık 2012 döneminde TGA için ayrılan karşılıkların oranı 3,56 puan artmıştır.

2012 Eylül ayı itibarıyla yüzde 4,89 olan karşılıklar toplamının brüt kredilere oranı, 2012 yılı dördüncü çeyreğinde seviyesini korumuş ve yüzde 4,9 olarak gerçekleşmiştir. Aralık 2011 dönemi ile karşılaştırıldığında ise, karşılıklar / brüt krediler oranı yüzde 0,2 oranında gerilemiştir.

Grafik 6.5

Kaynak: KKTOMB

2012 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 1,56 olan sektör aktif kârlılığı, 2012 yılı dördüncü çeyrekte yüzde 1,75'e, yüzde 13,85 olan özkaynak kârlılığı yüzde 15,57'ye yükselmiştir. Net faiz marjı ise, yüzde 3,83'den yüzde 4,15'e yükselmiştir.

Tablo 6.2

Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları

Açıklama	2011				2012			
	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Aktif Kârlılığı ¹	1,75	1,80	1,70	1,82	1,80	1,70	1,56	1,75
Özkaynak Kârlılığı ²	17,43	16,30	15,10	16,53	16,08	15,18	13,85	15,57
Net Faiz Marjı ³	3,90	3,85	2,97	3,97	3,99	3,92	3,83	4,15

¹ Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

² Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

³ (Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı+TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Kaynak: KKTOMB

Finansal Sağlık Endeksi

Bankacılık sektörünün finansal sağlığını, konsolide riskini ve kırılganlıklarını izlemek amacıyla oluşturulan Finansal Sağlık Endeksi (FSE), bu sektördeki risk ve kırılganlıkları en iyi yansıtacak rasyoların kullanılması sonucunda ayrı ayrı oluşturulan aktif kalitesi, likidite, kârlılık ve sermaye yeterliliği alt endekslerinin ortalamalarının alınmasıyla elde edilmektedir.

KKTC bankacılık sektörünün sağlığını, risklerini ve kırılganlıklarını ortaya koyabilmek amacıyla Bankaca hazırlanan bu endeksin

sonuçları, sektörün gidişatına dair bir yol gösterici olarak algılanmalıdır.

FSE, sektör ve KKTC ekonomisi ile ilgili yapılan analiz ve yorumlara ışık tutması amacıyla yayınlanmaktadır. Sadece bu endekse bakılarak sektörle ilgili olumlu ya da olumsuz yargı ve sonuçlara ulaşılmaması yanlıtıcı olabilir.

FSE'nin elde edilmesi için oluşturulan alt endekslere ulaşılırken rasyolar önceden belirlenen ağırlıklara göre kullanılmaktadır. Bu alt endeksler ve kullanılan rasyoların ağırlıkları aşağıdaki kutuda verilmektedir.

Kutu-1

Finansal Sağlık Endeksi Değişkenleri			
	Finansal Sağlık Göstergeleri	Endekse Etkinin Yönü	Ağırlık
Aktif Kalitesi	Brüt Takipteki Alacaklar / Brüt Kredi	Negatif	0,33
	Net Takipteki Alacaklar / Özkaynaklar	Negatif	0,33
	Duran Aktifler ¹ / Toplam Aktifler	Negatif	0,33
Likidite	Likit Aktifler ² / Toplam Aktifler	Pozitif	1,00
Kârlılık	Net Kâr / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	Net Kâr / Özkaynaklar	Pozitif	0,50
Sermaye Yeterliliği	Serbest Sermaye ³ / Toplam Aktifler	Pozitif	0,50
	SYSR	Pozitif	0,50

¹ Duran Aktifler; iştirak, bağı ortaklık, elden çıkarılacak kıymetler, sabit kıymetler ve net takipteki alacaklar toplamından oluşmaktadır.

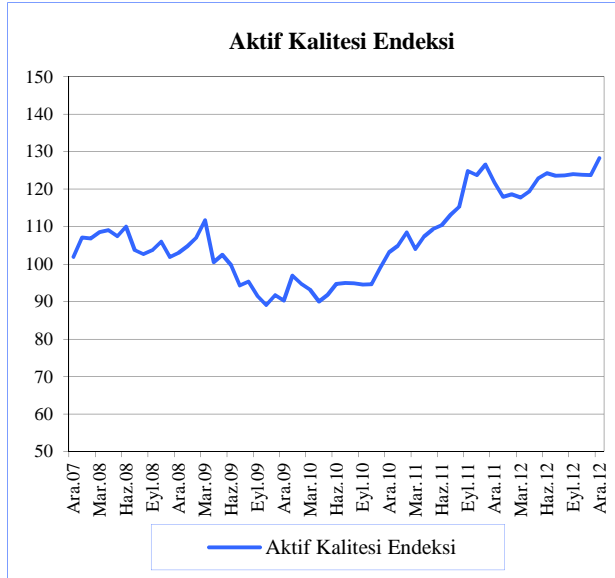
² Likit Aktifler; nakit değerler, Merkez Bankası, BPP işlemlerinden alacaklar, bankalar ve ters repo işlemlerinden alacaklar toplamından oluşmaktadır.

³ Serbest sermaye, özkaynak tutarından duran aktiflerin çıkarılmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal sağlık endeksi oluşturulurken Kutu-1'de verilen dört alt endeks kullanılmaktadır. Finansal Sağlık Endeksini oluşturan alt endeksler aşağıda sırası ile irdelenmiştir.

Aktif Kalitesi Endeksi: Aktif kalitesi endeksi 2011 yılı dördüncü çeyreğinde ve 2012 yılı birinci çeyreğinde gerilemiştir. 2012 yılı ikinci çeyreği içinde artışa geçen endeks, Haziran ayı itibarıyla 124,28 seviyesine ulaşmıştır. 2012 yılı üçüncü çeyrekte 124,03 olan aktif kalitesi endeksi, dördüncü çeyrekte 128,24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 6.6

Kaynak: KKTMB

Likidite Endeksi: Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 2010 yılı içinde gerileme trendine girmiş, bu gerileme 2011 yılı içerisinde de devam etmiştir. Sektörün likidite endeksi, 2011 yılsonunda 65,46 iken, Haziran 2012 itibarıyla 64,37 seviyesine gerilemiş, Eylül 2012'de ise 65,13 seviyesine ulaşmıştır. 2012 Aralık sonu itibarıyla 69,72 seviyesindedir.

Grafik 6.7

Kaynak: KKTMB

Kârlılık Endeksi: Finansal Sağlık endeksleri arasında en fazla oynaklık gösteren kârlılık endeksi; 2011 yılı sonunda 99,77 seviyesinde iken, 2012 yılının ilk yarısını 101,38 seviyesinde kapatmıştır. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 96,85'e gerileyen kârlılık endeksi, yılsonunda 98,84 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 6.8

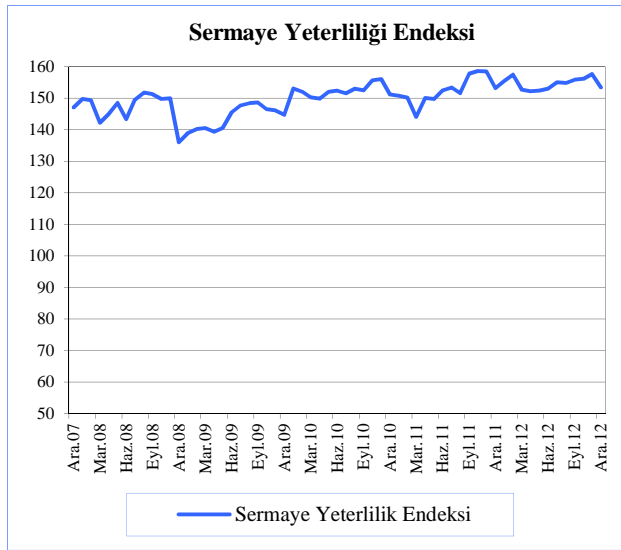

Kaynak: KKTMB

Sermaye Yeterliliği Endeksi: 2011 yılı sonunda 153,17 seviyesinde olan sektör sermaye yeterliliği endeksi, 2012 yılı ilk yarısı sonunda çok az bir değişim göstermiş ve 153,02 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 155,87 seviyesine yükselmiş, dördüncü çeyrekte ise 153,43 seviyesine gerilemiştir. Sermaye yeterliliği endeksinde görülen artış/azalış bankacılık sektörünün özkaynaklarının güçlendiğini/zayıfladığını göstermektedir.

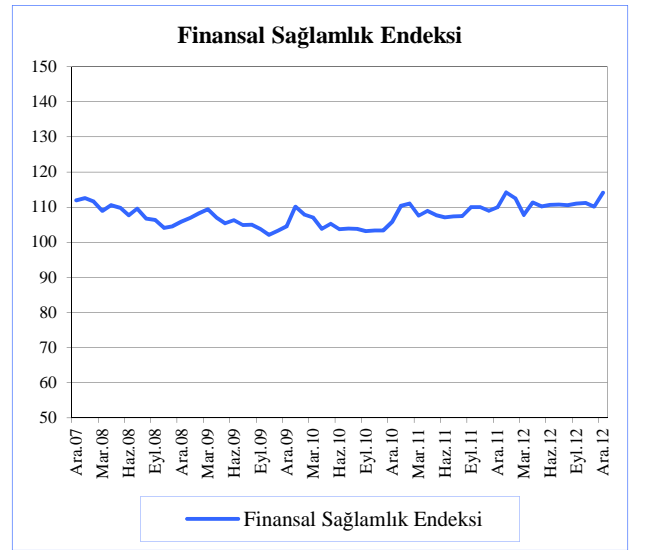
Finansal Sağlamlık Endeksi: Bankacılık sektörünün finansal sağlamlığının ve kırılabilirliklerinin genel hatlarıyla tespit edilebilmesi ve tek bir göstergede özet bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, seçilmiş rasyolardan yararlanılarak oluşturulan ve Haziran 2012 döneminde 110,6 olan Finansal Sağlamlık Endeksi, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde 111,02, dördüncü çeyrekte ise 114,08 seviyesine ulaşmıştır.

Grafik 6.9

Kaynak: KKTCMB

Grafik 6.10

Kaynak: KKTCMB

Ekonomik-Kararlar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası				
Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) maddesi uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki özel ve tüzel kişiler ile bankaların faize tabi Türk Parası ve Yabancı Para mevduat hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı.	20.12.2012	835	21.12.2012	212
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) ve 23 (3) maddeleri uyarınca, KKTC Merkez Bankası nezdindeki Türk Parası ve Yabancı Para yasal karşılık hesaplarına, uygulanan faiz oranı değişiklik kararı.	20.12.2012	836	21.12.2012	212
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun, 41/2001 Sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 11 (1) maddesi uyarınca, 31 (1) (A) (B) ve (C) maddesinde öngörülen sürelerle uygun olarak, kredi türlerine göre Türk Parası ve Yabancı Para reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan yıllık faiz oranı değişiklik kararı	20.12.2012	837	21.12.2012	212
KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu'nun, 41/2001 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 30. ve 51 (1) I maddesi altındaki Risk Merkezi İşlemleri Tebliği	20.12.2012	834	26.12.2012	214

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti - Meclis

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara

Yasalar

Yasa Tasarıları

Serbest Bölgeler Yasa Tasarısı

Teşvik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Ödünç Para Veren Finans Şirketleri (Düzenleme ve Denetim) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Fon Kaynaklarının Kullanımına Yetki Veren (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Borç İlişkilerinde Uygulanacak Kuralları Düzenleyen Yasa Tasarısı (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi)

İstatistik Tabloları

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
1	KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (₺)	63
2	KKTCMB Likit Varlıkları (₺)	64
3	KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	65
4	KKTCMB Nezdindeki Mevduat	66
5	KKTCMB Döviz Kurları	67
6	Çapraz Kurlar - Yabancı Para / ABD doları	68
7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)	69
8	KKTC Merkez Bankası'nca Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)	70
9	Reeskont Faiz Oranları (%)	71
10	Yasal Karşılık Oranları (%)	72
11	Karşılıksız Çekler	73
12	Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri	74
13	Krediler Toplam - Türlerine Göre	75
14	Krediler (TP) - Türlerine Göre	76
15	Krediler (YP) - Türlerine Göre	77
16	Krediler - Vadelere Göre	78
17	Krediler - Kamu Özel Ayırımı	79
18	Kredi Büyüklükleri	80
19	Özkaynakların Gelişimi	81
20	Kâr - Zarar	82
21	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre	83
22	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre	83
23	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre	84
24	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre	84
25	Mevduat (TP) - Türlerine Göre	85
26	Mevduat (YP) - Türlerine Göre	86
27	Para Arzı	87
28	Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	88
29	Temel Ekonomik Ve Sosyal Göstergeler	89
30	Gayri Safi Hasılda Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla ₺)	90
31	Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı	91
32	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	92

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa
33	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	92
34	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	93
35	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla ₺)	94
36	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	94
37	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)	95
38	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)*	95
39	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)*	96
40	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD Doları)	96
41	Tüketim Harcamaları (₺)	97
42	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları	98
43	KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları	99
44	TÜFE Endeksi-Ana Harcama Gruplarının Önceki Döneme Göre Değişime Etkileri	99
45	Asgari Ücret Gelişmeleri	100
46	Akaryakıt Satışı (Ton)	101
47	Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları	102
48	İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine Göre)	103
49	Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri	104
50	2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması	105
51	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)	106
52	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)	107
53	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar	108
54	KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)	109
55	Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri	110
56	KKTC'ye Gelen Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı	111
57	KKTC'ye Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı	112
58	Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı	113
59	Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı	114

Not: (*) İlgili tablolardaki veriler, DPÖ'den yeni bilgi edinilemediğinden dolayı güncellenmemiştir.

Tablo: 1									
KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (₺)									
Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30 Eyl. 2008	1.282.530.142	105.289.335	62.810.899	1.450.630.376	108.762.390	766.779.304	497.875.397	77.213.285	1.450.630.376
31 Ara. 2008	1.494.724.842	106.808.365	157.415.311	1.758.948.518	150.171.626	1.029.898.521	518.657.847	60.220.524	1.758.948.518
31 Mar. 2009	1.490.226.308	152.767.250	54.015.758	1.697.009.316	126.748.391	993.998.278	490.254.160	86.008.487	1.697.009.316
30 Haz. 2009	1.529.634.301	137.571.126	60.547.645	1.727.753.072	127.627.406	965.821.610	507.526.438	126.777.618	1.727.753.072
30 Eyl. 2009	1.571.464.773	119.288.779	72.368.998	1.763.122.550	128.539.877	952.927.448	506.903.513	174.751.712	1.763.122.550
31 Ara. 2009	1.708.379.938	116.187.312	110.440.922	1.935.008.172	134.499.707	1.084.554.996	515.449.402	200.504.067	1.935.008.172
31 Mar. 2010	1.678.255.719	119.699.130	21.628.653	1.819.583.502	148.558.566	1.011.371.138	526.186.316	133.467.482	1.819.583.502
30 Haz. 2010	1.635.952.971	112.288.248	15.497.731	1.763.738.950	187.681.870	919.331.463	539.155.765	117.569.852	1.763.738.950
30 Eyl. 2010	1.641.664.513	115.422.553	14.440.147	1.771.527.213	212.615.964	895.021.945	541.784.790	122.104.514	1.771.527.213
31 Ara.2010	1.719.425.324	123.724.734	31.091.462	1.874.241.520	194.571.649	994.278.682	557.496.973	127.894.216	1.874.241.520
31 Mar. 2011	1.748.892.393	126.314.616	1.578.560	1.876.785.569	173.458.225	972.150.758	593.676.788	137.499.798	1.876.785.569
30 Haz. 2011	1.713.776.587	128.556.362	1.762.373	1.844.095.322	166.918.505	880.984.358	618.854.443	177.338.016	1.844.095.322
30 Eyl. 2011	1.907.242.898	130.795.555	1.720.340	2.039.758.793	239.855.500	974.059.560	652.645.993	173.197.740	2.039.758.793
31 Ara. 2011	2.048.219.876	105.307.355	34.359.045	2.187.886.276	234.385.757	1.104.172.084	656.680.143	192.648.292	2.187.886.276
31 Mar. 2012	1.910.176.349	107.106.497	1.559.683	2.018.842.529	189.239.560	939.798.281	662.028.513	227.776.175	2.018.842.529
30 Haz. 2012	1.922.297.719	133.825.379	1.645.791	2.057.768.889	190.100.113	930.807.533	671.272.129	265.589.114	2.057.768.889
30 Eyl. 2012	2.024.266.363	153.308.695	1.725.758	2.179.300.816	191.283.228	982.830.467	691.217.788	313.969.333	2.179.300.816
31 Ara. 2012	2.454.557.334	91.651.874	40.831.510	2.587.040.718	260.911.511	1.357.819.974	700.000.506	268.308.727	2.587.040.718

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 2</i>		KKTCMB Likit Varlıkları (₺)					
Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
30 Eyl. 2008	30.999.943	818.402	70.075.080	495.082.605	57.719.559	627.834.553	1.282.530.142
31 Ara. 2008	45.235.398	1.102.232	197.242.226	584.543.453	36.015.660	630.585.873	1.494.724.842
31 Mar. 2009	41.253.227	1.102.232	332.627.571	530.370.417	3.765.687	581.107.174	1.490.226.308
30 Haz. 2009	43.011.879	1.102.232	428.710.343	555.479.912	14.957.825	486.372.110	1.525.634.301
30 Eyl. 2009	45.836.472	1.102.232	585.856.115	584.959.903	17.957.401	335.752.650	1.571.464.773
31 Ara. 2009	28.331.222	1.382.809	798.978.378	632.935.117	20.899.913	225.852.500	1.708.379.939
31 Mar. 2010	35.746.477	1.382.809	816.091.494	661.463.000	11.451.199	152.120.740	1.678.255.719
30 Haz. 2010	32.604.567	1.382.809	876.887.621	667.933.901	12.187.983	44.956.090	1.635.952.971
30 Eyl. 2010	42.712.314	1.382.809	946.829.816	624.827.812	20.536.662	5.375.100	1.641.664.513
31 Ara. 2010	52.567.022	1.842.719	960.029.810	678.713.328	20.897.345	5.375.100	1.719.425.324
31 Mar.2011	41.962.279	1.842.719	991.175.321	689.296.008	24.616.066	-	1.748.892.393
30 Haz. 2011	28.611.782	1.842.719	970.094.347	688.233.683	24.994.056	-	1.713.776.587
30 Eyl. 2011	64.835.489	1.842.719	1.044.627.429	771.463.393	24.473.868	-	1.907.242.898
31 Ara. 2011	52.452.796	2.510.610	1.104.161.634	802.876.430	62.943.406	23.275.000	2.048.219.876
31 Mar. 2012	51.628.782	2.510.610	931.735.115	845.174.892	46.371.650	32.755.300	1.910.176.349
30 Haz.2012	32.888.691	2.510.610	897.704.643	915.582.330	27.756.201	45.855.244	1.922.297.719
30 Eyl.2012	37.746.858	2.510.610	937.959.685	991.822.178	17.852.088	36.374.944	2.024.266.363
31 Ara.2012	41.824.170	2.506.876	1.224.645.577	1.016.589.138	126.405.173	42.586.400	2.454.557.334

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 3		KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (₺)						
Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
30 Eyl. 2008			595.692				3.127.083	3.722.775
31 Ara. 2008			430.400				3.780.750	4.333.912
31 Mar. 2009			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2009		1.677.527	3.497.163				3.863.397	9.038.087
30 Eyl. 2009		466.648	4.416.690				7.520.845	12.404.183
31 Ara. 2009		778.149	4.393.957				3.964.792	9.011.434
31 Mar. 2010			3.024.120				4.220.000	7.244.120
30 Haz. 2010		446.301	4.123.567				3.964.792	8.534.660
30 Eyl. 2010			2.485.038				3.690.421	6.175.459
31 Ara. 2010		1.139.470	1.730.873				3.970.466	6.840.809
31 Mar. 2011		607.245	1.305.250				3.883.051	5.795.546
30 Haz. 2011			2.871.605				4.129.096	7.000.701
30 Eyl. 2011		693.532	2.908.030				4.720.429	8.321.991
31 Ara. 2011			1.944.518					1.944.518
31 Mar. 2012		649.673	1.294.691				4.461.879	6.406.243
30 Haz. 2012		630.574	1.262.944				4.591.479	6.484.997
30 Eyl. 2012			1.629.494				4.581.056	6.210.550
31 Ara. 2012			453.024					453.024

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dahil edilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tarih	KKTCMB Nezdindeki Mevduat (₺)								Toplam
	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
30 Eyl. 2008	6.279.591	35.178.630	407.638.950	316.664.994	277.364.050	220.511.347	529.277	487.862	1.264.654.701
31 Ara. 2008	26.884.020	116.441.846	563.399.378	322.013.947	300.839.064	217.818.783	512.521	646.809	1.548.556.368
31 Mar. 2009	35.902.683	18.179.795	599.797.649	339.120.108	281.252.635	209.001.525	515.521	482.522	1.484.252.438
30 Haz. 2009	20.662.007	9.044.368	571.758.526	357.075.096	293.736.408	213.790.030	3.949.510	3.332.103	1.473.348.048
30 Eyl. 2009	45.524.084	1.360.569	500.184.219	403.763.487	304.655.068	202.248.445	477.931	1.617.158	1.459.830.961
31 Ara. 2009	34.510.076	6.533.804	613.088.858	430.261.627	312.745.945	202.703.457	5.598.312	1.164.603	1.606.606.682
31 Mar. 2010	16.472.825	9.533.869	527.840.556	451.805.563	320.942.960	205.243.356	4.462.363	1.255.962	1.537.557.454
30 Haz. 2010	19.988.523	9.737.065	447.434.785	439.488.488	325.324.703	213.831.062	1.929.970	752.632	1.457.817.228
30 Eyl. 2010	28.380.542	4.891.007	446.717.135	413.255.046	334.533.263	207.251.527	1.413.160	365.055	1.436.806.735
31 Ara. 2010	39.262.620	5.426.546	490.577.798	457.890.552	340.851.345	216.645.628	616.120	505.045	1.551.595.655
31 Mar. 2011	27.518.933	10.726.226	493.038.906	436.700.665	374.071.687	219.605.101	2.622.860	1.543.168	1.565.827.546
30 Haz. 2011	39.155.386	9.938.706	439.150.886	386.531.843	387.113.721	231.740.722	4.766.666	1.440.871	1.499.838.801
30 Eyl. 2011	58.693.790	11.223.063	413.007.975	489.658.420	403.547.033	249.098.960	353.745	1.122.567	1.626.705.553
31 Ara. 2011	27.731.396	10.675.726	536.918.341	527.722.327	402.779.176	253.900.967	630.168	494.126	1.760.852.227
31 Mar. 2012	31.379.984	20.450.950	346.170.321	540.025.452	411.506.192	250.522.321	422.942	1.348.632	1.601.826.794
30 Haz. 2012	30.289.431	7.340.149	316.499.424	555.341.233	417.689.731	253.582.398	444.930	20.892.366	1.602.079.662
30 Eyl. 2012	14.402.529	6.604.084	346.198.534	580.702.034	417.571.483	273.646.305	448.719	34.474.567	1.674.048.255
31 Ara. 2012	29.068.032	12.594.336	569.036.541	705.950.851	427.106.666	272.893.840	6.803.900	34.366.314	2.057.820.480

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 5</i>		KKTCMB Döviz Kurları							
Yıllar	Aylar	USD		GBP		EURO		KL	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2002		1.634.501	1.642.384	2.618.888	2.632.577	1.703.477	1.711.693	2.800.000	2.940.000
2003		1.395.835	1.402.567	2.476.610	2.489.556	1.745.072	1.753.489	2.880.000	3.024.000
2004		1.342.100	1.348.600	2.576.500	2.590.000	1.826.800	1.835.600	3.046.800	3.199.140
2005		1,3418	1,3483	2,3121	2,3242	1,5875	1,5952	2,6934	2,8281
2006		1,4056	1,4124	2,7569	2,7713	1,8515	1,8604	3,1067	3,2620
2007		1,4221	1,4290	2,7941	2,8087	1,8432	1,8521	2,8256	2,9669
2008		1,5123	1,5196	2,1924	2,2039	2,1408	2,1511		
2009		1,5057	1,5130	2,3892	2,4017	2,1603	2,1707		
2010		1,5460	1,5535	2,3886	2,4011	2,0491	2,0590		
2011		1,8889	1,8980	2,9170	2,9322	2,4438	2,4556		
2012	1	1,7819	1,7905	2,7924	2,8070	2,3396	2,3509		
	2	1,7485	1,7569	2,7709	2,7854	2,3503	2,3616		
	3	1,7729	1,7815	2,8367	2,8515	2,3664	2,3778		
	4	1,7535	1,7620	2,8415	2,8564	2,3173	2,3285		
	5	1,8307	1,8395	2,8515	2,8667	2,2794	2,2904		
	6	1,8065	1,8152	2,8216	2,8363	2,2742	2,2852		
	7	1,8011	1,8098	2,8260	2,8408	2,2087	2,2194		
	8	1,8070	1,8157	2,8584	2,8733	2,2683	2,2792		
	9	1,7847	1,7933	2,8936	2,9087	2,3085	2,3196		
	10	1,7928	1,8014	2,8794	2,8945	2,3216	2,3328		
	11	1,7797	1,7883	2,8501	2,8650	2,3108	2,3219		
	12	1,7826	1,7912	2,8708	2,8858	2,3517	2,3630		

Not: Kurlar ay sonu itibarıyla verilmiştir.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 6	Çapraz Kurlar			
	Yabancı Para / ABD doları			
Yıllar	Aylar	£	€	KL
2002		1,6029	1,0422	1,7901
2003		1,7750	1,2502	2,1560
2004		1,9205	1,3611	2,3722
2005		1,7238	1,1831	2,0975
2006		1,9621	1,3172	2,3095
2007		1,9979	1,4683	2,5351
2008		1,4503	1,4156	
2009		1,5874	1,4347	
2010		1,5456	1,3254	
2011		1,5449	1,2938	
2012	1	1,5677	1,3130	
	2	1,5854	1,3442	
	3	1,6006	1,3347	
	4	1,6211	1,3215	
	5	1,5584	1,2451	
	6	1,5625	1,2589	
	7	1,5697	1,2263	
	7	1,5697	1,2263	
	8	1,5825	1,2553	
	9	1,6220	1,2935	
	10	1,6068	1,2950	
	11	1,6021	1,2984	
12	1,6111	1,3192		

Not: Aysonu ve yılsonu çapraz kurlarıdır.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 7	KKTC Merkez Bankası'nca Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz				
20.09.2007	16,75	3,50	2,25	4,25	20.09.2007	613	08.10.2007	182
26.10.2007	16,25	3,50	2,25	4,25	26.10.2007	618	06.11.2007	197
22.11.2007	15,75	3,50	2,25	4,25	22.11.2007	621	04.12.2007	214
14.12.2007	15,25	3,50	2,25	4,25	14.12.2007	626	19.12.2007	224
18.01.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	18.01.2008	631	24.01.2008	17
05.02.2008	15,00	3,00	2,25	4,25	05.02.2008	635	19.02.2008	32
29.02.2008	14,75	2,10	2,25	4,00	29.02.2008	640	13.03.2008	50
25.03.2008	14,75	1,50	2,25	4,00	25.03.2008	646	03.04.2008	59
22.05.2008	15,25	1,25	2,25	3,75	22.05.2008	652	16.06.2008	113
26.06.2008	15,75	1,25	2,25	3,75	26.06.2008	662	02.07.2008	124
30.07.2008	16,25	1,25	2,25	3,75	30.07.2008	666	15.08.2008	153
17.10.2008	16,25	0,75	2,00	3,25	16.10.2008	673	22.10.2008	187
14.11.2008	16,25	0,25	1,75	2,25	13.11.2008	676	26.11.2008	207
28.11.2008	15,75	0,25	1,75	2,25	27.11.2008	679	16.12.2008	217
22.12.2008	14,50	0,05	1,25	1,00	19.12.2008	682	25.12.2008	223
19.01.2009	12,60	0,05	1,25	0,75	16.01.2009	691	23.01.2009	18
20.02.2009	11,25	0,05	1,25	0,50	20.02.2009	698	04.03.2009	47
20.03.2009	10,25	0,05	1,25	0,50	20.03.2009	708	27.03.2009	58
17.04.2009	9,50	0,05	1,00	0,50	17.04.2009	712	27.04.2009	78
08.05.2009	9,50	0,05	0,75	0,50	08.05.2009	718	18.05.2009	85
15.05.2009	9,00	0,05	0,75	0,50	15.05.2009	720	28.05.2009	92
17.06.2009	8,50	0,05	0,75	0,50	17.06.2009	725	22.06.2009	107
17.07.2009	8,00	0,05	0,75	0,50	17.07.2009	729	03.08.2009	133
19.08.2009	7,50	0,05	0,75	0,50	19.08.2009	734	03.09.2009	152
18.09.2009	7,00	0,05	0,75	0,50	18.09.2009	738	06.10.2009	170
16.10.2009	6,50	0,05	0,75	0,50	16.10.2009	741	22.10.2009	182
07.12.2009	6,25	0,05	0,75	0,50	04.12.2009	749	15.12.2009	211
17.09.2010	6,00	0,05	0,75	0,50	17.09.2010	786	29.09.2010	167
15.10.2010	5,50	0,05	0,75	0,50	15.10.2010	788	25.10.2010	183
27.12.2010	5,00	0,05	0,75	0,50	24.12.2010	796	31.12.2010	220
01.01.2013	4,00	0,05	0,75	0,50	20.12.2012	835	21.12.2012	212

Not: Vadesiz Türk Lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Kaynak: KKTCMB

Yürürlük Tarihi	KKTC Merkez Bankası'nca Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)							
	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	₺	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
28.11.2001	12,00	1,00	1,00	2,50	05.10.2001	460	28.11.2001	124
07.05.2002	12,00	0,50	0,50	1,50	30.04.2002	474	07.05.2002	50
12.12.2002	12,00	0,35	0,50	1,25	29.11.2002	483	12.12.2002	121
09.07.2003	12,00	0,25	0,50	1,25	02.07.2003	498	09.07.2003	79
01.09.2004	12,00	0,50	0,50	1,75	25.08.2004	531	01.09.2004	127
01.04.2005	10,00	0,75	0,50	1,75	29.03.2005	549	31.03.2005	47
01.11.2005	10,00	1,25	0,75	2,00	27.10.2005	567	08.11.2005	197
01.02.2006	10,00	2,00	1,00	2,00	31.01.2006	577	10.02.2006	27
03.07.2006	12,00	2,00	1,00	2,00	29.06.2006	587	14.07.2006	119
26.10.2007	11,75	2,00	1,00	2,00	26.10.2007	620	06.11.2007	197
22.11.2007	11,25	2,00	1,00	2,00	22.11.2007	622	04.12.2007	214
14.12.2007	10,75	2,00	1,00	2,00	14.12.2007	627	19.12.2007	224
18.01.2008	10,50	1,50	1,00	2,00	18.01.2008	632	24.01.2008	17
05.02.2008	10,50	1,00	1,00	2,00	05.02.2008	636	19.02.2008	32
29.02.2008	10,25	1,00	1,00	2,00	29.02.2008	638	13.03.2008	50
25.03.2008	10,25	0,50	1,00	2,00	25.03.2008	647	03.04.2008	59
22.05.2008	10,75	0,50	1,00	2,00	22.05.2008	653	16.06.2008	113
30.07.2008	11,00	0,50	1,00	2,00	30.07.2008	665	15.08.2008	153
17.10.2008	11,00	0,25	1,00	1,75	16.10.2008	674	22.10.2008	187
14.11.2008	11,00	0,10	1,00	1,25	13.11.2008	675	26.11.2008	207
28.11.2008	10,75	0,10	1,00	1,25	27.11.2008	680	16.12.2008	217
22.12.2008	9,75	0,00	0,75	0,50	19.12.2008	683	25.12.2008	223
19.01.2009	8,00	0,00	0,75	0,25	16.01.2009	692	23.01.2009	18
20.02.2009	6,50	0,00	0,75	0,25	20.02.2009	699	04.03.2009	47
08.05.2009	6,50	0,00	0,50	0,25	08.05.2009	719	18.05.2009	85
17.07.2009	6,00	0,00	0,50	0,25	17.07.2009	730	03.08.2009	133
19.08.2009	5,50	0,00	0,50	0,25	19.08.2009	735	15.09.2009	157
16.10.2009	5,25	0,00	0,50	0,25	16.10.2009	742	22.10.2009	182
07.12.2009	5,00	0,00	0,50	0,25	04.12.2009	750	15.12.2009	211
01.01.2013	4,00	0,00	0,50	0,25	20.12.2012	836	21.12.2012	212

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 9		Reeskont Faiz Oranları (%)															
Para Cinsi																	
Yürürlük Tarihi	TL					\$				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
06.02.04	55	42	40	35	35	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
10.12.04	42	32	30	28	28	10	6	6	8	10	6	6	8	11	7	7	9
04.02.05	35	30	28	26	26	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.04.05	33	28	26	24	24	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
03.06.05	30	26	24	22	22	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.11.05	26	24	22	20	20	10	6	6	6	10	6	6	6	11	7	7	7
01.06.06	26	24	22	20	20	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
03.07.06	33	28	26	24	24	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
21.09.07	30	26	24	22	22	12	8	8	8	10	6	6	6	11	7	7	7
26.10.07	30	26	24	22	22	10,5	6,5	6,5	6,5	10	6	6	6	11	7	7	7
29.02.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
25.03.08	28	24	22	20	20	9	6	6	6	9	6	6	6	11	7	7	7
29.12.08	22	19	19	18	19	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
02.03.09	20	17	17	16	16	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.06.09	17	15	15	14	14	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27.12.10	14	12	12	11	11	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.01.13	11	8	8	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Kaynak: KKTOMB

Tablo: 10		Yasal Karşılık Oranları (%)	
Yürürlüğe Giriş Tarihi	Açıklama	Türk Parası Yükümlülüklerde	Yabancı Para Yükümlülüklerde
30.06.2002		15	16
30.11.2002		14	15
30.04.2003		13	14
30.10.2003		12	13
31.01.2004		11	12
31.07.2004		10	11
31.12.2005		10	11
30.06.2006		9	10
30.09.2007		9	9
31.12.2008		8	8
31.07.2012	Üç aya kadar vadeli mevduatlarda (üç ay dâhil)	8	
	Üç aydan uzun altı aya kadar vadeli mevduatlarda (altı ay dâhil)	7	
	Altı aydan uzun bir yıla kadar vadeli mevduatlarda (bir yıl dâhil)	6	
	Bir yıldan uzun vadeli mevduatlarda	5	
	Mevduat hariç Türk Parası diğer yükümlülüklerde	8	
	Yabancı Para Yükümlülüklerde		8
	Kıymetli Maden Yükümlülüklerde		0

Kaynak: KKTCMB

Yıllar	Aylar	Karşılıksız Çekler	
		Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Şahıs Adedi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2009			3.636
2010			3.329
2011	1	230	230
	2	229	459
	3	284	743
	4	240	983
	5	218	1.201
	6	295	1.496
	7	255	1.751
	8	285	2.036
	9	289	2.325
	10	279	2.604
	11	298	2.902
	12	342	3.244
2012	1	314	314
	2	321	635
	3	336	971
	4	350	1.321
	5	316	1.637
	6	272	1.909
	7	347	2.256
	8	325	2.581
	9	289	2.870
	10	327	3.197
	11	264	3.461
	12	381	3.842

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 12											
Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özeti (Milyon ₺)											
Tarih	Likit Aktifler	Menkul Değerler Cüzdam	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplam	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplam
30 Eyl. 09	2.312,9	602,9	506,9	3.648,7	-205,8	762,0	7.627,6	6.321,4	514,3	791,9	7.627,6
31 Ara. 09	2.360,5	702,3	515,3	3.973,7	-253,3	449,5	7.748,0	6.565,9	391,4	790,7	7.748,0
31 Mar.10	2.346,3	656,3	526,0	4.015,1	-251,9	512,8	7.804,6	6.607,8	377,6	819,2	7.804,6
30 Haz. 10	2.355,9	565,6	538,2	4.189,4	-267,0	562,2	7.944,3	6.713,9	362,3	868,1	7.944,3
30 Eyl. 10	2.304,4	547,2	539,9	4.260,8	-263,9	641,7	8.030,1	6.737,6	387,2	905,3	8.030,1
31 Ara. 10	2.494,0	500,2	556,7	4.630,6	-266,5	501,8	8.416,8	7.066,9	414,5	935,4	8.416,8
31 Mar. 11	2.357,9	611,8	592,2	4.850,5	-270,7	520,9	8.662,6	7.365,3	389,4	907,9	8.662,6
30 Haz. 11	2.312,6	882,1	616,5	5.117,5	-269,9	443,9	9.102,7	7.658,3	432,1	1.012,3	9.102,7
30 Eyl. 11	2.465,5	902,0	651,8	5.376,8	-263,1	499,1	9.632,1	8.118,1	436,7	1.077,3	9.632,1
31 Ara. 11	2.415,1	965,5	653,5	5.868,5	-299,3	314,5	9.917,8	8.402,9	417,9	1.097,0	9.917,8
31 Mar. 12	2.355,7	853,4	663,4	5.842,6	-307,2	407,5	9.815,4	8.274,4	448,7	1.092,3	9.815,4
30 Haz. 12	2.387,0	830,0	670,9	5.523,1	-302,5	953,6	10.062,1	8.450,4	488,3	1.123,4	10.062,1
30 Eyl. 12	2.507,5	723,4	691,5	6.168,8	-301,7	589,9	10.379,4	8.696,2	508,1	1.175,1	10.379,4
31 Ara. 12	2.957,3	560,1	700,0	6.778,1	-332,5	362,5	11.025,5	9.284,1	538,2	1.203,2	11.025,5

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 13</i>		Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2009	45,2	1,0	14,8	0,0	5,4	1.680,2	10,5	17,5	926,3	129,6	0,0	7,4	5,6	413,1	3.256,6
31 Ara. 2009	46,1	2,3	15,6	0,0	6,5	1.847,0	16,4	16,4	989,2	131,1	0,0	6,3	1,9	439,5	3.518,3
31 Mar. 2010	44,1	1,6	14,6	0,0	6,7	1.858,7	21,6	16,4	1.054,5	124,7	0,0	7,6	1,7	421,0	3.573,2
30 Haz. 2010	46,5	1,7	15,0	0,0	6,0	1.966,9	20,2	16,1	1.151,6	133,7	0,0	6,1	1,7	371,0	3.736,5
30 Eyl. 2010	53,0	1,9	15,5	0,0	6,2	1.972,2	15,8	14,3	1.182,9	140,8	0,0	4,4	1,7	400,7	3.809,4
31 Ara. 2010	59,3	4,4	16,8	0,0	6,5	2.202,1	19,3	14,9	1.273,7	146,2	0,0	5,7	1,0	439,4	4.189,3
31 Mar. 2011	55,4	6,4	16,9	0,0	20,2	2.262,1	22,1	13,4	1.368,9	144,3	0,3	5,7	0,0	488,6	4.404,3
30 Haz. 2011	62,9	10,4	17,5	0,0	26,2	2.354,2	17,2	12,8	1.515,2	156,1	0,3	5,7	1,1	490,9	4.670,5
30 Eyl. 2011	64,0	12,1	20,0	0,0	26,7	2.581,8	12,6	14,0	1.637,0	164,0	0,0	6,9	1,2	412,7	4.953,0
31 Ara. 2011	62,6	15,3	18,1	0,0	32,2	2.865,9	16,9	13,4	1.686,5	168,0	0,1	0,7	1,2	521,4	5.402,3
31 Mar. 2012	61,0	16,2	23,9	0,0	32,6	2.857,6	18,0	12,7	1.739,9	172,0	0,1	5,3	1,2	420,9	5.361,4
30 Haz. 2012	68,8	14,7	30,1	0,0	31,8	2.956,0	12,1	12,0	1.836,7	184,0	0,5	5,2	1,1	369,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	70,9	13,8	16,9	0,0	31,2	2.945,5	7,8	11,0	1.998,8	188,2	0,3	4,9	1,2	412,6	5.703,1
31 Ara. 2012	71,2	9,9	18,2	0,0	40,6	3.465,3	13,6	10,5	2.020,7	199,8	0,3	0,4	0,0	437,3	6.287,8

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 14</i>		Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2009	34,4	0	0,2	0	0,7	1.152,2	10,5	9,0	472,7	127,9	0	0	0	286,0	2.093,6
31 Ara. 2009	35,0	0	0,2	0	0,5	1.288,8	16,4	8,6	509,1	130,3	0	0	0	320,0	2.308,9
31 Mar. 2010	30,5	0	0,2	0	0,5	1.304,8	21,6	8,8	580,8	124,2	0	0	0	306,4	2.377,8
30 Haz. 2010	32,9	0,2	0,3	0	0	1.376,1	20,1	8,5	668,6	133,2	0	0	0	251,5	2.491,4
30 Eyl. 2010	39,8	0,1	0,5	0	0	1.383,7	15,5	7,5	723,3	140,0	0	0	0	279,1	2.589,5
31 Ara. 2010	43,7	0,3	0,4	0	0	1.536,8	19,3	7,7	782,9	145,5	0	0	0	303,8	2.840,4
31 Mar. 2011	41,7	0,3	0,4	0	13,2	1.546,7	22,1	6,8	866,5	143,5	0,3	0	0	351,4	2.992,9
30 Haz. 2011	47,7	0,1	0,4	0	19,2	1.564,4	17,2	6,0	988,0	154,0	0,3	0	0	322,0	3.119,3
30 Eyl. 2011	48,3	0,1	0,4	0	19,9	1.685,1	12,6	5,7	1.057,7	161,7	0,2	0	0	262,4	3.254,1
31 Ara. 2011	46,1	0,3	1,0	0	25,9	1.946,4	16,9	5,5	1.104,9	165,9	0,1	0	0	355,6	3.668,6
31 Mar. 2012	48,3	0,3	8,3	0	27,0	1.977,1	18,0	5,1	1.161,4	166,8	0,5	0	0	257,1	3.669,9
30 Haz. 2012	53,8	0,4	14,0	0	26,7	2.022,2	12,1	4,3	1.221,4	181,7	0,5	0	0	222,2	3.759,6
30 Eyl. 2012	55,5	0,5	0,5	0	26,8	2.045,9	7,8	3,6	1.293,9	185,7	0,3	0	0	255,7	3.877,2
31 Ara. 2012	54,7	0,0	0,5	0	31,6	2.288,1	13,6	3,5	1.309,7	198,2	0,3	0	0	253,3	4.153,5

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 15</i>		Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)													
Tarih	İskonto ve İştirak Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
30 Eyl. 2009	10,8	1,0	14,6	0	4,7	528,0	0	8,4	453,6	1,7	0	7,4	5,6	127,2	1.163,0
31 Ara. 2009	11,1	2,3	15,4	0	5,9	558,2	0	7,8	480,1	0,7	0	6,4	1,9	119,6	1.209,4
31 Mar. 2010	13,6	1,6	14,4	0	6,2	553,9	0	7,6	473,7	0,5	0	7,5	1,7	114,7	1.195,4
30 Haz. 2010	13,6	1,5	14,6	0	6,0	590,9	0	7,6	482,9	0,5	0	6,0	1,7	119,8	1.245,1
30 Eyl. 2010	14,3	1,8	14,8	0	6,4	588,3	0	6,7	459,5	0,7	0	4,3	1,7	121,4	1.219,9
31 Ara. 2010	15,5	4,1	16,4	0	6,5	665,5	0	6,7	490,9	0,8	0	5,7	1,0	135,8	1.348,9
31 Mar. 2011	13,7	6,1	16,5	0	6,7	715,4	0	6,6	502,4	0,8	0	5,7	0	137,5	1.411,4
30 Haz. 2011	15,2	10,2	17,1	0	7,0	789,8	0	6,8	527,0	2,1	0	5,7	1,2	169,1	1.551,2
30 Eyl. 2011	15,8	11,9	19,5	0	6,7	896,8	0	8,2	579,4	2,0	0	7,0	1,2	150,4	1.698,9
31 Ara. 2011	16,4	15,0	17,1	0	6,3	919,5	0	7,9	581,7	2,2	0	0,7	1,2	165,7	1.733,7
31 Mar. 2012	12,7	15,9	15,6	0	5,4	880,5	0	7,6	578,5	5,2	0	5,2	1,2	163,7	1.691,5
30 Haz. 2012	14,9	14,3	16,1	0	5,1	933,7	0	7,6	651,2	2,3	0	5,2	1,1	147,7	1.763,5
30 Eyl. 2012	15,4	13,3	16,4	0	4,4	898,6	0	7,4	705,0	2,5	0	4,9	1,1	156,9	1.825,9
31 Ara. 2012	16,5	9,9	17,7	0	9,0	1.177,2	0	7,0	711,0	1,6	0	0,4	0	184,0	2.134,3

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 16</i>	Krediler - Vadelere Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
30 Eyl. 2009	1.925,9	-1,23	1.330,7	-0,40	3.518,3	7,07
31 Ara. 2009	2.093,9	8,72	1.424,4	7,04	3.518,3	0,00
31 Mar. 2010	2.078,1	-0,75	1.495,1	4,96	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	2.093,1	0,72	1.643,4	9,92	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	2.128,9	1,71	1.680,5	2,26	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	2.345,3	10,16	1.844,0	9,73	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	2.401,3	2,39	2.002,9	8,62	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	2.445,7	1,85	2.224,7	11,07	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	2.548,6	4,21	2.404,4	8,08	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	2.888,4	13,33	2.513,9	4,55	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	2.803,1	-2,95	2.558,4	1,77	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	2.833,0	1,07	2.690,1	5,15	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	2.823,1	-0,35	2.880,0	7,04	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	3.255,7	15,32	3.032,1	5,28	6.287,8	10,25

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 17</i>		Krediler - Kamu Özel Ayrımı (Milyon ₺)				
Tarih	Kamu Kredileri	Yüzde Değişim	Özel Krediler	Yüzde Değişim	Toplam	Yüzde Değişim
30 Eyl. 2009	1.194,8	0,20	2.142,4	2,34	3.518,3	7,07
31 Ara. 2009	1.375,9	15,16	2.142,4	0,00	3.518,3	0,00
31 Mar. 2010	1.343,9	-2,33	2.229,3	4,06	3.573,2	1,56
30 Haz. 2010	1.339,5	-0,33	2.396,9	7,52	3.736,5	4,57
30 Eyl. 2010	1.346,5	0,52	2.462,9	2,75	3.809,4	1,95
31 Ara. 2010	1.503,2	11,64	2.686,1	9,06	4.189,3	9,97
31 Mar.2011	1.516,5	0,88	2.887,8	7,51	4.404,3	5,13
30 Haz. 2011	1.481,5	-2,31	3.189,0	10,43	4.670,5	6,04
30 Eyl. 2011	1.485,4	0,26	3.467,6	8,74	4.953,0	6,05
31 Ara. 2011	1.752,2	17,96	3.650,1	5,26	5.402,3	9,07
31 Mar.2012	1.664,0	-5,03	3.697,4	1,30	5.361,4	-0,76
30 Haz. 2012	1.662,4	-0,10	3.860,7	4,42	5.523,1	3,02
30 Eyl. 2012	1.721,7	3,57	3.981,4	3,13	5.703,1	3,26
31 Ara. 2012	2.003,1	16,34	4.284,7	7,61	6.287,8	10,25

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 18	Kredi Büyüklükleri (Milyon ₺)					
	Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler
30 Eyl. 2009	2.227,7	239,4	532,7	248,7	8,0	3.256,6
31 Ara. 2009	2.437,0	282,7	546,3	243,9	8,3	3.518,3
31 Mar. 2010	2.331,5	308,9	571,6	248,3	99,9	3.560,2
30 Haz. 2010	2.417,3	354,1	608,1	252,2	104,8	3.736,5
30 Eyl. 2010	2.454,4	352,5	643,2	256,3	103,0	3.809,4
31 Ara. 2010	2.707,6	391,4	676,9	259,9	153,53	4.189,3
31 Mar. 2011	2.899,8	422,5	705,4	257,9	119,1	4.404,3
30 Haz. 2011	3.076,5	461,3	725,5	273,5	133,7	4.670,5
30 Eyl.2011	3.278,6	500,6	737,9	283,9	152,0	4.953,0
31 Ara.2011	3.698,5	505,3	765,0	287,6	145,5	5.402,3
31 Mar.2012	3.617,2	521,8	782,3	300,9	139,2	5.361,4
30 Haz. 2012	3.716,3	514,6	824,3	318,0	149,9	5.523,1
30 Eyl. 2012	3.834,6	524,9	852,3	333,4	157,9	5.703,1
31 Ara. 2012	4.340,4	587,7	865,7	332,7	161,3	6.287,8

Kaynak: KKTCCMB

<i>Tablo: 19</i>		Özkaynakların Gelişimi (Milyon ₺)					
Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artış Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
30 Eyl. 2009	495,3	93,3	3,4	2,6	102,2	95,1	791,9
31 Ara. 2009	525,1	97,9	3,4	3,8	79,4	81,0	790,6
31 Mar. 2010	528,6	101,8	3,5	3,8	52,2	129,3	819,2
30 Haz. 2010	562,3	107,6	3,5	3,8	104,0	86,9	868,1
30 Eyl. 2010	562,5	107,6	3,5	3,8	141,0	86,9	905,3
31 Ara. 2010	567,4	107,8	3,5	3,8	170,6	82,3	935,4
31 Mar.2011	567,6	121,6	3,5	4,2	42,4	168,6	907,9
30 Haz. 2011	630,2	133,3	3,5	5,0	98,0	142,2	1.012,2
30 Eyl. 2011	641,0	141,6	3,1	5,0	162,5	124,1	1.077,3
31 Ara. 2011	641,3	143,2	3,5	5,0	181,5	122,5	1.097,0
31 Mar. 2012	653,5	150,6	3,5	6,3	44,5	233,9	1.092,3
30 Haz. 2012	667,3	162,5	3,5	6,3	103,7	180,1	1.123,4
30 Eyl. 2012	680,5	168,5	3,5	6,4	148,6	167,6	1.175,1
31 Ara. 2012	683,0	166,8	3,5	6,3	178,0	165,6	1.203,2

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 20</i>		Kâr / Zarar Tablosu (Milyon ₺)			
Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
30 Eyl. 2009	656,2	204,5	89,9	183,4	102,2
31 Ara. 2009	846,4	217,6	128,4	260,9	79,4
31 Mar. 2010	196,1	74,1	36,4	63,1	52,2
30 Haz. 2010	391,7	142,7	75,3	128,0	104,0
30 Eyl. 2010	591,2	224,8	112,4	197,1	141,0
31 Ara. 2010	785,8	287,5	147,3	270,4	170,6
31 Mar.2011	202,0	78,9	39,4	67,0	42,4
30 Haz. 2011	419,1	165,6	80,2	135,2	98,0
30 Eyl. 2011	653,0	257,3	114,1	204,4	162,5
31 Ara. 2011	897,3	316,8	158,9	289,2	181,5
31 Mar.2012	250,9	94,9	44,8	79,1	44,5
30 Haz. 2012	504,7	184,3	99,9	160,9	103,7
30 Eyl. 2012	761,0	274,8	145,3	242,9	148,6
31 Ara. 2012	1.027,0	347,6	187,7	327,6	178,0

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 21</i>	Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Eyl. 2009	894,9	4.425,1	367,0	127,7	506,7	6.321,4
31 Ara. 2009	976,2	4.543,6	424,1	135,3	486,7	6.565,9
31 Mar. 2010	971,3	4.642,5	361,2	203,2	429,6	6.607,8
30 Haz. 2010	974,7	4.739,1	335,2	231,5	433,4	6.713,9
30 Eyl. 2010	1.007,6	4.719,0	342,3	209,0	459,7	6.737,6
31 Ara. 2010	1.136,6	4.838,5	416,9	196,3	478,6	7.066,9
31 Mar. 2011	1.165,9	4.682,3	769,5	224,3	523,3	7.365,3
30 Haz. 2011	1.245,0	4.745,0	852,4	226,3	589,7	7.658,4
30 Eyl. 2011	1.301,3	4.939,3	948,4	252,2	676,9	8.118,1
31 Ara. 2011	1.448,5	5.013,3	986,7	272,5	681,9	8.402,9
31 Mar. 2012	1.254,3	5.013,7	1.061,7	298,3	646,4	8.274,4
30 Haz. 2012	1.300,5	5.095,5	1.109,7	290,4	654,4	8.450,5
30 Eyl. 2012	1.297,6	5.236,5	1.194,9	266,3	700,9	8.696,2
31 Ara. 2012	1.466,7	5.599,1	1.187,8	304,3	726,2	9.284,1

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 22</i>	Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30.Eyl. 2009	445,1	2.988,4	185,2	41,7	110,1	3.770,5
31 Ara. 2009	507,1	3.087,5	223,6	45,5	102,5	3.966,2
31 Mar.2010	465,4	3.179,3	173,8	109,0	57,5	3.985,0
30 Haz. 2010	470,2	3.213,2	176,6	116,4	58,3	4.034,7
30 Eyl. 2010	499,3	3.244,2	195,9	106,6	82,6	4.128,6
31 Ara. 2010	611,8	3.325,8	233,7	112,9	87,8	4.372,0
31 Mar. 2011	593,7	3.260,6	520,9	130,4	92,4	4.598,0
30 Haz. 2011	648,0	3.285,2	591,1	126,7	130,0	4.781,0
30 Eyl. 2011	684,6	3.367,9	657,2	139,6	153,6	5.002,9
31 Ara. 2011	795,6	3.443,0	682,0	151,0	157,3	5.228,9
31 Mar. 2012	645,4	3.437,4	706,4	175,7	131,7	5.096,6
30 Haz. 2012	652,6	3.476,0	718,4	168,4	132,7	5.148,3
30 Eyl. 2012	668,4	3.563,4	777,9	134,4	163,1	5.307,2
31 Ara. 2012	774,2	3.667,8	752,7	151,9	175,9	5.522,5

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 23	Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
30 Eyl. 2009	449,7	1.436,7	181,8	86,0	396,7	2.550,9
31 Ara. 2009	469,0	1.456,2	200,5	89,7	384,3	2.599,7
31 Mar.2010	505,7	1.463,2	187,3	94,2	372,2	2.622,8
30 Haz. 2010	504,4	1.525,9	158,5	115,1	375,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	508,3	1.474,9	146,4	102,4	377,0	2.609,0
31 Ara. 2010	524,9	1.512,8	183,0	83,5	390,7	2.694,9
31 Mar. 2011	572,3	1.421,7	248,5	93,8	431,0	2.767,3
30 Haz. 2011	597,0	1.459,7	261,3	99,7	459,7	2.877,4
30 Eyl. 2011	616,8	1.571,4	291,2	112,6	523,2	3.115,2
31 Ara. 2011	652,9	1.570,4	304,6	121,4	524,7	3.174,0
31 Mar. 2012	608,9	1.576,2	355,4	122,6	514,7	3.177,8
30 Haz. 2012	647,8	1.619,5	391,3	122,0	521,6	3.302,2
30 Eyl. 2012	629,2	1.673,1	416,9	131,9	537,9	3.389,0
31 Ara. 2012	692,5	1.931,4	435,1	152,3	550,3	3.761,6

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 24	Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2009	581,3	546,7	4.873,2	208,5	111,7	6.321,4
31 Ara. 2009	615,0	609,2	5.025,0	190,8	125,9	6.565,9
31 Mar.2010	630,9	638,2	5.022,7	195,8	120,2	6.607,8
30 Haz. 2010	518,0	745,1	5.123,1	174,4	153,3	6.713,9
30 Eyl. 2010	579,2	693,6	5.147,9	178,4	138,5	6.737,6
31 Ara. 2010	638,9	679,6	5.332,1	192,2	224,1	7.066,9
31 Mar. 2011	583,3	781,4	5.585,1	197,4	218,1	7.365,3
30 Haz. 2011	531,8	834,0	5.839,0	219,6	234,0	7.658,4
30 Eyl. 2011	529,7	905,1	6.162,0	226,1	295,2	8.118,1
31 Ara. 2011	569,1	899,2	6.334,3	285,3	315,0	8.402,9
31 Mar. 2012	568,5	850,6	6.324,6	272,1	258,6	8.274,4
30 Haz. 2012	598,2	871,4	6.432,8	294,6	253,5	8.450,5
30 Eyl. 2012	600,8	905,0	6.652,3	292,3	245,8	8.696,2
31 Ara. 2012	782,9	976,8	6.952,3	261,8	310,3	9.284,1

Kaynak: KKTCMB

<i>Tablo: 25</i>	Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)					
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2009	491,1	334,1	2.779,8	108,9	56,6	3.770,5
31 Ara. 2009	515,1	399,8	2.900,3	110,2	40,7	3.966,2
31 Mar.2010	551,2	410,1	2.881,2	105,6	36,8	3.984,9
30 Haz. 2010	439,1	481,8	2.952,7	104,2	56,9	4.034,7
30 Eyl. 2010	509,2	431,2	3.038,5	107,9	41,8	4.128,6
31 Ara. 2010	573,2	428,7	3.157,8	122,9	89,4	4.372,0
31 Mar. 2011	518,6	504,4	3.392,8	122,9	59,3	4.598,0
30 Haz. 2011	470,0	546,9	3.555,8	146,9	61,4	4.781,0
30 Eyl. 2011	457,9	577,9	3.690,7	143,5	132,9	5.002,9
31 Ara. 2011	495,4	586,4	3.832,9	202,4	111,8	5.228,9
31 Mar. 2012	491,5	507,8	3.812,9	189,5	94,9	5.096,6
30 Haz. 2012	515,1	501,9	3.847,6	211,9	71,8	5.148,3
30 Eyl. 2012	520,0	522,3	3.976,3	203,7	84,9	5.307,2
31 Ara. 2012	455,7	609,6	4.215,1	174,8	67,3	5.522,5

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 26		Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon ₺)				
Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
30 Eyl. 2009	90,1	212,7	2.093,4	99,6	55,1	2.550,9
31 Ara. 2009	99,8	209,4	2.124,6	80,7	85,2	2.599,7
31 Mar.2010	79,8	228,1	2.141,4	89,9	83,6	2.622,8
30 Haz. 2010	78,8	263,2	2.170,4	70,3	96,3	2.679,2
30 Eyl. 2010	69,8	262,4	2.109,4	70,4	96,6	2.609,0
31 Ara. 2010	65,6	250,9	2.174,4	69,4	134,6	2.694,9
31 Mar. 2011	64,7	277,0	2.192,3	74,5	158,8	2.767,3
30 Haz. 2011	61,8	287,2	2.283,1	72,9	172,4	2.877,4
30 Eyl. 2011	71,9	327,3	2.471,2	82,6	162,2	3.115,2
31 Ara. 2011	73,7	312,8	2.501,3	82,9	203,3	3.174,0
31 Mar. 2012	76,9	342,9	2.511,6	82,6	163,8	3.177,8
30 Haz.2012	83,1	369,5	2.585,3	82,7	181,6	3.302,2
30 Eyl.2012	80,8	382,7	2.676,0	88,6	160,9	3.389,0
31 Ara.2012	327,2	367,1	2.737,2	87,0	243,1	3.761,6

Kaynak: KKTOMB

<i>Tablo: 27</i>		Para Arzı (Milyon TL)					
Yıl	Devre	M1	Yüzde Değişim	M2	Yüzde Değişim	M3	Yüzde Değişim
2005		695,9	12,53	3.382,8	12,10	3.848,9	13,78
2006		828,6	19,07	4.367,4	29,11	4.907,8	27,51
2007		859,5	3,73	4.620,4	5,79	5.138,7	4,70
2008		898,4	4,53	5.294,0	14,58	5.901,7	14,85
2009	I	990,1	10,21	5.759,7	8,80	6.379,1	8,09
	II	1.038,7	4,91	5.968,6	3,63	6.580,4	3,16
	III	1.084,0	4,36	5.990,7	0,37	6.649,8	1,05
	IV	1.152,2	6,29	6.193,4	3,38	6.842,3	2,89
2010	I	1.165,6	1,16	6.236,1	0,69	6.893,2	0,74
	II	1.149,9	-1,35	6.427,0	3,06	6.974,7	1,18
	III	1.182,6	2,84	6.408,1	-0,29	7.020,5	0,66
	IV	1.174,0	-0,73	6.592,6	2,88	7.292,8	3,88
2011	I	1.303,1	11,00	7.015,4	6,41	7.636,9	4,72
	II	1.401,1	7,52	7.362,1	4,94	7.943,0	4,01
	III	1.418,0	1,21	7.778,5	5,66	8.378,2	5,48
	IV	1.560,7	10,06	8.021,7	3,13	8.623,7	2,93
2012	I	1.445,9	-7,35	7.967,1	-0,68	8.587,4	-0,42
	II	1.490,4	3,07	8.133,7	2,09	8.769,5	2,12
	III	1.535,6	3,03	8.402,6	3,31	9.024,4	2,91
	IV	1.661,2	8,18	8.765,9	4,32	9.585,4	6,22

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 28

Bankalar Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDİTWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNİVERSAL BANK LTD.
12	VİYA BANK LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	KIBRIS FAİSAL İSLAM BANKASI LTD.
16	HSBC BANK A.Ş.
17	T.GARANTİ BANKASI A.Ş.
18	T.HALK BANKASI A.Ş.
19	T.İŞ BANKASI A.Ş.
20	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
21	ING BANK A.Ş.
22	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo: 29	Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GSMH (Cari Fiyatlarla ₺)	1.070.424.473	1.418.703.263	1.907.070.964	2.520.806.747	3.143.699.611	4.101.387.190	4.671.255.885	5.128.334.134	5.415.280.698	5.649.534.936	6.651.700.000 ^(T)
GSMH (1977 Fiyatlarıyla ₺)	8.545,9	9.133,1	10.177,1	11.739,6	13.327,0	15.090,7	15.310,8	14.797,2	13.950,4	14.451,2	15.068,7 ^(T)
GSMH (ABD doları)	908.780.125	941.377.075	1.283.711.116	1.765.199.135	2.327.804.229	2.845.221.776	3.598.810.389	3.995.585.613	3.502.542.331	3.750.600.000	n.a
Reel Büyüme Hızı (%)	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	4,3
Fert Başına GSMH (Cari Fiyatlarla TL)	5.068	6.645	8.837	11.560	14.271	17.063	19.165	20.739	21.538	22.147	n.a
Fert Başına GSMH (ABD)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Enflasyon Oranı (%)	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,2	14,7 ^(G)
Bütçe Açığı (Mil. ABD doları) (1)	146,1	225,1	176,9	104,2	185,3	287,3	221,2	369,6	491,0	n.a	n.a
Mevduatlar. (Mil. ABD doları) (2)	805,4	1.153,5	1.785,9	2.355,8	2.707,4	3.330,4	4.239,2	3.678,6	4.207,4	4.426,0	n.a
Döviz Rezervi (Mil. ABD doları)	722,6	941,6	1.222,6	1.544,6	1.597,6	2.030,9	2.072,1	1.802,6	1.974,7	n.a	n.a
İhracat (Milyon ABD doları)	34,6	45,4	50,8	62,0	68,1	68,1	83,7	83,7	71,1	90,9	115,2 ⁽⁴⁾
İthalat (milyon ABD)	272,0	309,6	477,8	853,1	1.255,5	1.376,2	1.539,2	1.680,7	1.326,2	1.806,0	1.625,1 ⁽⁵⁾
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-237,4	-264,2	-427,0	-791,1	-1.187,4	-1.308,1	-1.455,5	-1.597,0	-1.255,1	-1.507,8	-1.612,5 ⁽⁴⁾
İhracat / İthalat (%)	12,7	14,7	10,6	7,3	5,4	4,9	5,4	5,0	5,4	6,04	6,7 ⁽⁴⁾
Gelen Turist Sayısı	365.097	425.556	469.867	599.012	652.779	715.749	791.036	808.682	800.376	902.390	1.022.089 ^(G)
a) Türkiye	277.739	316.193	340.083	434.744	488.023	572.633	634.580	650.405	638.700	741.925	801.326 ^(G)
b) Diğer	87.358	109.363	129.784	164.268	164.756	143.116	156.456	158.277	161.676	160.465	220.763 ^(G)
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	93,7	114,1	178,8	288,3	328,8	303,2	381,0	383,7	390,7	405,8	n.a
İstihdam (3)	90.366	93.114	98.860	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	n.a	n.a
İşsiz Sayısı (3)	1.500	1.535	1.375	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	n.a	n.a
İşsizlik Oranı (%) (3)	1,63	1,62	1,37	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	n.a	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.283	251.432	255.094	286.257
Yıllık Nüfus Artışı (%)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	16,9	4,1	2,4	3,4	1,46	n.a
Nüfus Yoğunluğu	65,1	65,9	66,6	67,3	68,0	79,4	82,7	84,7	87,5	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / GSMH (%)	2,3	2,8	3,3	3,0	2,0	3,4	3,9	3,5	3,5	n.a	n.a
Sağlık Giderleri / Bütçe (%)	5,6	5,0	6,1	6,0	6,0	7,2	8,6	7,6	7,4	n.a	n.a
Yıllık Ort. 1 ABD=₺	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1.3505	1.4415	1.2980	1.2835	1.5461	1.5063	n.a

1) Dış yardımlar dahil değildir.

2) Türk Lirası mevduatları ile döviz mevduatları içermektedir.

3) DPÖ-2006 Yılından itibaren 30 Nisan 2006 yılında gerçekleştirilen Genel Nüfus ve Konut Sayımı sonuçlarına göre hesaplanan yıl ortası de-jure nüfus kullanılmaktadır.

4) Mevcut veriler dikkate alınarak tarafımızdan hesaplanmıştır.

5) Elektrik santralinde kullanılan akaryakıt hariçtir.

(T) Gerçekleşme Tahmini, (G) Gerçekleşme

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ, KKTCMB, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi.

<i>Tablo: 30</i>	Gayri Safi Milli Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla ₺)										
Sektörler	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^(T)
1. Tarım	78.627.217,0	125.668.938,8	176.365.031,8	222.993.161,4	214.199.034,4	249.446.249,5	288.151.830,1	259.154.100,9	300.616.430,7	330.292.725,0	375.000.000
2. Sanayi	121.736.377,0	157.576.560,4	191.426.017,9	231.046.611,0	281.023.837,1	377.504.439,0	430.808.660,4	542.766.477,2	516.727.436,0	552.836.167,3	603.000.000
3. İnşaat	38.923.294,0	62.012.967,1	93.301.912,1	106.808.649,0	164.910.647,6	314.785.285,7	364.429.418,0	362.216.034,6	346.383.111,8	312.118.707,4	345.000.000
4. Ticaret-Turizm	165.151.924,5	215.553.627,8	300.879.734,5	391.227.279,3	541.407.692,0	617.508.618,1	630.286.930,1	721.709.047,4	766.293.097,7	900.033.652,9	1.033.000.000
5. Ulaştırma-Haberleşme	133.453.268,5	185.264.817,9	221.109.706,3	257.580.209,2	328.773.502,2	437.242.766,0	533.409.559,0	614.527.377,1	597.262.858,8	525.213.182,4	625.000.000
6. Mali Müesseseler	92.762.971,3	89.952.347,0	115.256.266,8	187.245.581,7	195.523.141,4	259.316.015,9	309.354.672,4	357.835.272,5	388.421.732,4	404.370.969,7	446.000.000
7. Konut Sahipliği	28.508.816,3	41.431.859,9	50.851.059,5	61.591.937,3	70.261.205,2	117.722.525,7	144.191.222,9	175.938.464,6	202.491.463,9	220.581.154,0	250.000.000
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	133.995.824,5	138.860.124,0	152.767.569,2	225.376.845,3	307.873.501,9	441.919.623,1	493.519.363,3	525.208.660,7	609.293.196,4	652.317.269,0	739.000.000
9. Kamu Hizmetleri	199.156.534,7	277.867.134,2	404.604.239,3	510.392.550,4	628.119.921,8	808.000.153,1	1.003.489.892,8	1.103.967.143,1	1.201.228.086,4	1.180.064.551,9	1.324.000.000
10. İthalat Vergileri	76.836.146,0	113.513.407,6	170.842.157,1	262.481.261,1	338.288.483,0	364.654.029,4	406.650.516,8	416.585.101,4	447.601.464,0	536.308.506,4	342.000.000
11. GSYH	1.069.152.373,8	1.407.701.784,7	1.877.403.694,5	2.456.744.085,7	3.070.380.966,6	3.988.099.705,5	4.604.292.065,9	5.079.907.679,4	5.376.318.878,0	5.614.136.886,0	6.611.700.000
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	1.272.099,2	11.001.478,9	29.667.269,5	64.062.661,7	73.318.645,0	113.287.485,0	66.963.820,0	48.426.455,0	38.961.820,8	35.398.050,0	37.000.000
GSMH	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.520.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0	6.081.000.000
Fert Başına GSMH (\$)	4.303	4.409	5.949	8.095	10.567	11.837	14.765	16.158	13.930	14.703	n.a
Nüfus	211.191	213.491	215.790	218.066	220.289	257.513	268.011	274.283	251.432	255.094	294.906⁽¹⁾

(T) Gerçekleşme Tahmini

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

(1) De-facto

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 31</i>	Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı					
Sektörler	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Tarım	7,0	6,3	6,3	5,1	5,6	5,9
1.1. Bitkisel	3,7	3,2	3,5	2,7	2,9	3,0
1.2. Hayvancılık	2,8	2,7	2,4	2,1	2,4	2,4
1.3. Ormancılık	--	--	--	--	--	--
1.4. Balıkçılık	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
2. Sanayi	9,2	9,5	9,4	10,7	9,6	9,8
2.1. Taşocakçılığı	0,6	1,0	1,1	0,8	0,7	0,6
2.2. İmalat Sanayi	4,8	4,5	4,4	4,0	3,2	2,3
2.3. Elektrik-Su	3,8	3,9	3,9	5,9	5,8	6,9
3. İnşaat	5,4	7,9	7,9	7,1	6,5	5,6
4. Ticaret-Turizm	17,6	15,5	13,7	14,2	14,3	16,0
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	12,1	12,1	9,5	9,7	9,0	10,7
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	5,6	5,6	4,2	4,5	5,2	5,4
5. Ulaştırma - Haberleşme	10,7	10,7	11,6	12,1	11,1	9,4
6. Mali Müesseseler	6,4	6,5	6,7	7,1	7,2	7,2
7. Konut Sahipliği	2,3	3,0	3,1	3,5	3,8	3,9
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	10,0	11,1	10,7	10,3	11,3	11,6
9. Kamu Hizmetleri	20,4	20,3	21,8	21,7	22,3	21,0
10. İthalat Vergileri	11,0	9,2	8,8	8,2	8,3	9,6
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 32	Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Toplam Kaynaklar	1.090.566.043,0	1.398.132.003,8	1.878.250.481,9	2.540.942.363,1	3.516.842.761,6	4.394.876.590,5	4.996.275.085,9	5.629.284.184,4	5.516.650.698,8	6.064.972.476,0
2. Toplam Yatırımlar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
3. Toplam Tüketim	933.279.663,9	1.173.695.177,6	1.548.978.015,3	2.031.107.625,8	2.830.831.454,8	3.376.832.349,5	3.907.085.275,0	4.580.141.996,5	4.570.044.559,7	5.015.387.977,6
4. Kamu Harcanabilir Geliri	130.312.005,8	108.227.350,2	324.355.696,0	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1
5. Özel Harcanabilir Gelir	940.112.467,2	1.310.475.913,4	1.582.715.268,0	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	25,6	35,1	32,4	31,5	19,4	28,6	29,0	20,1	33,9	25,7
7. Toplam Yurtiçi Tasarruflar	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo: 33	Yatırım Tasarruf Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Toplam Yatırımlar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
1.1. Sabit Sermaye Yat.	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,6
1.2. Stok Değişimleri	16.536.800,8	25.205.219,4	23.069.109,9	43.234.076,3	40.551.250,4	51.384.926,1	24.907.602,8	-13.560.206,3	16.258.667,7	33.086.153,8
2. Toplam Tasarruflar	157.286.379,1	224.436.826,2	329.272.466,6	509.834.737,3	686.011.306,8	1.018.044.241,0	1.089.189.810,9	1.049.142.187,9	946.606.139,1	1.049.584.498,4
2.1. Yurtiçi Tasarruflar	137.144.809,1	245.008.086,0	358.092.948,7	489.699.121,6	312.868.156,8	724.554.841,0	764.170.610,9	548.192.137,9	845.236.139,1	634.146.958,4
2.2. Dış Tasarruflar	20.141.570,0	-20.571.259,8	-28.820.482,1	20.135.615,7	373.143.150,0	293.489.400,0	325.019.200,0	500.950.050,0	101.370.000,0	415.437.540,0

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)											Beş Yıllık Ortalama Büyüme
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1. Tarım	-13,2	16,1	18,9	7,3	8,5	2,8	-3,2	0,4	-18,2	8,2	10,0	-0,6
2. Sanayi	4,0	-6,5	5,0	7,7	10,6	6,4	20,0	-0,9	-10,3	-9,1	-0,2	-5,2
3. İnşaat	18,7	-20,4	15,9	30,8	5,3	18,9	68,1	4,2	-8,0	-18,5	3,8	-5,1
4. Ticaret-Turizm	-5,4	-15,5	13,9	12,5	25,5	20,8	9,5	-2,7	-2,1	-8,7	18,3	0,7
5. Ulaştırma-Haberleşme	6,7	-0,5	3,7	4,2	8,8	14,2	-0,7	-3,6	2,2	-2,8	-20,0	-6,4
6. Mali Müesseseler	-6,8	-18,0	-10,1	6,7	-0,3	4,2	8,9	6,3	9,6	1,7	0,3	4,4
7. Konut Sahipliği	2,2	3,1	2,0	2,4	2,4	3,4	20,1	4,6	2,7	3,8	4,0	3,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	-10,7	14,3	0,9	5,7	26,0	19,1	12,5	6,6	4,3	3,4	-5,3	2,1
9. Kamu Hizmetleri	3,1	-1,5	-0,5	4,1	5,2	6,8	2,4	8,2	1,2	-5,0	0,4	1,1
10. İthalat Vergileri	3,4	-19,6	6,7	36,9	46,8	29,7	-0,6	12,3	-0,8	-7,1	18,6	5,3
11. GSYH	-	-5,4	6,2	10,6	14,2	13,8	12,7	2,8	-2,9	-5,5	3,7	-0,5
12. Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-74,4	-48,2	594,1	123,5	88,5	7,4	34,1	-47,3	-36,4	-28,2	-9,9	-31,7
GSMH	-0,6	-5,4	6,9	11,4	15,4	13,5	13,2	1,5	-3,4	-5,7	3,6	-1,1

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Sabit Sermaye Yatırımlarının Sektörel Dağılımı (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Tarım	11.273.995,9	15.876.418,2	19.505.376,0	25.067.329,5	30.288.995,7	37.031.696,5	25.096.397,8	33.118.594,9	27.058.393,7	49.136.362,5
2. Sanayi	15.288.051,7	22.529.433,0	40.640.073,2	70.693.090,7	84.573.998,0	154.480.514,6	188.370.607,1	199.708.263,8	103.835.938,2	142.669.112,1
3. İnşaat	2.544.432,3	4.327.423,0	8.909.608,5	21.259.857	43.258.675,4	34.687.310,1	20.913.624,0	14.016.685,2	14.168.717,1	18.049.456,8
4. Ticaret-Turizm	11.290.015,6	19.239.532,6	35.370.682,2	55.650.643,9	68.847.433,3	90.649.789,0	101.226.532,6	82.215.951,7	55.600.413,0	71.044.040,8
5. Ulaştırma-Haberleşme	14.193.791,5	29.705.307,4	44.707.365,5	63.636.784,3	86.087.316,9	125.687.146,5	71.995.694,2	97.322.396,4	92.568.156,3	143.832.803,7
6. Mali Müesseseler	1.193.000,5	1.371.729,5	1.953.076,3	7.523.937	9.103.826,6	10.069.587,4	11.418.664,9	14.893.304,4	24.946.590,4	12.573.295,1
7. Konut Sahipliği	58.768.951,8	66.347.993,9	91.113.091,2	121.390.563,7	204.215.564,9	353.405.768,1	466.969.956,7	480.192.774,8	427.358.059,0	403.403.564,2
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	5.518.412,4	7.999.201,9	12.718.481,6	22.014.944,9	25.959.956,5	49.092.282,6	88.371.762,0	78.727.130,8	122.716.573,1	143.639.163,1
9. Kamu Hizmetleri	20.678.926,6	31.834.567,3	51.285.602,2	79.363.510,0	93.124.289,1	37.031.696,5	89.918.968,8	62.507.292,3	62.094.630,6	32.150.546,4
Toplam	140.749.578,3	199.231.606,8	306.203.356,7	466.600.661,0	645.460.056,4	966.659.314,9	1.064.282.208,1	1.062.702.394,2	930.347.471,4	1.016.498.344,7

Kaynak: DPÖ

Sektörler	Kamu Kesimi Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1. Kamu Gelirleri	396.701.251,1	525.661.550,6	772.834.745,1	1.023.173.117,8	1.253.787.499,2	1.524.019.743,1	1.739.498.572,7	2.050.350.210,5	1.862.053.831,4	2.107.497.081,5
2. Transferler	264.734.268,3	450.263.752,6	494.826.495,5	594.650.637,6	692.099.945,0	768.021.456,6	834.788.680,2	944.710.702,4	1.110.115.570,6	1.126.848.647,4
3. Kamu Harcanabilir Geliri	131.966.982,8	75.397.798,0	278.008.249,6	428.522.480,2	561.687.554,2	755.998.286,5	904.709.892,4	1.105.639.508,1	751.938.260,8	980.648.434,1
4. Kamu Cari Giderleri	233.532.591,0	322.959.794,0	478.793.537,1	597.959.676,7	749.134.768,6	988.884.634,8	1.231.306.843,6	1.366.456.132,8	1.487.589.785,8	1.547.895.080,9
5. Kamu Tasarrufu	-101.565.608,2	-247.561.996,0	-200.785.287,5	-169.437.196,5	-187.447.214,4	-232.886.348,3	-326.596.951,2	-260.816.624,7	-735.651.525,0	-567.246.646,8
6. Kamu Yatırımı	47.900.944,5	78.583.801,2	106.416.004,5	147.760.223,3	181.099.777,0	315.787.586,7	255.504.843,5	281.025.335,4	185.112.669,3	181.161.264,3
7. Kamu Finansman Gereği	149.466.552,7	326.145.797,2	307.201.292,0	317.197.419,8	368.546.991,4	548.673.935,0	582.101.794,7	541.841.960,1	920.764.194,3	748.407.911,1

Kaynak: DPÖ

Tablo: 37	Özel Kesim Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T
1. Özel Harcanabilir Gelir	938.457.490,2	1.343.305.465,6	1.629.062.714,4	2.092.284.267,2	2.582.012.057,4	3.345.388.904,0	3.766.545.993,5	4.022.694.626,3	4.663.342.438,0	4.668.886.501,9
2. Özel Tüketim	699.747.072,9	850.735.383,6	1.070.184.478,2	1.433.147.949,1	2.081.696.686,2	2.387.947.714,7	2.675.778.431,4	3.213.685.863,7	3.082.454.773,9	3.467.492.896,7
3. Özel Tasarruf	238.710.417,3	492.570.082,0	558.878.236,2	659.136.318,1	500.315.371,2	957.441.189,3	1.090.767.562,1	809.008.762,6	1.580.887.664,1	1.201.393.605,2
4. Özel Yatırım	109.385.434,6	145.853.025,0	222.856.462,1	362.074.514,0	504.911.529,8	702.256.654,3	833.684.967,4	768.116.852,5	761.493.469,8	868.423.234,0
5. Kamu Kesimine İkrar	129.324.982,7	346.717.057,0	336.021.774,1	297.061.804,1	-4.596.158,6	255.184.535,0	257.082.594,7	40.891.910,1	819.394.194,3	332.970.371,2

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo: 38	Devlet Bütçe Dengesi (Cari Fiyatlarla ₺)									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. Bütçe Gelirleri	320.490.269,9	462.215.751,1	764.430.180,2	1.113.058.470,5	1.249.910.179,1	1.509.540.794,2	1.912.021.359,7	1.928.800.834,9	1.850.579.976,4	2.094.884.139,9
1. Yerel Gelirler	261.902.473,9	349.495.497,3	600.616.770,8	937.103.669,8	1.042.305.418,6	1.215.615.338,9	1.628.462.492,5	1.634.990.825,2	1.577.760.033,6	1.791.246.833,6
2. Dış Yardımlar	58.587.796,0	112.720.253,8	163.813.409,4	175.954.800,7	207.604.760,5	293.925.455,2	283.558.867,2	293.810.009,7	272.819.942,9	303.637.306,3
II. Bütçe Giderleri	492.609.666,7	801.470.483,8	1.027.199.638,9	1.261.834.304,7	1.500.220.978,1	1.923.710.074,6	2.125.063.562,9	2.364.729.328,4	2.575.108.349,3	2.660.956.990,0
1. Cari Giderler	162.283.573,5	220.646.137,4	334.498.045,2	436.157.692,2	571.203.866,0	742.526.703,9	932.560.258,6	1.024.958.715,7	1.103.415.414,9	1.140.049.984,5
2. Transferler	261.048.321,4	455.145.454,4	506.948.350,6	617.197.819,0	700.234.763,2	784.546.989,9	844.881.606,6	974.597.265,7	1.154.300.902,4	1.169.441.199,0
3. Savunma	34.870.000,0	54.000.000,0	68.918.000,0	78.000.000,0	80.145.649,0	118.843.456,0	120.047.875,5	146.813.407,4	167.395.579,2	163.327.202,5
4. Yatırımlar	34.407.771,8	71.678.892,0	116.835.243,1	130.478.793,4	148.636.700,0	277.792.924,8	227.573.822,2	218.359.939,6	149.996.452,8	188.138.604,0
III. Finansman Dengesi	-172.119.396,8	-339.254.732,7	-262.769.458,7	-148.775.834,2	-250.310.799,0	-414.169.280,4	-287.087.316,2	-474.386.821,0	-759.185.805,2	-566.072.850,1
GSMH	1.070.424.473,0	1.418.703.263,6	1.907.070.964,0	2.250.806.747,4	3.143.699.611,6	4.101.387.190,5	4.671.255.885,9	5.128.334.134,4	5.415.280.698,8	5.649.534.936,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 39	Devlet Bütçe Dengesi (GSMH Yüzdesi)																			
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I. Bütçe Gelirleri	28,0	25,5	28,6	32,4	27,7	34,2	37,5	35,0	35,4	37,9	29,9	32,6	40,1	44,7	39,8	36,8	40,9	37,6	34,2	37,1
1. Yerel Gelirleri	23,0	21,7	24,3	28,6	24,1	24,4	29,2	26,9	27,8	28,0	24,5	24,6	31,5	37,7	33,2	29,6	34,9	31,9	29,1	31,7
2. Dış Yardımlar ve Krediler	5,0	3,7	4,3	3,8	3,7	9,8	8,3	8,1	7,6	9,9	5,5	8,0	8,6	7,1	6,6	7,2	6,1	5,7	5,0	5,4
II. Bütçe Giderleri	39,2	33,9	36,1	37,8	38,8	38,3	42,6	45,3	47,2	51,0	46,0	56,5	53,9	50,7	47,7	46,9	45,5	46,1	47,6	47,1
1. Cari Giderler	17,6	16,2	16,7	18,3	17,8	16,8	17,3	16,9	18,7	19,8	15,2	15,6	17,5	17,5	18,2	18,1	20,0	20,0	20,4	20,2
2. Transferler	14,6	12,3	13,0	13,9	16,5	15,5	16,5	17,6	18,2	21,9	24,4	32,1	26,6	24,8	22,3	19,1	18,1	19,0	21,3	20,7
3. Savunma	2,1	2,1	1,8	1,9	2,1	2,0	3,7	4,7	5,5	3,7	3,3	3,8	3,6	3,1	2,5	2,9	2,6	2,9	3,1	2,9
4. Yatırımlar	4,9	3,3	4,5	3,7	2,4	4,1	5,2	6,1	4,8	5,5	3,2	5,1	6,1	5,2	4,7	6,8	4,9	4,3	2,8	3,3
III. Bütçe Dengesi	-11,2	-8,5	-7,5	-5,3	-11,1	-4,1	-5,1	-10,3	-11,8	-13,1	-16,1	-23,9	-13,7	-6,0	-7,9	-10,1	-4,6	-8,5	-13,4	-10,0

Kaynak: DPÖ

Tablo: 40	Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ^T	2010 ^T	2011 ^T
1. Cari İşlemler Dengesi	-32,8	-17,1	13,7	19,4	-14,1	-276,3	-203,6	-250,4	-390,3	-65,4	-275,8	-273,8
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	46,7	143,0	216,7	225,5	254,7	283,2	390,9	335,0	410,5	495,0	438,5	381,7
3. Rezerv Hareketleri (-Artış,+Azalış)	22,5	-90,7	-219	-281	-322	-53	-433,3	-41,2	269,5	-172,1	-94,4	-47,3
4. Net Hata ve Noksan	-36,4	-35,2	-11,4	36,1	81,4	46,1	246,0	-43,4	-289,7	-257,5	-68,3	-60,6
Ortalama ABD \$ Kuru (1\$=₺)	626.397,6	1.177.869,6	1.507.052,0	1.485.591,9	1.428.057,9	1,3505	1,4415	1,2980	1,2835	1,5461	1,5063	1,6782

(T) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: DPÖ

Tablo: 41	Tüketim Harcamaları (₺)							
	2008		2009		2010		2009-2010 Değişim(%)	
	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Yılı Fiyatlarıyla
1. GSMH	5.128.334.134,4	14.797,2	5.415.280.698,8	13.950,4	5.649.534.936,0	14.451,3	4,3	3,6
2. Toplam Tüketim	4.580.141.996,5	13.215,5	4.570.044.559,7	11.773,0	5.015.387.977,6	12.829,2	9,7	9,0
2.1. Kamu Tüketimi	1.366.346.132,8	3.942,7	1.487.589.785,8	3.832,2	1.547.895.080,9	3.959,5	4,1	3,3
2.2. Özel Tüketim	3.213.685.863,7	9.272,7	3.082.454.773,9	7.940,8	3.467.492.896,7	8.869,7	12,5	11,7
Toplam Tüketim/GSMH(%)	89,3	89,3	84,4	84,4	88,8	88,8	--	--
Fert Başına Toplam Tüketim	18.521,9	0,1	18.176,1	0,0	19.660,9	0,1	8,2	7,4
Fert Başına GSMH	20.738,7	0,1	21.537,8	0,1	22.146,9	0,1	2,8	2,1
Fert Başına GSMH (\$)	16.157,9	--	13.930,0	--	14.703,0	--	5,5	--

Kaynak: DPÖ

Aylar	Bir Önceki Yılın Aralık Ayma Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim Oranları																			
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ocak	4,9	4,8	9,5	6,7	5,2	4,6	4,9	4,3	2,6	1,8	3,4	0,7	-0,9	1,0	1,3	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70
Şubat	12,1	14,4	17,0	13,7	14,0	13,1	9,5	10,7	5,9	3,9	6,0	0,3	-0,9	0,7	2,0	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95
Mart	17,9	39,6	25,9	18,6	24,2	19,0	15,5	16,6	13,3	6,2	7,9	1,8	-0,9	2,5	3,5	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03
Nisan	20,5	66,8	27,4	22,9	29,1	24,4	18,9	19,8	30,7	7,3	9,8	2,4	0,5	4,2	4,2	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83
Mayıs	22,4	109,4	29,6	30,6	32,8	29,2	21,0	21,0	34,5	7,3	12,9	4,6	-0,2	6,4	4,3	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69
Haziran	25,3	116,4	31,6	36,6	34,3	32,8	23,8	25,3	39,2	8,2	9,0	4,2	-0,4	8,5	3,4	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73
Temmuz	31,5	126,6	40,7	48,1	39,7	36,7	26,3	32,2	43,3	11,4	6,9	4,2	-0,2	10,2	3,6	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28
Ağustos	37,8	149,3	50,6	60,8	50,8	43,9	34,1	38,9	50,8	15,2	7,1	6,5	0,5	12,6	5,9	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84
Eylül	40,5	166,1	60,1	67,0	56,6	53,0	42,9	42,9	59,7	16,9	9,1	8,4	2,0	15,9	7,7	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57
Ekim	44,0	179,1	63,8	73,5	64,5	56,1	47,5	46,4	69,1	20,7	10,9	10,3	2,5	18,6	9,3	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52
Kasım	50,9	192,9	67,2	79,9	73,6	61,1	50,2	49,2	71,9	21,9	11,7	10,9	2,3	19,0	9,0	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61
Aralık	61,2	215,0	72,2	87,5	81,7	66,5	55,3	53,2	76,8	24,5	12,6	11,6	2,7	19,2	9,4	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60

Kaynak: DPÖ

Tablo: 43		KKTC ve T.C. Enflasyon Oranları						
Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8			
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0			
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5			
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8			
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4			
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3			
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7			
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7			
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4			
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1			
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5			
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4			
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB

Tablo: 44		Tüketici Fiyatları Endeksi (2008=100 Temel Yılı)											
		Ana Harcama Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişime Etkileri											
Ana Gruplar		2012											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler		0,08	1,11	0,83	0,30	-0,20	-5,13	-0,94	5,02	3,23	0,28	0,07	0,03
2. Alkollü İçecekler ve Tütün		0,28	0,00	0,18	0,03	0,09	0,07	0,10	0,03	0,01	-0,01	0,09	0,13
3. Giyim ve Ayakkabı		-15,81	-2,82	2,26	16,70	3,09	1,97	-5,40	-9,91	-4,37	17,76	6,09	0,59
4. Konut, Su, Elek., Gaz ve Diğer Yakıtlar		0,49	-0,52	0,35	0,24	-0,22	0,38	-0,22	0,18	0,47	0,37	0,05	0,32
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri		0,74	0,52	0,86	2,27	0,02	0,05	0,43	0,24	-0,02	0,73	-0,12	0,11
6. Sağlık		-0,66	0,45	0,54	0,00	0,80	1,48	0,00	0,00	0,00	0,00	1,97	0,00
7. Ulaştırma		-0,72	-1,88	1,30	3,67	-1,25	-0,81	-2,24	2,06	3,64	0,08	-2,14	-0,97
8. Haberleşme		4,45	-0,15	4,30	0,01	0,02	0,52	-0,03	-0,04	0,03	-0,02	6,90	-0,02
9. Eğlence ve Kültür		-1,20	2,48	0,63	0,94	0,48	0,44	-0,33	0,52	0,64	-0,33	-0,24	2,79
10. Eğitim		-1,37	-1,98	0,90	0,08	-0,85	-0,72	-1,28	-0,46	4,99	0,59	-0,46	0,57
11. Lokanta ve Oteller		0,97	0,71	0,20	0,45	1,34	2,54	0,49	0,84	0,20	0,04	-1,66	0,40
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler		1,47	1,42	-0,33	0,27	0,19	0,35	0,75	0,83	1,03	-0,05	0,68	-0,69
Genel		-0,70	-0,26	0,93	1,86	-0,15	-0,95	-1,00	1,12	1,72	0,93	0,08	-0,01

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 45</i>		Asgari Ücret Gelişmeleri	
Yıllar	Asgari Ücret (TL / YTL)	Uygulama Tarihi	
1979	4.333	18.07.1979	
1980	8.660	04.04.1980	
1981	13.000	19.06.1981	
1982	22.000	10.06.1982	
1983	24.270	08.07.1983	
1984	30.300	21.02.1984	
1985	46.000	01.01.1985	
1986	75.000	01.01.1986	
1987	90.000	01.01.1987	
1988	121.000	01.01.1988	
1989	205.001	01.01.1989	
1990	340.500	01.01.1990	
1991	520.000	01.01.1991	
1992	806.000	01.01.1992	
1993	1.373.000	01.01.1993	
1994	3.000.000	01.01.1994	
	5.000.000	01.08.1994	
1995	9.420.000	01.01.1995	
	11.590.000	01.09.1995	
1996	14.800.000	01.01.1996	
1997	23.000.000	01.01.1997	
	33.800.000	01.09.1997	
1998	50.250.000	01.01.1998	
	67.000.000	01.09.1998	
1999	85.000.000	01.01.1999	
	103.000.000	01.01.1999	
2000	137.000.000	01.01.2000	
	160.000.000	01.07.2000	
2001	200.000.000	01.01.2001	
	240.000.000	01.08.2001	
2002	320.000.000	01.01.2002	
	380.000.000	01.10.2002	
2003	440.000.000	01.01.2003	
	500.000.000	01.08.2003	
2004	550.000.000	01.03.2004	
	627.000.000	01.07.2004	
2005	720 (YTL)	01.06.2005	
2006	780 (YTL)	01.01.2006	
	860 (YTL)	01.08.2006	
2007	950 (YTL)	01.02.2007	
2008	1.060 (YTL)	01.01.2008	
	1.190 (YTL)	01.09.2008	
2009	1.237	01.10.2009	
2011	1.300	01.01.2011	
2013	1.415	01.01.2013	

Kaynak: DPÖ

Tablo: 46	Akaryakıt Satışı (Ton)																	
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Benzin (Süper+Kurşunsuz)	42.122	43.490	44.499	49.338	51.742	51.995	48.492	45.385	44.214	46.537	51.187	55.714	59.877	67.049	71.538	75.920	107.542	106.348
2. Gazyağı	1.541	1.372	1.153	1.166	1.162	1.136	1.600	778	789	861	946	814	1.025	1.717	1.093	882	909	1.096
3. Motorin (Euro dizel dahil)	50.792	54.737	55.642	62.392	75.868	92.478	81.460	78.536	84.247	94.032	118.224	155.573	148.023	130.225	125.921	119.426	233.912	148.704
4. Fuel-Oil (1)	3.065	2.654	2.000	1.393	1.802	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jet A-1	12.131	13.658	15.749	12.995	7.958	13.445	16.788	13.266	11.598	11.291	12.371	15.196	21.409	23.923	22.656	22.172	27.863	30.235
6. LPG	8.913	10.553	11.293	13.060	13.618	14.405	15.196	12.989	12.843	13.716	16.475	16.541	17.784	19.064	18.607	20.219	19.606	23.267
7. Madeni Yağ	440	204	271	324	488	476	286	370	562	693	916	1.068	1.269	895	599	466	-	-
Toplam	119.004	126.668	130.607	140.668	152.638	174.001	163.822	151.324	154.253	167.130	200.119	244.906	249.387	242.873	240.414	239.085	389.832	309.650

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tarih	Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları				
	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Motorin	Gazyağı
	95 Oktan	97 Oktan			
21.09.2010	2,12	2,16	2,09	1,91	1,88
05.10.2010	2,09	2,13	2,10	1,91	1,88
19.10.2010	2,15	2,19	2,12	1,93	1,90
02.11.2010	2,13	2,17	2,11	1,92	1,89
23.11.2010	2,15	2,19	2,14	1,95	1,92
07.12.2010	2,21	2,25	2,18	1,98	1,96
21.12.2010	2,27	2,31	2,26	2,05	2,04
01.01.2011	2,27	2,31	2,26	2,05	2,04
07.01.2011	2,34	2,38	2,33	2,11	2,10
21.01.2011	2,41	2,45	2,40	2,17	2,18
04.02.2011	2,41	2,45	2,45	2,23	2,23
18.02.2011	2,45	2,49	2,51	2,29	2,30
04.03.2011	2,59	2,63	2,63	2,44	2,44
18.03.2011	2,66	2,70	2,75	2,55	2,54
15.04.2011	2,70	2,74	2,76	2,56	2,55
05.05.2011	2,75	2,79	2,75	2,55	2,55
19.05.2011	2,73	2,77	2,68	2,46	2,48
03.06.2011	2,74	2,78	2,72	2,50	2,50
17.06.2011	2,71	2,75	2,76	2,55	2,55
01.07.2011	2,70	2,74	2,72	2,52	2,52
15.07.2011	2,80	2,84	2,79	2,59	2,59
29.07.2011	2,90	2,94	2,89	2,68	2,68
12.08.2011	2,88	2,92	2,87	2,66	2,66
26.08.2011	2,93	2,97	2,91	2,72	2,72
10.09.2011	3,00	3,04	2,95	2,76	2,76
24.09.2011	2,94	2,98	2,95	2,76	2,76
08.10.2011	2,91	2,95	2,95	2,76	2,76
22.10.2011	2,99	3,03	3,02	2,83	2,83
05.11.2011	2,91	2,95	3,01	2,82	2,82
19.11.2011	2,90	2,94	3,04	2,87	2,87
17.12.2011	2,92	2,97	3,04	2,82	2,82
05.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,82	2,82
19.01.2012	2,95	3,00	3,04	2,83	2,83
02.02.2012	2,95	3,00	3,04	2,78	2,78
16.02.2012	2,97	3,02	3,07	2,81	2,81
01.03.2012	3,06	3,11	3,14	2,87	2,87
15.03.2012	3,16	3,21	3,21	2,93	2,93
29.03.2012	3,28	3,33	3,27	2,99	2,99
14.04.2012	3,32	3,37	3,22	2,95	2,95
28.04.2012	3,26	3,31	3,21	2,94	2,94
15.05.2012	3,17	3,22	3,18	2,91	2,91
29.05.2012	3,03	3,12	3,10	2,87	2,87
14.06.2012	3,00	3,09	3,06	2,83	2,83
28.06.2012	2,91	3,00	3,00	2,77	2,77
09.08.2012	2,97	3,02	2,79	3,02	2,79

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo: 48	İstihdam Edilen Nüfusun Sektörel Dağılımı (Hanehalkı İşgücü Anketlerine göre)											
	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
1. Tarım, Ormançılık, Avcılık ve Balıkçılık	4.681	5,5	4.378	4,8	3.170	3,5	3.171	3,5	4.432	4,8	5.300	5,7
2. Madencilik ve Taşocakçılığı	144	0,2	113	0,1	115	0,1	113	0,1	106	0,1	73	0,1
3. İmalat Sanayi	8.440	9,9	8.006	8,7	7.679	8,5	7.171	7,9	7.312	8,0	8.393	9,0
4. Elektrik, Gaz, Su	641	0,7	644	0,7	1.103	1,2	860	0,9	952	1,0	1.051	1,1
5. İnşaat ve Bayındırlık İşleri	8.375	9,8	9.590	10,4	9.664	10,8	10.491	11,5	9.204	10,1	7.746	8,3
6. Toptan ve Perakende Ticaret	14.563	17,0	16.757	18,3	17.340	19,3	16.123	17,7	15.609	17,0	16.547	17,7
7. Lokanta ve Oteller	4.942	5,8	5.755	6,3	5.493	6,1	5.941	6,5	7.316	8,0	7.470	8,0
8. Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama	5.378	6,3	5.250	5,7	5.017	5,6	6.082	6,7	4.872	5,3	5.026	5,4
9. Mali Aracı Kuruluşlar	3.044	3,5	3.541	3,9	3.142	3,5	3.638	4,0	3.777	4,1	3.498	3,7
10. Gayrimenkul Kiralama	4.261	5,0	3.319	3,6	4.120	4,6	3.004	3,3	4.180	4,6	4.686	5,0
11. Kamu Yönetimi	14.346	16,8	14.969	16,3	14.344	16,0	14.854	16,3	15.417	16,8	15.669	16,8
12. Eğitim Hizmetleri	9.120	10,6	9.743	10,6	9.479	10,6	9.715	10,6	10.182	11,1	9.149	9,8
13. Sağlık İşleri	2.470	2,9	2.931	3,2	3.013	3,4	2.907	3,2	2.533	2,8	2.481	2,7
14. Diğer Toplumsal Hizmetler	5.178	6,0	6.821	7,4	6.108	6,8	7.151	7,8	5.658	6,2	6.408	6,9
Toplam	85.583	100	91.815	100	89.787	100	91.223	100	91.550	100	93.498	100

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 49</i>	Hanehalkı İşgücü Anketi Temel Göstergeleri							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
15 ve Daha Yukarı Yaştaki Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus	178.117	185.455	190.423	197.660	201.796	209.310	213.795	215.721
İşgücü	96.592	93.248	101.366	99.149	101.104	104.490	106.117	107.514
İstihdam	86.914	85.583	91.815	89.787	91.223	91.550	93.498	97.103
İşsiz	9.678	7.665	9.552	9.361	9.881	12.941	12.619	10.411
İşgücüne Katılma Oranı (%)	54,2	50,3	53,2	50,2	50,1	49,9	49,6	49,8
İstihdam Oranı (%)	48,8	46,1	48,2	45,4	45,2	43,7	43,7	45,0
İşsizlik Oranı (%)	10,0	8,2	9,4	9,4	9,8	12,4	11,9	9,7
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)⁽¹⁾	22,3	20,3	23,8	22,8	24,7	31,4	24,8	23,1

Not: (1) 15-24 yaş grubunda olanlar.

Kaynak: DPÖ

Tablo: 50	2011 Genel Nüfus ve Konut Sayımı, De-Facto Nüfus Sonuçlarının 2006 Genel Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları İle Karşılaştırılması						
	1996 Nüfus Sayımı Kesin Sonuçları		2006 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Sonuçları		2011 Nüfus ve Konut Sayımı Kesin Olmayan Sonuçları		2006-2011 Yüzde Değişim
	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	Kişi Sayısı	İlçelere Göre Yüzde Dağılım	
Lefkoşa İlçesi	62.295	31,1	85.579	32,3	98.739	33,5	15,4
Gazimağusa İlçesi	52.875	26,4	64.269	24,2	69.273	23,5	7,8
Girne İlçesi	38.715	19,3	62.158	23,5	72.284	24,5	16,3
Güzelyurt İlçesi	27.523	13,7	31.116	11,7	31.254	10,6	0,4
İskele İlçesi	19.179	9,6	21.978	8,3	23.356	7,9	6,3
KKTC Toplam	200.587	100	265.100	100	294.906	100	11,2

Kaynak: DPÖ

Yıllar	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (\$)						Toplam İhracat
	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Serbest Liman	
2005	34.144.209	17.126.856	6.917.539	6.852.957	86.732	1.487.529	66.615.822
2006	30.875.362	9.708.799	9.805.754	11.543.938	155.545	2.778.149	64.867.547
2007	48.907.443	13.225.555	7.369.006	9.702.231	335.782	4.144.796	83.684.813
2008	41.770.636	17.147.124	4.953.414	14.220.270	352.277	5.220.417	83.664.138
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	512.354	3.872.526	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	1.015.052	4.266.978	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	655.895	9.989.273	119.896.086

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Yıllar	KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (\$)							Toplam İthalat
	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu ve Arap Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Serbest Liman	
2005	817.348.068	264.336.128	85.160.122	23.586.046	50.148.935	13.503.025	1.397.202	1.255.479.526
2006	946.978.969	247.072.030	82.977.243	16.460.425	65.267.005	14.233.530	3.231.076	1.376.220.278
2007	1.044.965.855	248.220.981	111.304.222	40.423.905	66.253.726	25.068.485	2.954.119	1.539.191.293
2008	1.172.502.792	236.344.802	109.156.742	78.503.072	56.482.297	22.011.787	5.661.688	1.680.657.180
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	19.995.933	6.587.032	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	20.087.718	6.287.860	1.604.180.665
2011	1.200.179.372	281.807.634	80.720.355	42.982.081	87.875.151	27.164.849	7.387.621	1.728.117.063

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo: 53	Yeşil Hat Tüzüğü Kapsamında KKTC'den Güney Kıbrıs'a Yapılan Satışlar (€)								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ocak	-	78.953,7	132.752,5	378.327,1	724.315,1	560.515,1	364.129,7	482.968,5	1.727.422,0
Şubat	-	170.087,8	217.548,1	301.845,8	386.100,0	408.366,7	248.651,4	503.684,1	1.487.438,8
Mart	-	114.833,7	226.488,4	285.667,7	279.753,9	441.556,5	441.055,9	414.340,0	2.614.538,7
Nisan	-	144.619,2	161.978,4	267.332,1	459.163,1	455.069,5	390.519,9	603.167,2	360.314,2
Mayıs	-	157.055,3	160.912,8	286.522,9	591.299,6	822.655,4	494.247,7	440.512,7	378.663,7
Haziran	-	153.520,7	177.400,8	349.496,5	660.486,2	859.735,0	477.789,1	560.555,8	373.700,7
Temmuz	-	138.207,5	377.646,7	340.366,2	799.846,7	533.476,7	624.588,1	4.921.383,3	345.469,9
Ağustos	3.847,8	159.754,3	247.649,5	303.721,9	449.733,1	331.540,2	501.049,2	7.416.362,1	416.672,9
Eylül	59.424,9	120.673,1	281.755,6	336.263,4	790.420,7	438.879,3	651.889,4	7.130.737,4	346.189,4
Ekim	74.595,3	163.828,7	410.080,5	374.771,9	1.045.821,0	471.312,5	620.878,4	2.095.202,4	306.083,4
Kasım	145.540,9	145.233,3	453.946,7	514.796,3	598.737,9	420.638,7	681.279,2	2.887.179,9	364.990,5
Aralık	187.412,2	126.692,3	380.182,9	386.436,1	385.139,3	262.602,4	427.889,4	1.946.483,7	222.718,6
Yıllık Toplam	470.821,1	1.673.459,6	3.228.342,9	4.125.547,9	7.170.816,6	6.006.347,9	5.923.967,4	29.402.577,1	8.944.202,8
Aylık Ortalama	94.164,2	139.454,9	269.026,6	343.795,6	597.568,1	500.529,0	493.664,0	2.450.214,8	745.350,2

Kaynak: Kıbrıs Türk Ticaret Odası

Tablo: 54	KKTC'nin Önemli İhraç Malları (\$)					
	Malın Cinsi	2011 Yılı (Ocak-Aralık)		2012 Yılı (Ocak-Aralık)		Yüzde Değişim
		\$	Miktar	\$	Miktar	
1	Narenciye (Kg)	31.422.038	98.601.514	26.291.067	71.860.433	-16
2	Süt Ürünleri (Kg)	26.915.239	6.356.899	29.723.244	7.281.008	10
3	Alçı Taşı (Ton)	2.803.425	179.150	2.993.207	203.300	7
4	Konfeksiyon	3.724.569	n.a	3.234.043	n.a	-13
5	Rakı (Lt)	10.404.480	1.035.229	10.564.444	1.043.061	2
6	Hurdalar (Kg)	14.303.827	52.122.847	9.599.719	33.940.279	-33
7	Patates (Kg)	3.238.776	7.256.768	1.945.932	4.905.005	-39
8	Sigaralar (Ad)	348.536	5.735.000	313.613	9.770.000	-10
9	Konsantre (Kg)	2.906.639	1.160.240	4.438.135	1.537.120	53
10	Piliç Eti (Kg)	5.194.539	3.249.779	6.121.679	3.545.543	18
11	İlaçlar	1.307.848	n.a	116.018	n.a	-91
12	Sebzeler (Kg)	1.590.662	10.252.448	1.301.441	9.494.553	-18
13	Deriler (Ad)	1.022.688	187.568	1.173.687	165.076	15
14	Narenciye Esans Yağı (Kg)	144.274	21.060	145.004	36.355	-8
15	Meşrubat/Meyvesuyu (Kg)	325.241	341.875	554.080	549.263	70
16	VODKA (Lt)	377.620	234.911	71.807	51.468	-81
17	VİSKİ (Lt)	21.567	8.358	-	-	-100
18	Cin (Lt)	106.047	74.742	11.005	9.082	-90
19	Likör (Lt)	111.373	60.252	8.521	6.114	-92
20	Keçi Boynuzu (Öğütülmüş) (Kg)	422.166	1.093.000	466.019	1.126.000	10
21	Keçi Boynuzu (Bütün) (Kg)	43.820	88.520	221.544	135.000	-68
22	Keçi Boynuzu (Çekirdek) (Kg)	688.260	473.000	104.605	303.220	139
23	Tütün (Kg)	390.590	52.797	129.490	15.060	-67
24	Zeytin Yağı (Lt)	42.734	16.000	16.883	4.000	-60
25	Yün Yapağı (Kg)	55.637	239.610	44.408	131.740	-20
26	Yumurta (Ad)	1.155.715	n.a	4.702.724	31.275.060	306
27	Kaju Cevizi (Kg)	1.451.207	132.650	-	-	-100
28	Badem (Kg)	2.247.679	282.024	823.182	109.739	-63
29	Çay (Kg)	72.000	18.000	-	-	-100
	Ara Toplam	112.839.196		105.513.294		-7
	Diğerleri	2.351.472		5.850.060		184
	Toplam	115.190.668		111.363.354		-3
	Güney Kıbrıs'a Yapılan İhracat (*)	4.705.418		4.825.547		1
	Genel Toplam	119.896.086		116.188.901		-3

Not: (*) Güney Kıbrıs'a verilen elektrik enerjisi dahil değildir.

(n.a.) Not available (Bilgi mevcut değildir.)

Kaynak: DPÖ

<i>Tablo: 55</i>		Turizmin KKTC Ekonomisindeki Yeri		
Yıllar	Net Turizm Geliri (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığı (Milyon \$)	Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı (%)	
2001	93,7	-237,4	39,5	
2002	114,1	-264,2	43,2	
2003	178,8	-427,0	41,39	
2004	288,3	-791,1	36,4	
2005	328,8	-1.187,4	28,0	
2006	303,2	-1.308,1	23,2	
2007	381,0	-1.455,5	26,2	
2008	383,7	-1.597,1	24,0	
2009	390,7	-1.255,1	31,1	
2010	405,8	-1.507,8	26,9	
2011	459,4	-1.481,5	31,0	

Kaynak: DPÖ

Yıllar	Ercan				Girne				Gazimağusa				Toplam			
	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam	T.C.	Yabancı	KKTC	Toplam
2007	508.598	149.733	182.831	841.162	102.232	5.405	10.585	118.222	23.750	1.318	3.301	28.369	634.580	156.456	196.717	987.753
2008	543.370	149.265	186.862	879.497	86.853	6.623	10.201	103.677	20.182	2.389	3.011	25.582	650.405	158.277	200.074	1.008.756
2009	558.046	153.290	193.481	904.817	63.709	6.529	9.126	79.364	16.945	1.857	2.612	21.414	638.700	161.676	205.219	1.005.595
2010	664.257	152.290	203.835	1.020.382	63.732	7.074	10.653	81.459	13.936	1.101	2.362	17.399	741.925	160.465	216.850	1.119.240
2011	739.337	212.590	219.292	1.171.199	51.063	7.487	9.092	67.642	10.926	686	1.811	13.423	801.326	220.763	230.175	1.252.264
2012	848.622	254.696	237,052	1.340.370	44.953	5.819	7.553	58.325	10.930	1.166	2.230	14,326	904.505	261,681	246.835	1.413.021

Kaynak: Polis Genel Müdürlüğü, Turizm Çevre ve Kültür Bakanlığı.

Yıllar	KKTC'ye Hava ve Deniz Limanlarından Gelen Yolcuların Ulaşım Tercihlerine Göre Dağılımı											
	T.C. Vatandaşı			Yabancı			KKTC Vatandaşı			Toplam		
	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam	Hava	Deniz	Toplam
2003	195.009	145.074	340.083	122.505	7.279	129.784	92.628	27.054	119.682	410.142	179.407	589.549
2004	242.778	191.966	434.744	157.097	7.171	164.268	109.626	25.260	134.886	509.501	224.397	733.898
2005	295.632	192.391	488.023	158.411	6.345	164.756	131.604	21.200	152.804	585.647	219.936	805.583
2006	414.247	158.386	572.633	137.497	5.619	143.116	161.392	16.843	178.235	713.136	180.848	893.984
2007	508.598	125.982	634.580	149.733	6.723	156.456	182.931	13.886	196.717	841.162	146.591	987.753
2008	543.370	107.035	650.405	149.265	9.012	158.277	186.862	13.212	200.074	879.497	129.259	1.008.756
2009	558.046	80.654	638.700	153.290	8.386	161.676	193.481	11.738	205.219	904.817	100.778	1.005.595
2010	664.257	77.668	741.925	152.290	8.175	160.465	203.835	13.015	216.850	1.020.382	98.858	1.119.240
2011	739.337	61.989	801.326	212.590	8.173	220.763	219.272	10.903	230.175	1.171.199	81.065	1.252.264
2012	848.622	55.883	904.505	254.696	6.985	261.681	237.052	9.783	246.835	1.340.370	72.651	1.413.021

Kaynak: Polis Genel Müdürlüğü

Tablo:58

Turistik Konaklama Tesis Sayısı ve Yatak Kapasitesinin Yıllara ve Sınıflara Göre Dağılımı

Yıllar	Otel																II. Sınıf Tatil Köyü		Turistik Bangalov		Yöresel Ev		Turistik Pansiyon		Sınıf Belirlenmeyen /Kapalı		Toplam			
	5 Yıldızlı		4 Yıldızlı		3 Yıldızlı		2 Yıldızlı		1 Yıldızlı		Özel Belgeli		Butik		Apart		Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı		
	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı														
2003	6	2.320	8	1.962	28	3.666	32	2.064	41	1.538	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	115	11.550
2004	5	2.212	9	2.272	28	3.782	32	2.084	42	1.576	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	11.926
2005	7	3.644	7	1.850	28	3.162	31	1.986	44	1.747	1	34	-	-	1	162	1	198	1	56	-	-	-	-	-	-	-	121	12.839	
2006	7	3.644	6	1.584	18	2.227	10	538	24	866	1	34	1	42	9	548	6	1.005	33	1.868	1	24	-	-	11	1.073	127	13.453		
2007	11	6.274	6	1.536	17	2.183	15	979	23	785	1	34	1	42	7	416	6	1.005	31	1.706	1	24	-	-	11	848	130	15.832		
2008	12	6.530	6	1.536	17	2.225	17	1.183	19	573	1	34	1	42	6	396	6	1.005	33	1.892	1	24	-	-	-	-	119	15.440		
2009	12	6.712	6	1.644	16	2.045	19	1.361	19	581	1	34	1	42	6	396	6	1.005	32	1.851	1	34	-	-	-	-	119	15.705		
2010	13	7.712	6	1.644	15	1.959	20	1.435	19	581	1	34	2	138	6	396	6	1.045	32	1.885	1	34	6	84	-	-	127	16.947		
2011	14	9.302	6	1.704	15	2.211	22	1.588	19	583	1	34	2	214	7	456	6	1.045	32	1.881	1	34	9	110	-	-	134	19.162		

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo: 59	Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı			
	2008	2009	2010	2011
	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı
İngiltere	60.997	68.057	58.347	67.772
Almanya	11.977	7.586	10.755	20.774
İran	1.037	1.731	2.851	10.178
Belçika	155	245	226	2.818
İsveç	315	627	761	892
Hollanda	337	295	5.669	10.672
Suriye	2.019	1.597	1.336	1.189
İtalya	1.163	7.309	5.547	8.223
İsrail	5.678	6.891	3.191	3.766
Diğer	19.935	19.880	19.660	30.097
Toplam Yabancı	103.613	114.218	108.343	156.381
KKTC	57.270	55.440	52.653	45.243
Türkiye	317.509	304.942	336.240	393.238
Genel Toplam	478.392	474.600	497.236	594.862

Kaynak: DPÖ

Notlar

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’; bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre; M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTCMB’deki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTCMB’deki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemleri toplamları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve **39/2001 sayılı ‘KKTC Bankalar Yasası’** altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 22 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 22 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Dönüşüm Metodu

Bülten’de yabancı para miktarının Türk Lirası karşılıkları hesaplanırken Bankamızın gösterge niteliğinde belirlediği günlük döviz kurları kullanılmaktadır. Söz konusu dönüştürme, ilgili yabancı para birimine ait ‘Döviz Alış Kuru’ kullanılmak suretiyle yapılmaktadır.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.kkctcmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.